

กรมป่าไม้

แผนปฏิบัติการ กรมป่าไม้

ประจำปีงบประมาณ

๒๕๖๔

กรมป่าไม้

แผนปฏิบัติการราชการกรมป่าไม้

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	๑
ส่วนที่ ๒ ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ	๕
(ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐)	
❖ แผนระดับที่ ๑	๖
ยุทธศาสตร์ชาติ	๖
❖ แผนระดับที่ ๒	๘
๑) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๘
๒) แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๙
๓) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒	๑๐
๔) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ	๑๒
❖ แผนระดับที่ ๓ และนโยบายที่เกี่ยวข้อง	๑๔
๑) แผนการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔)	๑๔
ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี	
๒) แผนปฏิบัติการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ ๓ ปี	๑๕
(พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
๓) แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๖)	๑๗
ของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม	
๔) แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)	๑๘
ของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	
๕) แผนแม่บทแก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรป่าไม้ การบุกรุกที่ดินของรัฐ	๑๙
และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๕๗	
ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร	
และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
๖) แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๙๓	๒๐
ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
๗) นโยบายป่าไม้แห่งชาติ ของคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ	๒๑
๘) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕	๒๔
ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
๙) นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ	๒๕
พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	

๑๐) ร่างนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๔ ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	๒๖
๑๑) ร่างแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ของสำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๒๘
๑๒) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน – SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS (SDGS)	๓๒
๑๓) นโยบายรัฐบาลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๓๓
๑๔) นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๓๔
ส่วนที่ ๓ สารสำคัญแผนปฏิรูปราชการกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔	๓๗
❖ ภาพรวม	๓๘
❖ แผนปฏิรูปราชการ	๔๔
๑) ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้	๔๕
๒) ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน	๕๑
๓) การบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบ เป็นธรรมเพื่อให้ประชาชน อยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและอย่างยั่งยืน	๕๖
๔) ส่งเสริมการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมและเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ	๖๑
๕) ส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท	๗๔
๖) การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้	๗๗
❖ สรุปกรอบแผนปฏิรูปราชการกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔	๘๑
❖ การถ่ายทอดแผนปฏิรูปราชการสู่การปฏิบัติ	๙๔
❖ คณะผู้จัดทำ	๙๕

ส่วนที่ ๑

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

แผนปฏิบัติการการกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ กรมป่าไม้

ส่วนที่ ๑

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

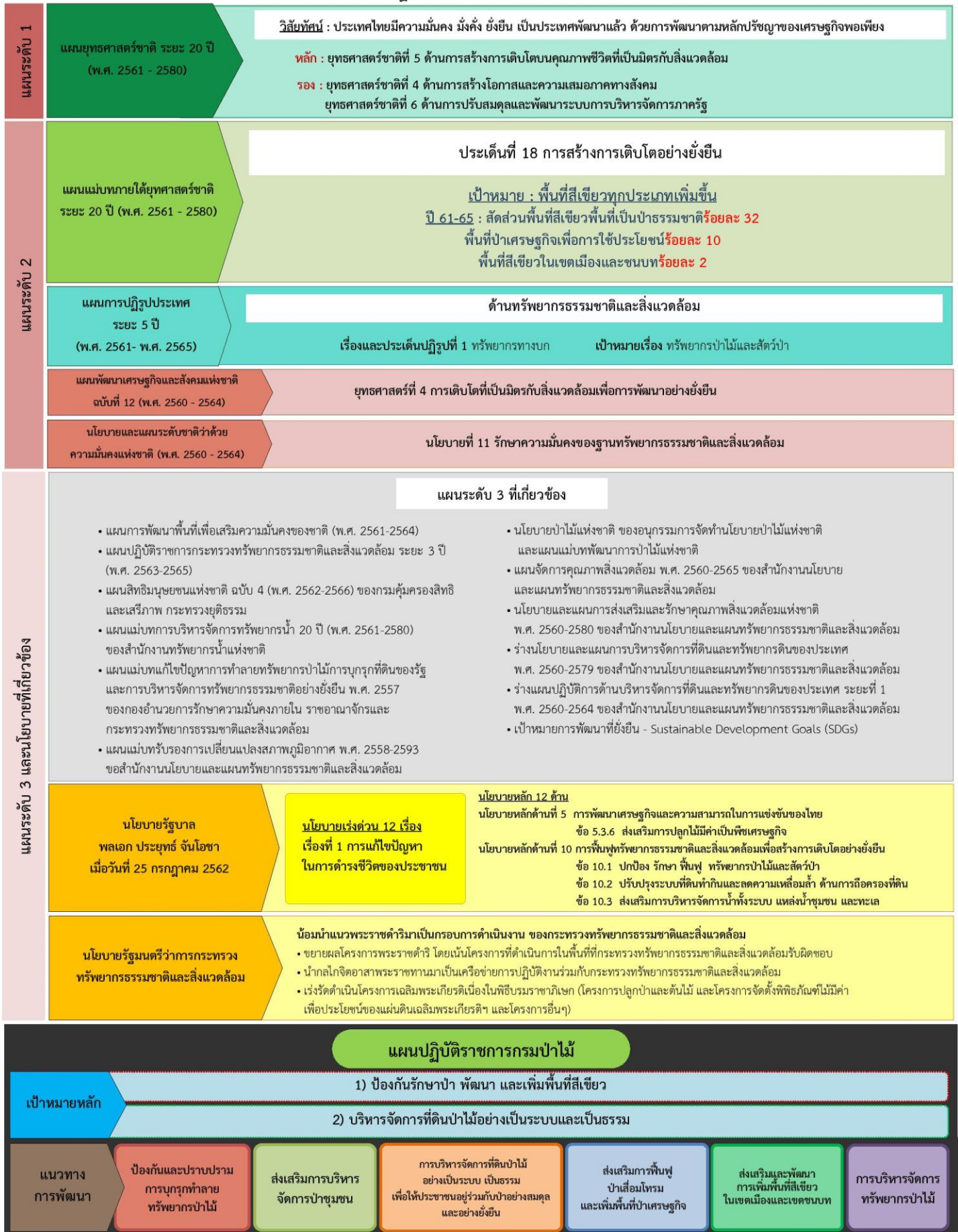
ป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่าอย่างยิ่งต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังเป็นฐานการพัฒนาประเทศในทุกด้าน เนื่องจากทรัพยากรป่าไม้สามารถอำนวยประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศ และยังมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และความเป็นอยู่ของคนในสังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศ และภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมได้กำหนดเป้าหมายเพื่อการอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล พื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจของประเทศ ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ ยุกระดับกระบวนทัศน์ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบในหลักการแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการสนับสนุน พัฒนา และบูรณาการข้อมูลที่เกี่ยวข้องสำหรับการจัดทำตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อประโยชน์ในการติดตาม ประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งได้มอบหมายให้หน่วยงานของรัฐปรับปรุงแผนระดับ ๓ ในความรับผิดชอบ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิบัติการการกรมป่าไม้ที่จัดทำขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแผนปฏิบัติการการกรมป่าไม้ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา จำนวน ๖ แนวทาง ดังนี้

- ๑) การป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้
- ๒) ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน
- ๓) การบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบ เป็นธรรม เพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุล และอย่างยั่งยืน
- ๔) ส่งเสริมการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรม และเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ
- ๕) ส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท
- ๖) การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้

ผังความเชื่อมโยง แผนปฏิบัติราชการกรมป่าไม้ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 - 2565)

ผังความเชื่อมโยง แผนปฏิบัติการราชการกรมป่าไม้ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 - 2565)

1) ป้องกันรักษาป่า พัฒนา และเพิ่มพื้นที่สีเขียว 4.2 ล้านไร่						
2) บริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม 12.5 ล้านไร่						
เป้าหมายหลัก กรมป่าไม้	เป้าหมาย กรมป่าไม้	เป้าหมาย กรมป่าไม้	เป้าหมาย กรมป่าไม้	เป้าหมาย กรมป่าไม้	เป้าหมาย กรมป่าไม้	เป้าหมาย กรมป่าไม้
ป้องกันและ ปราบปราม การบุกรุกทำลาย ทรัพยากรป่าไม้	ส่งเสริมการบริหาร จัดการป่าชุมชน	การบริหารจัดการที่ดินป่าไม้ อย่างเป็นระบบ เป็นธรรม เพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่า อย่างสมดุลและยั่งยืน	ส่งเสริมการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรม และเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ	ส่งเสริมและพัฒนา การเพิ่มพื้นที่สีเขียว ในเขตเมืองและเขตชนบท	การบริหารจัดการ ทรัพยากรป่าไม้	
อัตราการผลิตของ พื้นที่ป่าไม้และการ ทำลายทรัพยากรป่า ไม้ไม่มากกว่าปีก่อน หน้า และมีแนวโน้ม ลดลง	พื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริม การบริหารจัดการป่า ชุมชนโดยการมีส่วนร่วม ของราษฎรในชุมชน	1. ราษฎรที่อยู่ในพื้นที่ป่าไม้ได้รับการ จัดการให้อยู่อาศัย/ทำกินได้อย่าง มั่นคงเป็นธรรมและยั่งยืน 2. กำหนดแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ และขอบเขตพื้นที่ในความรับผิดชอบ ของกรมป่าไม้ที่ชัดเจนและถูกต้อง 3. พัฒนาระบบข้อมูลที่ดินป่าไม้เพื่อ การใช้ประโยชน์และกำกับดูแลพื้นที่ ป่าไม้อย่างมีประสิทธิภาพ	1. พื้นที่ป่าเสื่อมสภาพ 2. ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ	1. เพิ่มและพัฒนพื้นที่สีเขียว ในเขตเมืองและเขตชนบท 2. ส่งเสริมและสนับสนุนการมี ส่วนร่วมของชุมชน และ ประชาชนในการอนุรักษ์และ จัดการพื้นที่สีเขียว	1. ปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศให้ เหมาะสมและทันสมัย 2. ระบบบริหารงานมีประสิทธิภาพ 3. บุคลากรมีสมรรถนะสูง 4. เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 5. มีระเบียบกฎหมายที่ทันสมัย 6. บูรณาการความร่วมมือด้านการ ป่าไม้ระหว่างประเทศ และเป็น ศูนย์กลางความร่วมมือด้านการป่า ไม้อาเซียน	
1. ส่งเสริมและ พัฒนาการมีส่วนร่วม ในการป้องกันรักษา ป่า และควบคุมไฟป่า 2. พัฒนาศักยภาพ การป้องกันรักษาป่า และควบคุมไฟป่า 3. ปราบปรามการบุ กรุกทำลายป่า	1. ส่งเสริมการจัดตั้งป่า ชุมชน 2. พัฒนาและเสริม ศักยภาพในการบริหาร จัดการพื้นที่ป่าชุมชน 3. สร้างเครือข่ายภาค ประชาชน เอกชน และ ประชาสังคมมีส่วนร่วมใน การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมและดูแลรักษา พื้นที่สีเขียว 4. อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ ความหลากหลายทาง ชีวภาพ โดยกระบวนการมี ส่วนร่วมของชุมชน	1. จัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความ ขัดแย้งเกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ 2. กำหนดที่ดินป่าไม้ให้เหมาะสมและ จัดทำแนวเขตป่าไม้ให้ชัดเจนบนพื้นฐาน การมีส่วนร่วมของประชาชน 3. การสำรวจทรัพยากรป่าไม้และจัดทำ ฐานข้อมูลทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ 4. สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเพื่อ พัฒนารูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่า ไม้ที่เหมาะสมในแต่ละภูมิสังคม 5. ตรวจสอบและออกหลักฐานการ อนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่า สงวนแห่งชาติ	1. ปกป้องพื้นที่ป่าในพื้นที่ย่อย โดยกรมป่าไม้ (พื้นที่ป่าของรัฐ) 2. ส่งเสริมการสร้างป่าในพื้นที่ราษฎรถือ ครองในรูปแบบสร้างป่าสร้างรายได้ 3. ส่งเสริมการปลูกตามเงื่อนไข ศพช. 4. พื้นที่ควมยัดค้ำเนินค้ำ/ทางค้ำเนินป่า 5. พัฒนาองค์ความรู้ด้านการป่าไม้ชุมชน 6. ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจและ อุตสาหกรรมจากป่าปลูกแบบครบวงจร 7. บริหารจัดการและพัฒนางานวิจัย 8. พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน 9. สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยที่ใช้ผลผลิต จากป่าไม้และสมุนไพรอย่างครบวงจร 10. สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนา และสร้างนวัตกรรมการใช้ประโยชน์ผลผลิต จากป่าไม้และการจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจ แบบครบวงจร	1. จัดตั้งและพัฒนาพื้นที่สีเขียว ในเขตเมืองและเขตชนบทใน พื้นที่ของหน่วยงานกรมป่าไม้ 2. สนับสนุนกล้าไม้เพื่อส่งเสริม การเพิ่มพื้นที่สีเขียว 3. ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่ม พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขต ชนบท 4. พัฒนาเครือข่ายการมีส่วน ร่วมในการจัดการทรัพยากรป่า ไม้ตามแนวทางพระราชรัฐ	1. ปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรองรับการบริหารจัดการทรัพยากร ป่าไม้ 2. พัฒนาระบบบริหารจัดการงานป่าไม้ โดยจัดทำแผนพัฒนาทุกด้านเพื่อ รองรับการพัฒนางานป่าไม้ 3. พัฒนากฎหมายด้วยการทำงาน การป่าไม้ระหว่างประเทศ 4. การพัฒนาความร่วมมือด้าน การป่าไม้ระหว่างประเทศ 5. การให้บริการการอนุญาตและการ รับรองด้านการป่าไม้ 6. ตรวจสอบรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ ป่าไม้และตรวจพิสูจน์ไม้	
1. ภายในปี พ.ศ. 2565 มี เครือข่ายฯ และจิต อาสาเข้ามามีส่วน ร่วมในการหยุดยั้ง และป้องกันการ ทำลายทรัพยากรป่า ไม้ เครือข่ายทั่ว ประเทศ 126 รุ่น 311 เครือข่าย 2. บุคลากรและ หน่วยงานมีการ พัฒนาศักยภาพและมี ความพร้อมในการ ป้องกันรักษาป่าและ ควบคุม ไฟป่า 100 % 3. เป้าหมายพื้นที่ยึด คืนพื้นที่ป่า 100,000 ไร่ ในแต่ละปี	1. พื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริม การบริหารจัดการป่าชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของ ราษฎรในชุมชน ไม่น้อยกว่า 7.5 ล้านไร่ 2. พื้นที่ป่าชุมชนที่ได้รับการ พัฒนาศักยภาพการบริหาร จัดการเพื่อการใช้ประโยชน์ อย่างสมดุลและยั่งยืน ไม่น้อยกว่า 7.5 ล้านไร่ 3. เครือข่ายป่าชุมชน ได้รับการส่งเสริมและ พัฒนาศักยภาพ จำนวน 68 เครือข่าย (จังหวัด) 4. ฐานข้อมูลความ หลากหลายทางชีวภาพใน พื้นที่ป่าไม้ จำนวน 5 แห่ง	1. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่มีราษฎร ครอบครองหรือใช้ประโยชน์ได้รับการจัด ระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง อย่างเป็นธรรมตามกฎหมาย 12.5 ล้านไร่ 2. - มีแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติและ เครื่องหมายแสดงแนวเขตที่ชัดเจนเป็นที่ รับทราบและยอมรับของประชาชน - มีหลักเขตพื้นที่ในความรับผิดชอบ ของกรมป่าไม้ อาทิ ป่าชุมชน พื้นที่ อนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ ฯลฯ - มีแผนที่แสดงแนวเขตป่าสงวน แห่งชาติและขอบเขตพื้นที่ในความ รับผิดชอบของกรมป่าไม้ตามหลักสากล และเอกสารค่าการรังวัด - การตรวจสอบเอกสารสิทธิ์และการ บังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ 3. มีฐานข้อมูลสถานภาพทรัพยากรป่าไม้ ในพื้นที่รับผิดชอบของกรมป่าไม้ 4. ผลการวิจัยที่ได้ตามเป้าหมาย 20 เรื่อง 5. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ได้รับการ ตรวจสอบและออกหลักฐาน การอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ ในโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม	พื้นที่ป่าเสื่อมโทรม 4.2 ล้านไร่ 1. - พื้นที่ป่าเสื่อมโทรม/ป่าเสื่อมสภาพ จำนวน 3.4 ล้าน ไร่ - พื้นที่ป่าเสื่อมโทรม/ป่าเสื่อมสภาพ 250,000 ไร่ 2. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ราษฎรถือครองได้รับการ ปรับเปลี่ยนจากปลูก พืชเกษตรเชิงเดี่ยวมาปลูกป่าผสมผสาน 754,590 ไร่ 3. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ราษฎรถือครองได้รับการ ปรับเปลี่ยนจากปลูก พืชเกษตรเชิงเดี่ยวมาปลูกป่าผสมผสาน 754,590 ไร่ 4. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ราษฎรถือครองได้รับการ ปรับเปลี่ยนจากปลูก พืชเกษตรเชิงเดี่ยวมาปลูกป่าผสมผสาน 754,590 ไร่ 5. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ราษฎรถือครองได้รับการ ปรับเปลี่ยนจากปลูก พืชเกษตรเชิงเดี่ยวมาปลูกป่าผสมผสาน 754,590 ไร่ 6. พื้นที่ป่าเศรษฐกิจในเขตเมืองและเขตชนบท 0.07 ล้านไร่ - พื้นที่ ศพช. รุ่นน้ำขึ้น 3, 4, 5 รอบค้ำ คม. 30 มิ.ย. 41 0.01 ล้านไร่ จาก 3.9 ล้านไร่ - พื้นที่ ศพช. รุ่นน้ำขึ้น 3, 4, 5 รอบค้ำ คม. 30 มิ.ย. 41 0.01 ล้านไร่ จาก 3.7 ล้านไร่ - พื้นที่ สปบ. และส่วนราชการอื่น ไม่น้อยกว่า 0.05 ล้านไร่ 7. พื้นที่ป่าเศรษฐกิจในเขตเมืองและเขตชนบท 0.32 ล้านไร่ - ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมจาก พื้นที่เกษตรกรรม 0.32 ล้านไร่ - พื้นที่สวนป่าเศรษฐกิจและปริมณฑลค้ำค้ำไม้ที่ ได้รับการรับรองเพิ่มขึ้น 8. ร้อยละ 80 ของหน่วยงานและบุคลากรที่ได้รับการ พัฒนาศักยภาพด้านการปฏิบัติงานราชการและ งานวิจัยด้านการป่าไม้ภายในระยะเวลาที่กำหนด 9. ร้อยละ 80 ของหน่วยงานและบุคลากรที่ได้รับการ พัฒนาศักยภาพด้านการปฏิบัติงานราชการและ งานวิจัยด้านการป่าไม้ภายในระยะเวลาที่กำหนด 10. ผลการวิจัยที่ได้ตามเป้าหมาย 36 เรื่อง	1. พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและ เขตชนบทเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 808,837 ไร่ 2. สนับสนุนกล้าไม้เพื่อส่งเสริม การเพิ่มพื้นที่สีเขียว 330,1376 ล้านกล้า 3. จำนวนชุมชนที่มีส่วนร่วมใน การอนุรักษ์และจัดการพื้นที่สี เขียวไม่น้อยกว่า 1,756 แห่ง 4. จำนวนศูนย์ปฏิบัติการรุกร ป่าไม้ 24 ศูนย์	1. ระบบสารสนเทศได้รับการปรับปรุง และพัฒนาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ปัจจุบัน 2. - มีการสรรหาและบริหารบุคลากร ตามหลักธรรมาภิบาล - ร้อยละ 80 ของหน่วยงานที่ได้รับการ พัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานตาม แผนงานภายในระยะเวลาที่กำหนด - มีการจัดสวัสดิการช่วยเหลือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน - ระดับความพึงพอใจต่อการรับ บริการของผู้ใช้บริการ 3. - กฎหมาย และกฎหมายลำดับรอง ได้รับการปรับปรุงและแก้ไข ให้มี ประสิทธิภาพตามหลักนิติธรรมและหลัก ประชาธิปไตยทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม และเป็นไปตาม มาตรฐานสากล - มีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อดำเนินการ แก้ไข ปรับปรุง พัฒนากฎหมาย 4. ร้อยละ 80 ของหน่วยงานมีความร่วมมือด้านการ ป่าไม้ระหว่างประเทศประสบความสำเร็จ 5. การบริการด้านการอนุญาตและ รับรองด้านการป่าไม้ได้รับการบริหาร จัดการ 6. ร้อยละ 80 ของผู้มาขอรับบริการ ได้รับใบรับรองชนิดและคุณภาพไม้ ที่ถูกต้องตามระเบียบและหลักเกณฑ์ ที่กรมป่าไม้กำหนด	
สบก. สปฟ.	สงข. สวท.	สวท. สจค. สกญ.	สวท. สสป. สตร. สสน.	สวท. สสป. สจค. สตร.	สบก. สบส. สวท. สกม. สกญ. สสน. สศป. กพร. ศทส. กสน. กจก.	

ส่วนที่ ๒

ความสอดคล้องกับแผนระดับชาติ

ส่วนที่ ๒

ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ (ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐) และนโยบายรัฐบาล

๒.๑ (แผนระดับที่ ๑)

๒.๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

๑) ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (หลัก)

(๑) เป้าหมาย

(๑.๑) อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล

(๑.๒) ฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ

(๑.๓) ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ

(๑.๔) ยกระดับกระบวนการทัศน์ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

(๒.๑) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

(๒.๒) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

(๒.๓) พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(๒.๔) ยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

(๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิบัติการการกรมป่าไม้ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๕ การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัดและแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ ๖ เรื่อง ดังนี้ ๑) ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ๒) ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน ๓) การบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบเป็นธรรมเพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและอย่างยั่งยืน ๔) ส่งเสริมการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมและเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ๕) ส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท ๖) การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้

๒) ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๔ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (รอง)

(๑) เป้าหมาย

(๑.๑) สร้างความเป็นธรรม และความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

(๑.๒) กระจายศูนย์ความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ

(๑.๓) เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

(๒.๑) การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

(๒.๑.๑) กระจายการถือครองที่ดินและเข้าถึงทรัพยากร

(๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิบัติการการกรมป่าไม้ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ ๔ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม โดยแนวทางการพัฒนาเรื่องที่ ๓) การบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบ เป็นธรรมเพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและอย่างยั่งยืน แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและลดความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐเกี่ยวกับปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐที่มีมาอย่างยาวนาน สร้างความเท่าเทียมกันในสังคม และเปิดโอกาสให้ประชาชนที่อยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ของรัฐได้อย่างถูกกฎหมาย โดยในพื้นที่รับผิดชอบของกรมป่าไม้มีพื้นที่ถึง ๑๒.๕ ล้านไร่ ซึ่งกรมป่าไม้ ได้นำแนวทางการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน (คทช.) มาดำเนินการแก้ไขปัญหาราษฎรอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ก่อนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ในพื้นที่ลุ่มน้ำ ชั้นที่ ๓,๔,๕ ซึ่งกฎหมายอนุญาตให้ขอใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติได้ มีพื้นที่เป้าหมาย ๓.๙ ล้านไร่ นำเข้าสู่กระบวนการจัดที่ดินให้ชุมชนแล้ว ๑.๒๑ ล้านไร่

๓) ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (รอง)

(๑) เป้าหมาย

(๑.๑) ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

(๑.๒) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

(๒.๑) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลดการทุจริต และประพฤติมิชอบ

(๒.๒) กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น

(๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิบัติการการกรมป่าไม้ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ ๖ การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยแนวทางการพัฒนาเรื่องที่ ๖) การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ ได้กำหนดให้มีการปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมายที่มีเนื้อหาเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ เช่น พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พุทธศักราช ๒๕๖๒ เป็นต้น

๒.๒ แผนระดับที่ ๒ (เฉพาะที่เกี่ยวข้อง)

๒.๒.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

(๑) ประเด็นที่ ๑๘ การเติบโตอย่างยั่งยืน (หลัก)

(๑.๑) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมายที่ ๑ สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติการราชการกรมป่าไม้ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ในประเด็นที่ ๑๘ การเติบโตอย่างยั่งยืน โดยกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับแผนแม่บทฯ จำนวน ๖ ด้าน ในแผนปฏิบัติการราชการกรมป่าไม้ ดังนี้ ๑) ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ๒) ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน ๓) การบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบเป็นธรรมเพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและอย่างยั่งยืน ๔) ส่งเสริมการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมและเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ๕) ส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท ๖) การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้

(๑.๒) แผนย่อยที่ ๑ การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

การเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว เป็นการให้ความสำคัญกับการคงไว้ซึ่งพื้นที่คุ้มครองได้รับการอนุรักษ์ คุ้มครอง เพื่อลดการสูญเสียชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม ชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศ รวมทั้งการลดความขัดแย้งระหว่างสัตว์ป่ากับคนและชุมชน ตลอดจนให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการป่าไม้เชิงพื้นที่ โดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการหยุดยั้งการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่า พัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ พัฒนาการของภาครัฐและออกกฎระเบียบเพื่อสนับสนุนการเพิ่มพื้นที่ป่า สนับสนุนการเพิ่มพื้นที่สีเขียวทั้งในเขตเมืองและชุมชน นอกจากนี้ยังจะต้องส่งเสริมการลงทุนและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการผลิตและการบริโภคไปสู่การผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน

• แนวทางการพัฒนา

แนวทางที่ ๒ รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน โดยหยุดยั้งการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่า โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการพื้นที่เสี่ยงต่อการถูกบุกรุก พร้อมทั้งให้มีการบริหารจัดการเชิงพื้นที่และมีการบูรณาการทุกหน่วยงานในการตรวจสอบติดตาม เฝ้าระวังและป้องกันการบุกรุกป่า และส่งเสริมการฟื้นฟูระบบนิเวศป่าธรรมชาติที่มีสภาพเสื่อมโทรม พื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย พื้นที่ป่าต้นน้ำบนพื้นที่สูงชัน และพื้นที่แนวกันชน รวมทั้งส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่ต้นน้ำที่เหมาะสมและไม่เกิดผลกระทบ โดยกำหนดสิทธิชุมชนที่เข้าไปใช้ประโยชน์จากป่านั้น และสร้างกลไกที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและกฎหมาย เพื่อสามารถระบุแหล่งกำเนิดของไม้ ป้องกันการลักลอบทำไม้ที่ผิดกฎหมาย และส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและการเรียนรู้ทางธรรมชาติในเขตชุมชนเมืองและชนบท

เพื่อให้ประชาชนได้ประโยชน์และรู้สึกใกล้ชิดธรรมชาติเกิดความรู้สึกห่วงแหน เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์และได้รับความสุขจากทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชุมชนและป่าครอบครัวแบบมีส่วนร่วม

- เป้าหมายของแผนย่อย

- เป้าหมายที่ ๒ พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

- แผนปฏิบัติการราชการกรมป่าไม้ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมาย ตามแผนแม่บทฯ

ในแผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียวโดยกำหนดตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย ในแผนปฏิบัติการราชการกรมป่าไม้ ๒ ด้าน ได้แก่ **ด้านการป้องกันรักษาป่า พัฒนา และเพิ่มพื้นที่สีเขียว** (ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน ส่งเสริมการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมและเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท และการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้) และ**ด้านการบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบ และเป็นธรรม** (การบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบ เป็นธรรมเพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและอย่างยั่งยืน)

เป้าหมายการป้องกันรักษาป่า พัฒนา และเพิ่มพื้นที่สีเขียว

๑) อัตราการลดลงของพื้นที่ป่าไม้และการทำลายทรัพยากรป่าไม้ไม่มากกว่าปีก่อนหน้า

และมีแนวโน้มลดลง

๒) พื้นที่สีเขียวต่อพื้นที่ประเทศ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง จำนวน ๕.๙ ล้านไร่

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มสวนป่าเศรษฐกิจและพื้นที่ปลูกไม้เศรษฐกิจในพื้นที่เอกชน เกษตรกร ทั้งในที่ดินกรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองทั่วไป จำนวน ๓๕.๖๕ ล้านไร่

เป้าหมายการบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม

๑) พื้นที่ที่ราษฎรครอบครองและใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้รับการจัดระเบียบและแก้ไขปัญหา และมีการควบคุมให้เป็นไปตามเงื่อนไขการอนุญาต จำนวน ๑๒.๕ ล้านไร่

๒.๒.๒ แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ ทรัพยากรทางบก

(๑) เป้าหมายเรื่อง ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

(๑.๑) ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้ที่เหมาะสมกับกับคุณสมบัติของระบบนิเวศและการใช้ประโยชน์

(๑.๒) สามารถหยุดยั้งและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าของชาติอย่างยั่งยืน

(๑.๓) มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าอย่างเหมาะสม และเป็นธรรม เพื่อเป็นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยคำนึงถึงดุลยภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม

(๑.๔) ระบบการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่ามีประสิทธิภาพบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ

๒.๒.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

๑) วัตถุประสงค์ที่ ๑.๔ เพื่อรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้สามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

๒) เป้าหมายรวมที่ ๒.๔ ทูทางธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงทางอาหาร พลังงาน และน้ำ

๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๓.๑) วัตถุประสงค์

รักษา ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและมีการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม

๓.๒) เป้าหมายระดับยุทธศาสตร์

เป้าหมายที่ ๑ การรักษา และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ เพิ่มพื้นที่ป่าไม้ เป็นร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ แบ่งเป็นพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ร้อยละ ๒๕ และพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ร้อยละ ๑๕ มีการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ และลดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

ตัวชี้วัด ๑.๑ สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ พื้นที่ปลูกและฟื้นฟูป่า

ตัวชี้วัด ๑.๒ แผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐ (โครงการ One Map) ทั่วประเทศ

เป้าหมายที่ ๓ การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและลดมลพิษ

ตัวชี้วัด ๓.๓ คุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตหมอกควัน

แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ

๑) การรักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสมดุลของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม ใช้ประโยชน์จากทุนธรรมชาติโดยคำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัว รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม รวมทั้งผลักดันแนวทางการประเมินมูลค่าของระบบนิเวศ และการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ดังนี้

๑.๑) อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้เพื่อสร้างสมดุลธรรมชาติ

๑.๒) อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๓) พัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดิน แก้ไขการบุกรุกที่ดินของรัฐ

๒) แก้ไขปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อม ด้วยการเร่งรัดการควบคุมมลพิษทางอากาศ

๒.๑) แก้ไขปัญหาวิกฤตหมอกควันไฟป่าในเขตภาคเหนือและภาคใต้

เร่งแก้ไขปัญหาวิกฤตหมอกควันไฟป่าในเขตภาคเหนือและภาคใต้ โดยส่งเสริมทุกภาคส่วนเข้าร่วมดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ประสานกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งในระดับพหุภาคีและทวิภาคีตามข้อกำหนดในข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ตลอดจนดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดและเป็นธรรม สำหรับการแก้ปัญหาหมอกควันจากการเผาเศษวัสดุทางการเกษตร เช่น ข้าวโพด ควรศึกษาวิจัยพืชอื่นทดแทนที่เหมาะสมมีตลาดรองรับและต้นทุนต่ำกว่า และสร้างอาชีพทดแทน อาทิ การท่องเที่ยวชุมชน เป็นต้น

๓) ประเด็น การคุ้มครอง ป้องกัน รักษา พื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ และเขตอนุรักษ์

๓.๑) อนุรักษ์พื้นที่เปราะบางที่มีความสำคัญเชิงนิเวศ สร้างพื้นที่เชื่อมต่อระหว่างป่า

๓.๒) วางระบบเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกถือครองที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ โดยให้มีการจัดทำทะเบียนผู้ถือครองที่ดินในพื้นที่อนุรักษ์ทั้งหมด ดำเนินการพิสูจน์สิทธิ และร่วมมือกับผู้มีส่วนได้เสียจัดทำแนวเขตพื้นที่อนุรักษ์เพื่อให้เป็นที่ยอมรับร่วมกัน

๓.๓) ควบคุมการใช้ประโยชน์พื้นที่ต้นน้ำและการใช้สารเคมีทางการเกษตรในพื้นที่ต้นน้ำอย่างเข้มงวด

๓.๔) ส่งเสริมเครือข่ายอนุรักษ์และป้องกันการบุกรุกป่าไม้ โดยภาคประชาชนและชุมชน

๓.๕) ส่งเสริมหลักการชุมชนอยู่ร่วมกับป่า

๓.๖) ส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน

๓.๗) ส่งเสริมการปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง

๓.๘) ส่งเสริมการฟื้นฟูและการปลูกป่าในรูปแบบวนเกษตร โดยให้ความสำคัญกับพื้นที่ต้นน้ำและพื้นที่รอยต่อตามแนวเขตอนุรักษ์

๓.๙) สนับสนุนการปลูกต้นไม้และการปลูกป่าอย่างจริงจัง โดยเฉพาะในระดับครัวเรือนและชุมชนภายใต้แนวคิดและกลไกส่งเสริมที่เหมาะสม เช่น ธนาкарต้นไม้ หรือการปลูกต้นไม้ใช้หนี้ เป็นต้น

๓.๑๐) ให้มีการจัดทำแผนส่งเสริมการปลูกป่าของประเทศที่สามารถขับเคลื่อนได้อย่างเป็นรูปธรรม

๔) ประเด็นการพัฒนาระบบฐานข้อมูล ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ และการจัดการองค์ความรู้

๔.๑) สนับสนุนให้มีการจัดทำแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐและการใช้ประโยชน์ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ให้เกิดความชัดเจน

๔.๒) สนับสนุนการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรป่าไม้ ความหลากหลายทางชีวภาพ ทรัพยากรชายฝั่งป่าชายเลน แหล่งน้ำที่ดิน และทรัพยากรแร่ เผยแพร่ต่อสาธารณะอย่างต่อเนื่องทุกปี ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่ออื่น ๆ

๔.๓) ปรับปรุงระบบการจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่ป่าไม้ และการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตอนุรักษ์ โดยใช้ระบบเทคโนโลยีอวกาศและภาพถ่ายดาวเทียม ให้เป็นมาตรฐานที่ยอมรับร่วมกัน และสามารถติดตามตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าและการใช้ประโยชน์ที่ดินได้

๕) ประเด็นการปรับปรุงการบริหารจัดการที่ดินทั้งระบบและกระจายการถือครองที่ดินให้เกิดความเป็นธรรม

๕.๑) จัดทำระบบสารสนเทศและทะเบียนข้อมูลที่ดินและแผนที่แห่งชาติ แสดงการครอบครองใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทต่าง ๆ ในที่ดินของรัฐ ที่ดินเอกชน และที่ดินที่มีการถือครองโดยไม่มีเอกสารสิทธิ์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลการบริหารจัดการและป้องกันการขยายพื้นที่เกษตรกรรมเข้าไปในเขตอนุรักษ์

๕.๒) กำหนดมาตรการเพื่อกระจายการถือครองที่ดินให้เป็นธรรม เช่น จัดเก็บภาษีที่ดินในอัตราก้าวหน้าให้มีการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ที่รกร้าง และจัดให้มีระบบและองค์การบริหารจัดการที่ดินให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว เพื่อลดความสูญเสียพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการเกษตรและเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปอย่างเหมาะสม เป็นต้น

๒.๒.๔ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

๑) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)

วัตถุประสงค์แห่งชาติ

๓.๔.๖ เพื่อให้การจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พลังงาน และอาหาร มีความมั่นคง ความยั่งยืนและมีความสมดุลกับการขยายตัวของการพัฒนาประเทศ รวมถึงลดความเสี่ยงจากผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์

นโยบายที่ ๑๑ : รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รองรับวัตถุประสงค์ ๓.๔.๖ เพื่อให้การจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พลังงาน และอาหาร มีความมั่นคง ความยั่งยืนและมีความสมดุลกับการขยายตัวของการพัฒนาประเทศ รวมถึง ลดความเสี่ยงจากผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์

๑) แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคง

แผนที่ ๑๙ การรักษาความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
รองรับนโยบายที่ ๑๑ : รักษา ความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับความสำเร็จในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาอย่างสมดุล

(๒) ระดับความสำเร็จในการจัดการสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพและสามารถป้องกัน
หรือลดผลกระทบต่อชุมชนจากการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสอดคล้องกับ
เกณฑ์มาตรฐานระดับสากลและพันธกรณีของไทย

๓) กลยุทธ์

(๑) บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยกำหนดพื้นที่
การอนุรักษ์ที่ชัดเจน

(๒) เสริมสร้างให้ทุกภาคส่วนมีจิตสำนึกและตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่
ในการมีส่วนร่วม บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมั่นคงและยั่งยืนตามแนวทาง
ประชารัฐ

(๓) เสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการปกป้องสิทธิ
ชุมชน และแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยใช้กลไกการมีส่วนร่วมของภาครัฐ องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชน เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ นโยบายการคลัง และการบังคับใช้
กฎหมาย รวมถึงพัฒนากระบวนการยุติธรรม ด้านสิ่งแวดล้อม

(๔) เพิ่มประสิทธิภาพกลไกตรวจสอบและเฝ้าระวังภัยคุกคามทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมจากภายนอกประเทศ โดยเฉพาะปัญหาขยะอิเล็กทรอนิกส์ การลักลอบนำเข้าวัตถุมีพิษ
สารเคมีอันตราย และกากของเสียต่าง ๆ จากโรงงานอุตสาหกรรมของต่างชาติที่เข้ามาตั้งในอาณาเขตของ
ประเทศไทย และปล่อยของเสียกระทบสิ่งแวดล้อม

(๕) ส่งเสริมการผลิต การบริโภค การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ การปรับปรุง กฎหมาย
ระเบียบ เพื่อให้มีการรักษา คุ้มครองและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ คุ้มค่า เพื่อให้การ
พัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สามารถเจริญเติบโตควบคู่กับการรักษาสิ่งแวดล้อม

(๖) ส่งเสริมการรวมตัวในระดับภูมิภาคอาเซียน เพื่อเป็นภาคีด้านการรักษา
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกันอย่างใกล้ชิด รวมทั้งส่งเสริมการแก้ไข
ปัญหาสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน เช่น หมอกควันจากไฟป่า และขยะทะเล เป็นต้น

๒.๓ (แผนระดับที่ ๓)

๒.๓.๑ แผนการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔) ของสำนักงาน
สภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี

เป้าหมาย

๔.๕.๕ คน ชุมชนในพื้นที่เป้าหมายมีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติตามแนวพระราชดำริ
มีการจัดตั้งถิ่นฐานตามแนวทางการอยู่ร่วมกันของคนและป่า มีการใช้ประโยชน์ที่ดิน พร้อมไปกับการ
ป้องกัน แก้ไขปัญหาทรัพยากรดินเสื่อมโทรม และกำหนดเขตพื้นที่อนุรักษ์อย่างชัดเจน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างฐานความมั่นคงของทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อมเพื่อความสมดุลมั่นคง

กลยุทธ์

๑) อนุรักษ์ พัฒนา พื้นฟู ป้องกัน ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้ และแหล่งต้นน้ำ
ลำธารตามแนวพระราชดำริในพื้นที่เป้าหมาย จากต้นน้ำถึงปลายน้ำ มุ่งเสริมสร้าง plugged สำนึกให้เห็น
ความสำคัญของป่าและพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าตามแนวทางปลูกป่าในใจคน อาทิ
การฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสป.)

๒) เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เห็นความสำคัญของ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำรงชีวิตและความมั่นคงของมนุษย์ และสนับสนุนให้
เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากพื้นที่อย่างยั่งยืน ด้วยการส่งเสริมการทำเกษตรแผนใหม่
แก่ประชาชน

๓) สนับสนุนการจัดเวทีประชาคมและการใช้วัฒนธรรมชุมชน เพื่อลดเงื่อนไขปัญหา
ความขัดแย้ง และการแย่งชิงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔) มุ่งสร้างความมั่นคงด้านอาหารในพื้นที่เป้าหมายและรักษาความสมดุลของระบบนิเวศน์
โดยส่งเสริม และสนับสนุนการสร้างธนาคารอาหารชุมชนและฟาร์มตัวอย่างตามภูมิสังคม

๕) ดำเนินการสำรวจวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินและเร่งแก้ไขปัญหาค้าที่ดิน แนวเขตที่ดิน
ในพื้นที่เป้าหมาย โดยเร่งปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ เพื่อลดเงื่อนไขที่นำไปสู่
ความขัดแย้งและลดความเหลื่อมล้ำในการใช้ประโยชน์ที่ดิน

๖) ป้องกัน และแก้ไขปัญหาหมอกควัน ไฟป่าอย่างบูรณาการ โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจใน
ปัญหา การเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ทั้งการปรับสภาพพื้นที่ป้องกันและความพร้อมของเครื่องมือ
อุปกรณ์ และการประสานการดำเนินงานแก้ไขปัญหามอกควันไฟป่ากับประเทศรอบบ้าน

๗) ป้องกัน และแก้ไขปัญหาทรัพยากรดินเสื่อมโทรมชั้นวิกฤต และภัยธรรมชาติที่เกิดจาก
การชะล้างพังทลายของดินที่ส่งผลกระทบต่อดำรงชีวิตของคนและชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย โดยการ
พัฒนา ปรับปรุง บำรุงดิน การอนุรักษ์ดินและน้ำ และการรณรงค์การใช้หญ้าแฝกตามแนวพระราชดำริ

๘) พัฒนาระบบการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ระหว่าง
การอนุรักษ์และการพัฒนา โดยยึดหลักการสร้างสมดุลในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้อยู่
ในระดับที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศและการรักษาความ

หลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นจุดเด่นของพื้นที่เป้าหมาย ผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนควบคู่กับการพัฒนาพื้นที่

๒.๓.๒ แผนปฏิบัติการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ ๓ ปี (พ.ศ.๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)
ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

๑) เป้าหมาย

๑.๑) เป้าหมายการอนุรักษ์

๑.๑.๑) เพิ่มพื้นที่ป่าไม้เพื่อการอนุรักษ์ และป่าเศรษฐกิจ

๑.๑.๒) พื้นที่ป่าไม้และการทำลายทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าไม่มากกว่าปีก่อนหน้า และมีแนวโน้มลดลง

๑.๒) เป้าหมายการฟื้นฟูและส่งเสริม

๑.๒.๑) ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ที่เสื่อมโทรม

๑.๒.๒) ส่งเสริมสวนป่าเศรษฐกิจและพื้นที่ปลูกไม้เศรษฐกิจ

๑.๓) เป้าหมายตามการใช้ประโยชน์

๑.๓.๑) พื้นที่ป่าไม้ที่ได้รับการจัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ตามเป้าหมาย

๑.๓.๒) การบริการจากป่าไม้เพื่อการท่องเที่ยว

๒) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๒.๑) เป้าหมายการอนุรักษ์

๒.๑.๑) สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้เป็น ร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ แบ่งเป็นพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ร้อยละ ๒๕ และพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ร้อยละ ๑๕

๒.๑.๒) อัตราการลดลงของพื้นที่ป่าไม้และการทำลายทรัพยากรป่าไม้ไม่มากกว่าปีก่อนหน้าและมีแนวโน้มลดลง

๒.๒) เป้าหมายการฟื้นฟูและส่งเสริม

๒.๒.๑) พื้นที่สีเขียวต่อพื้นที่ประเทศ

พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟูอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่าปีละ ๕๐,๐๐๐ ไร่

๒.๒.๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มสวนป่าเศรษฐกิจและพื้นที่ปลูกไม้เศรษฐกิจในพื้นที่เอกชน เกษตรกร ทั้งในที่ดินกรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองทั่วไปไม่น้อยกว่า ๒๐๐,๐๐๐ ไร่ต่อปี

๒.๓) เป้าหมายตามการใช้ประโยชน์

๒.๓.๑) บริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม เพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและยั่งยืนปีละไม่น้อยกว่า ๒๐๐,๐๐๐ ไร่

๓) แนวทางการพัฒนา

๓.๑) เป้าหมายการอนุรักษ์

- ๓.๑.๑) อนุรักษ์และป้องกันทรัพยากรป่าไม้
- ๓.๑.๒) จัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจและหน่วยพิทักษ์
- ๓.๑.๓) ส่งเสริมการมีส่วนร่วม
- ๓.๑.๔) การป้องกันแก้ไขการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้โดยบูรณาการอากาศยาน

กับภาคพื้นดิน

- ๓.๑.๕) ใช้ดาวเทียมติดตามการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่า
- ๓.๑.๖) ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน
- ๓.๑.๗) การจัดการเชื้อเพลิง
- ๓.๑.๘) ชุดปฏิบัติการดับไฟป่า
- ๓.๑.๙) การใช้อากาศยานสนับสนุนการป้องกัน แก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน
- ๓.๑.๑๐) ป้องกันและควบคุมไฟป่า หมอกควัน
- ๓.๑.๑๑) ป้องกันปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้
- ๓.๑.๑๒) ส่งเสริมการบริการจัดการป่าชุมชน
- ๓.๑.๑๓) บริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม เพื่อให้ประชาชน

อยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและยั่งยืน

๓.๒) เป้าหมายการฟื้นฟูและส่งเสริม

- ๓.๒.๑) ส่งเสริมการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้เสื่อมโทรม
- ๓.๒.๒) ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ
- ๓.๒.๓) ส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบท
- ๓.๒.๔) ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจในพื้นที่ของเกษตรกรในที่ดินกรรมสิทธิ์

๓.๓) เป้าหมายตามการใช้ประโยชน์

- ๓.๓.๑) นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการแก้ไขปัญหา
- ๓.๓.๒) จัดทำมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ประโยชน์

ที่ดินป่าไม้

- ๓.๓.๓) บริหารจัดการป่าไม้เพื่อการท่องเที่ยวและนันทนาการ
- ๓.๓.๔) ปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารทรัพยากรป่าไม้ให้เหมาะสม และ

ทันสมัย

๒.๓.๓ แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๖) ของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม

แผนสิทธิมนุษยชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กลาวยรับรองสิทธิในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ในมาตรา ๔๓ วรรค ๒ ว่า บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ อย่างไรก็ตามการพัฒนาของประเทศทางอุตสาหกรรมแบบก้าวกระโดดในอดีต และการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อการพัฒนาที่ช่วยให้นุชนสามารถประโยชน์จากธรรมชาติได้มากขึ้น กลับเริ่มส่งผลเสียต่อนุชนเองในด้านต่าง ๆ ทั้งผลกระทบต่อทรัพยากร ธรรมชาติที่เริ่มเสื่อมโทรม ความไม่ปลอดภัยจากภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งและมีความรุนแรงกว่าในอดีต ตลอดจนผลเสียในเชิงสุขภาพ ทั้งทางตรงจากการใช้เทคโนโลยี เช่น ยาปราบศัตรูพืช การทำการเกษตรกรรมแบบใหม่และทางอ้อมจากคุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติในด้านต่าง ๆ เช่น ดิน น้ำ อากาศ ที่ลดลง จึงเป็นประเด็นท้าทายที่รัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดูแลระดับการพัฒนาของประเทศให้เหมาะสมจะต้องสร้างความสมดุลระหว่างการใช้อย่างทรัพยากรธรรมชาติในระดับและแนวทางที่เหมาะสมเพื่อขับเคลื่อนการเจริญเติบโตของประเทศ ควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศอย่างยั่งยืนในทุกมิติ

สภาพปัญหา

๑. การทำลายทรัพยากรธรรมชาติการพัฒนาในอดีตที่ผ่านมาแม้จะส่งผลให้ระดับรายได้เฉลี่ยต่อประชากรเพิ่มขึ้น และจำนวนผู้อยู่ใต้เส้นความยากจนลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่มักส่งผลกระทบเชิงลบต่อทรัพยากรธรรมชาติเป็นอย่างมาก อาทิ การตัดไม้ทำลายป่าเพื่อประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ที่ก่อให้เกิดการขาดความสมดุลของระบบนิเวศและส่งผลให้เกิดปัญหาทั้ง เรื่องน้ำ ดิน และอากาศ ตลอดจนการเร่งการทำเกษตรกรรมโดยใช้สารเคมีทั้งปุ๋ยเคมีและยาปราบศัตรูพืชตลอดจนปัญหการทำลายสิ่งแวดล้อมจากโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ ซึ่งอาจไม่ได้ผ่านกระบวนการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้อง ปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติดังกล่าวนี้จัดเป็นปัญหาในเชิงสิทธิมนุษยชน เนื่องจากผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้นไม่ได้เกิดขึ้นแต่เพียงกับผู้ประกอบการเท่านั้น หากยังส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่น ๆ ที่มีสิทธิในการบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

๒. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ป่าไมต่าง ๆ ยังคงไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนที่ได้นำมาป็นระยะเวลายาวนานก่อนมีการประกาศใช้กฎหมาย โดยแมกกฎหมายหลายฉบับจะมีเนื้อหาเป็นการละเมิดสิทธิประชาชนที่อาศัยอยู่แต่ก่อน แต่ประชาชนซึ่งในความป็นจริงเป็นผู้เสียหายกลับตกเป็นผู้กระทำความผิด ประเด็นดังกล่าวเป็นประเด็นทางสิทธิมนุษยชนที่ซับซ้อน เนื่องจากในทางหนึ่งนั้นรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดูแลสวัสดิการโดยรวมทั้งหมดของประเทศเพื่อให้เกิดการพัฒนาในทุกมิติเป็นไปอย่างยั่งยืนที่สุดควรมีมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรตามสมควรเพื่อประโยชน์ของสังคมโดยรวม แต่ในอีกทางหนึ่งนั้นแนวทางหรือมาตรการการอนุรักษ์ทรัพยากรในบางรูปแบบก็อาจไปละเมิดสิทธิมนุษยชนในบางมิติ

ข้อเสนอแนะ

๑. เน้นการพัฒนาที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่สร้างความสมดุลระหว่างการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในระดับและแนวทางที่เหมาะสมเพื่อขับเคลื่อนการเจริญเติบโตของประเทศ ควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศอย่างยั่งยืน และส่งเสริมให้มีการพิจารณาปรับใช้ตัวชี้วัดของการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ในการวัดผลการดำเนินงานของภาครัฐและภาคเอกชน

๒. เร่งบังคับใช้กฎหมายทางสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำความผิดและกฎหมายที่เอาผิดหน่วยงานของรัฐที่ละเลยการควบคุมหรือแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม และปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมให้เกิดความรวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่อให้เจ้าของสถานประกอบการและอุตสาหกรรมในพื้นที่ต่าง ๆ ที่ปล่อยของเสียจากการผลิตที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในเขตพื้นที่โดยรอบโรงงานได้ตระหนักถึงหากกระทำความผิดจะถูกลงโทษอย่างรวดเร็วและรุนแรง นอกจากนี้ยังควรเร่งสนับสนุนให้มีการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ต่อผู้คดีที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา เป็นการเฉพาะ โดยที่ผู้ที่ได้รับผลกระทบไม่ต้องออกทุนทรัพย์ในการฟ้องร้องเอง เนื่องจากในทางปฏิบัติแล้วผู้เสียหายที่เป็นผู้มีรายได้น้อยมักไม่มีทรัพยากรที่เพียงพอในการฟ้องร้องเรียกค่าชดเชยเอาจากผู้กระทำความผิดด้วยตนเอง

๓. ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ป่าไม้ ให้สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่ โดยเน้นการหารือรวมระหว่างทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้องที่ไม่จำกัดอยู่แต่เพียงนักกฎหมายเท่านั้นหากยังควรให้มีตัวแทนและผู้เชี่ยวชาญจากหลายฝ่ายอื่น ๆ อาทิ ด้านรัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิเวศวิทยาและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนตัวแทนชาวบ้านเขารวมหารือ เพื่อปรับปรุงกฎหมายให้เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย นอกจากนี้ยังควรมีมาตรการที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนที่ช่วยบรรเทาผลกระทบเชิงลบที่เกิดขึ้นกับประชาชนผู้ดำรงชีวิตในพื้นที่มาอย่างยาวนานก่อนการประกาศใช้กฎหมาย

๒.๓.๔ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

๑) เป้าหมายในภาพรวมของแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี

(๕) ป่าต้นน้ำได้รับการฟื้นฟู สามารถชะลอการไหลบ่าของน้ำ มีการใช้ประโยชน์จากลุ่มน้ำตามผังที่กำหนด มีการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลาดชัน

๒) แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี

ด้านที่ ๕ การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม และป้องกัน

การพังทลายของดิน

๒.๕.๑) เป้าประสงค์ : อนุรักษ์ ฟื้นฟู พื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม การป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำและพื้นที่ลาดชัน

๒.๕.๒) กลยุทธ์

(๑) การอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม โดยการปลูกป่าและการสร้างฝายชะลอน้ำประเภทต่าง ๆ ในพื้นที่ป่าต้นน้ำ

(๒) การป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำ การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เกษตรลาดชัน จัดทำแนวป่ากันชน การปลูกป่าเลียนแบบธรรมชาติ ทดแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยวและการปลูกหญ้าแฝก

๒.๓.๕ แผนแม่บทแก้ไขปัญหามลพิษการทำลายทรัพยากรป่าไม้การบุกรุกที่ดินของรัฐ และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๕๗ ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) ยุทธศาสตร์พิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ประกอบด้วย ๔ ประเด็นยุทธศาสตร์

๑.๑) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ผนึกกำลังป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้

๑.๑.๑) กลยุทธ์ที่สำคัญ

(๑) หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

(๒) จัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่า

(๓) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้

ทำลายป่า

(๔) ยึดคืนพื้นที่ป่า ยับยั้งการบุกรุกป่า และแก้ไขปัญหาป่าบุกรุกของคน โดยใช้ภาพถ่ายทางอากาศเป็นหลักฐานหลัก ร่วมกับหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง

๑.๒) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ ปลูกจิตสำนึกรักผืนป่าของแผ่นดิน

๑.๒.๑) กลยุทธ์ที่สำคัญ

(๑) กำหนดให้การแก้ไขปัญหาการบุกรุกการตัดไม้ทำลายป่าเป็นวาระแห่งชาติ

(๒) จัดตั้งองค์กรแนวร่วมภาคประชาชนเพื่อปลูกจิตสำนึก

(๓) ปลูกจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่ที่มีความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงาน

๑.๓) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปฏิรูประบบการพิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้

๑.๓.๑) กลยุทธ์ที่สำคัญ

(๑) ปรับปรุงระบบการพิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้

(๒) พิจารณาจัดตั้งหน่วยงานด้านการบริหารจัดการป่าไม้ ทั้งระดับ

จังหวัดและอำเภอ

(๓) จัดทำแนวเขตทรัพยากรป่าไม้ทุกประเภทให้เป็นแนวเดียวกันที่ชัดเจน

(๔) จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ (Zoning)

(๕) ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เป็นอุปสรรคในการพิทักษ์

ทรัพยากรป่าไม้

๑.๔) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ป่าไม้และดูแลรักษาป่าไม้อย่างยั่งยืน

๑.๔.๑) กลยุทธ์ที่สำคัญ

- (๑) จัดระบบการดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วม
กับประชาชน
- (๒) จัดระบบการปลูกป่าไม้เศรษฐกิจของประเทศเพื่อทดแทนความต้องการ
และลดการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า
- (๓) ให้คนอยู่กับป่าพึ่งพากันอย่างมีความสุข
- (๔) เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการฟื้นฟูและดูแลป่า
อย่างยั่งยืน
- (๕) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยเพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการ
ทรัพยากรป่าไม้

๒.๓.๖ แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๙๓ ของสำนักงาน
นโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการดำเนินงาน

- ๑.๑) การปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- (๕) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติมุ่งเน้นการสงวนรักษาและฟื้นฟู
ทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศให้คงความสมบูรณ์และการกำกับดูแลและควบคุมให้มีการใช้ประโยชน์จาก
ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน มีแนวทางและมาตรการ ดังนี้
- (๕.๑) การสงวนรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศให้คงความ
สมบูรณ์
- (๕.๒) การกำกับดูแลและควบคุมให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ
อย่างยั่งยืน
- ๑.๒) การลดก๊าซเรือนกระจกและส่งเสริมการเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ
- (๗) ภาครัฐมุ่งเน้นการอนุรักษ์การเพิ่มพื้นที่ป่า และการเร่งฟื้นฟู พื้นที่ป่าเสื่อมโทรม
เพื่อเป็นแหล่งกักเก็บคาร์บอน ทั้งนี้ การดำเนินการที่มีผลกระทบต่อชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ป่า ควรจัดให้มี
การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม รวมถึงมีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นที่มีการสื่อสารข้อมูล
อย่างครบถ้วนและโปร่งใสในระยะเวลาที่เพียงพอต่อการตัดสินใจโดยอิสระ มุ่งเน้นการมีส่วนร่วม
อย่างเท่าเทียม และมีกลไกในการนำผลจากการรับฟังความคิดเห็นไปประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย
โดยมีแนวทางและมาตรการ ดังนี้
- (๗.๑) ส่งเสริมการปลูกต้นไม้และเครือข่ายธนาคารต้นไม้และการปลูกสวนป่า
เศรษฐกิจให้เป็นแหล่งกักเก็บคาร์บอนตามแนวทางการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน (Sustainable Forest
Management : SFM) และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อระบุแหล่งกำเนิดของไม้ เช่น ลายพิมพ์ ดีเอ็นเอ
(DNA Fingerprint) เป็นต้น

(๗.๒) ส่งเสริมการศึกษาวิจัยและพัฒนาระบบพันธบัตรป่าไม้ โดยการระดมทุนจากภาคประชาชน ภาคเอกชน และองค์กรต่าง ๆ ตามหลักการการเก็บค่าบริการเชิงนิเวศ (Payment for Ecosystem Services : PES) และแนวทาง REDD+ เพื่อรักษาพื้นที่ป่าไม้ไว้ให้คงสมดุลตามธรรมชาติและลดก๊าซเรือนกระจกจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยมุ่งเน้นบทบาทของชุมชน เชิงนิเวศในการอนุรักษ์ป่าและคุ้มครองสิทธิของชุมชนในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน

(๗.๓) ส่งเสริมการลดก๊าซเรือนกระจกในภาคป่าไม้ ด้วยการสนับสนุน การผลิตและดำรงชีวิตตามวิถีวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นที่มีความยั่งยืนและเป็นไปอย่างเหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ รวมถึงสนับสนุนให้มีการเรียนรู้ร่วมกันของสังคมเพื่อพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาและวิถีท้องถิ่นให้สามารถนำไปขยายผลโดยจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายและแนวทางการลดก๊าซเรือนกระจกในภาคป่าไม้ได้อย่างยั่งยืน

(๗.๔) สนับสนุนบทบาทความร่วมมือจากภาคเอกชน ในการสงวนรักษาอนุรักษ์ และเพิ่มพื้นที่ป่าผ่านโครงการ CSR โดยสร้างเครือข่ายให้เกิดการบูรณาการและต่อยอดการดำเนินการซึ่งกันและกัน

(๗.๕) พัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า โดยสร้างการมีส่วนร่วมและเพิ่มศักยภาพเครือข่ายประชาชนในการป้องกันและควบคุมไฟป่าโดยเฉพาะชุมชน ในพื้นที่เสี่ยง รวมถึงสนับสนุนการป้องกันการเกิดไฟป่า เช่น การจัดทำร่องน้ำบริเวณขอบพื้นที่ป่าอนุรักษ์และการจัดทำฝายต้นน้ำลำธารให้ทั่วถึง เป็นต้น

๒.๓.๗ นโยบายป่าไม้แห่งชาติ ของคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ

๑) นโยบายด้านการจัดการป่าไม้

๑.๑) เชื่อมโยงการทำงานของภาครัฐในการบริหารจัดการป่าไม้ทุกระดับให้มีเอกภาพและประสานกันตามห่วงโซ่การพัฒนาการบริหารราชการทุกระดับรวมทั้งมีการประสานความร่วมมือ และพัฒนากลไกหรือเครื่องมือในการสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการในลักษณะหุ้นส่วนการพัฒนาป่าไม้ของชาติ ในภาคส่วนที่เกี่ยวข้องโดยดำเนินการอย่างมีเป้าหมายและต่อเนื่อง

๑.๒) กำหนดให้มีพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศอย่างน้อยในอัตราร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศประกอบด้วย (๑) ป่าอนุรักษ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕ ของพื้นที่ประเทศ (๒) ป่าเศรษฐกิจและป่าชุมชนไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่ประเทศ โดยกำหนดให้เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ทั้งป่าอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ และป่าชุมชนให้ได้ตามเป้าหมายภายใต้กรอบเวลาที่กำหนดในแผนแม่บทพัฒนาการป่าไม้แห่งชาติ

๑.๓) จำแนกพื้นที่ป่าไม้เพื่อการบริหารจัดการในภาพรวมของประเทศและระดับพื้นที่พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการบริหารจัดการและการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ในแต่ละพื้นที่อย่างเหมาะสม

๑.๔) ปรับปรุงแนวเขตที่ดินป่าไม้ทุกประเภทของรัฐให้ชัดเจนและมีเอกภาพด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๕) พัฒนาระบบสารสนเทศทรัพยากรป่าไม้ทั้งในภาพรวมของประเทศ และระดับพื้นที่ให้มีมาตรฐานเอกภาพทันต่อสถานการณ์ครอบคลุมพื้นที่ป่าไม้ทุกประเภทและเชื่อมโยงกับข้อมูลด้านเศรษฐกิจสังคมและทรัพยากรอื่นของประเทศและกำหนดหน่วยงานหรือคณะบุคคลผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนและเหมาะสม

๑.๖) ส่งเสริมและสนับสนุนบทบาทและหน้าที่ของทุกภาคส่วนให้มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมทั้งรับผิดชอบในการอนุรักษ์การจัดการและการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน

๑.๗) หยุดยั้งและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้ในที่ดินป่าไม้ของรัฐทุกรูปแบบให้มีประสิทธิภาพโดยกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานที่ชัดเจน

๑.๘) บริหารจัดการป่าอนุรักษ์เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพรวมทั้งป้องกันภัยธรรมชาติต่าง ๆ และรักษาสภาพธรรมชาติที่สวยงามหรือมีจุดเด่นเฉพาะตัวโดยให้คงไว้ซึ่งสภาพธรรมชาติรักษาคุณภาพของระบบนิเวศให้มากที่สุด ซึ่งการใช้ประโยชน์ต้องกระทำเท่าที่จำเป็นตามศักยภาพหรือขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ ตลอดทั้งเพื่อประโยชน์ในการศึกษาการวิจัยและนันทนาการ

๑.๙) จัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ของรัฐอย่างเหมาะสมเป็นธรรมภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องและคำนึงถึงผลกระทบต่อระบบนิเวศป่าไม้และสิ่งแวดล้อมจากการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้โดยให้แล้วเสร็จภายใต้กรอบเวลา

๑.๑๐) พัฒนากลไกทางเศรษฐศาสตร์และการตลาดเพื่อสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้อย่างเหมาะสม

๑.๑๑) ฟื้นฟูป่าไม้ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ให้มีความสมบูรณ์โดยกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการฟื้นฟูอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง มีการติดตามประเมินผลและเผยแพร่ผลการดำเนินงานต่อสาธารณะบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และกำหนดความรับผิดชอบของหน่วยงานภาครัฐทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

๑.๑๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการป่าชุมชนให้มีประสิทธิภาพสามารถอำนวยประโยชน์ต่อชุมชน สร้างความตระหนักในการอนุรักษ์ป่าไม้ของประชาชน เป็นส่วนส่งเสริมให้ชุมชนและท้องถิ่นเข้มแข็งและเป็นการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน

๑.๑๓) พัฒนาการจัดการสัตว์ป่าทั้งระบบรวมทั้งแก้ปัญหาคความขัดแย้งระหว่างคนกับสัตว์ป่าอย่างเป็นรูปธรรม และสัตว์ป่าได้รับการคุ้มครองรักษาและใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาระบบนิเวศสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมของประเทศ

๒) นโยบายด้านการใช้ประโยชน์ผลิตผลและการบริการจากป่าไม้และอุตสาหกรรมป่าไม้

๒.๑) ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจทั้งในที่ดินของรัฐที่ได้รับการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์และในที่ดินกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่มีใช้ของรัฐให้เพียงพอกับความต้องการใช้ไม้และตอบสนองต่อการใช้ประโยชน์ในทุกภาคส่วน

๒.๒) ส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมที่ใช้ผลิตผลจากป่าไม้ครบวงจรในทุกระดับ และพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานทรัพยากรป่าไม้ที่เหมาะสมและเป็นรูปธรรม

๒.๓) พัฒนาและส่งเสริมการรับรองป่าไม้ตามมาตรฐานการรับรองป่าไม้ให้เป็นที่ยอมรับและได้รับการรับรองทั้งในระดับประเทศและระดับสากล

๒.๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ประโยชน์การบริการจากป่าไม้อย่างสมดุลยั่งยืนและเกื้อกูลระบบนิเวศ

๓) นโยบายด้านการพัฒนาระบบบริหารและองค์กรเกี่ยวกับการป่าไม้

๓.๑) ปรับปรุงโครงสร้างองค์กรเกี่ยวกับการป่าไม้ให้สามารถบริหารจัดการ ป่าอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ และป่าชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีขนาดที่เหมาะสม ลดความซ้ำซ้อน และปรับปรุงวิสัยทัศน์ ภารกิจ หรือพันธกิจของหน่วยงานภาครัฐให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายป่าไม้แห่งชาติ และแผนแม่บท พัฒนาการป่าไม้แห่งชาติอย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๒) พัฒนาศักยภาพหน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทในการอำนวยความสะดวก ในการพิจารณาอนุญาตให้กับประชาชนและการบริการอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพสะดวก รวดเร็วโปร่งใส โดยนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม

๓.๓) พัฒนาและส่งเสริมให้มีธรรมาภิบาลในการบริหารงานป่าไม้ทั้งระบบ อย่างเป็นรูปธรรม โดยภาครัฐมีการบริหารอัตรากำลังที่มีความคล่องตัว ยึดระบบคุณธรรมบุคลากรภาครัฐ ยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชนและประเทศ มีคุณธรรมและมีการพัฒนาตามเส้นทางความก้าวหน้า ในอาชีพ

๓.๔) พัฒนาบุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานด้านทรัพยากรป่าไม้ทุกระดับให้มีความเป็นมืออาชีพในงานป่าไม้ มีความเหมาะสมกับตำแหน่งงาน รวมทั้งจัดสวัสดิการของบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานคุ้มครองรักษาทรัพยากรป่าไม้ในภาคสนาม ให้มีความเหมาะสมกับลักษณะงานที่ปฏิบัติและไม่น้อยกว่าบุคลากรสายงานอื่นที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกัน

๓.๕) กำหนดให้มียุทธศาสตร์หรือแผนการวิจัยภาคป่าไม้ในนโยบาย ยุทธศาสตร์ หรือแผนการวิจัยระดับชาติ และ/หรือพิจารณาจัดตั้งสถาบันวิจัยป่าไม้ในระดับชาติ รวมทั้งสนับสนุน และพัฒนางานวิชาการวิจัยและนวัตกรรมให้ตอบสนองต่อการปฏิรูปทรัพยากรป่าไม้ทั้งระบบ

๓.๖) ปรับปรุงและพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ และมติคณะรัฐมนตรี ที่เกี่ยวข้อง ให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของสังคมและสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อใช้เป็น

เครื่องมือในการบริหารจัดการป่าไม้ทั้งระบบ รวมทั้งพัฒนาการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพเท่าเทียม และนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย

๓.๗) ให้มีคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติที่จัดตั้งเป็นการถาวร โดยกฎหมายมีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ของประเทศทั้งระบบ รวมทั้งกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประสาน และให้คำแนะนำแก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และให้พิจารณาจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติเพื่อทำหน้าที่ขับเคลื่อนและสนับสนุน การดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ

๒.๓.๘ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ ของสำนักงานนโยบาย และแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) เป้าประสงค์

เพื่อให้มีแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนในระดับปฏิบัติที่สามารถขับเคลื่อน การดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ และการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรมบนพื้นฐานการเติบโตที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม

๒) ยุทธศาสตร์

๒.๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและเป็นธรรม มุ่งให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ ป่าไม้ และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัวของระบบนิเวศธรรมชาติ เพื่อรักษาความมั่นคงของฐาน ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความสมดุลและเป็นธรรม สามารถกระจายการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสเพื่อลดข้อขัดแย้ง ลดความเหลื่อมล้ำของสังคม รวมทั้งผลักดันให้มีการ ปรับปรุง พัฒนา และจัดทำกฎหมายที่จะนำมาใช้ในการ บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ มีการกระจายอำนาจ และสร้างความเป็นหุ้นส่วน มีกระบวนการ ยุติธรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่เน้นการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิผล มีการ พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่มีมาตรฐานเดียวกัน เชื่อมโยงกันทั้งประเทศ ตลอดจนการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศทางภูมิศาสตร์เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิผล

๒.๑.๑) กลยุทธ์สำคัญ (๒ กลยุทธ์)

(๑) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการอนุรักษ์ ป่าไม้ และ ใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

(๒) การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิด ความยั่งยืน

๒.๓.๙ นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) เป้าหมายรวม ๓ เป้าหมาย ได้แก่

(๑) ประเทศไทยมีการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการ บนพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมสามารถส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชน และประเทศไทยมีภูมิคุ้มกันต่อความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ

(๒) หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีขีดความสามารถและร่วมมือกันในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม

(๓) ประเทศไทยมีบทบาทร่วมสร้างสรรค์เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมกับประชาคมโลก

๒) นโยบายหลัก

(๑) นโยบายที่ ๑ จัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างมั่นคงเพื่อความสมดุล เป็นธรรม และยั่งยืนเป้าประสงค์ของนโยบาย คือ มีทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ ที่อุดมสมบูรณ์และคงความสมดุลของระบบนิเวศ และเป็นฐานในการสร้างความมั่นคงทางอาหาร น้ำ และพลังงานซึ่งมุ่งเน้นให้เกิดความสมดุลในการอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างกลมกลืนโดยสงวนและอนุรักษ์พื้นที่ที่ยังคงมีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติและมีความหลากหลายทางชีวภาพสูงไว้เพื่อให้มีระบบนิเวศ ที่สมดุลต่อไป รวมถึงจัดให้มีระบบการเข้าถึง แบ่งปันและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นธรรม โดยจำกัดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติไม่เกินอัตราการฟื้นฟูของทรัพยากรเพื่อความยั่งยืน

(๑.๑) นโยบายที่ ๑.๑ อนุรักษ์ ปันฟู และใช้ประโยชน์ฐานทรัพยากร ธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล ยั่งยืน และเป็นธรรม ซึ่งมีประเด็นหลักตามราย สาขา คือ ทรัพยากรป่าไม้และความหลากหลายทางชีวภาพ ทรัพยากรดินและที่ดิน ทรัพยากรธรณี ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

(๑.๒) นโยบายที่ ๑.๒ จัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อความมั่นคงด้านอาหาร น้ำ และพลังงาน มี ๓ ประเด็นหลัก ได้แก่ การจัดให้มีอาหาร น้ำ และพลังงานอย่างเพียงพอ การเข้าถึงอาหาร น้ำ และพลังงานอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน และการสร้างเสถียรภาพทางอาหาร น้ำ และพลังงาน

(๑.๓) ตัวชี้วัด

(๑.๓.๑) สัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภท ร้อยละ ๕๕ ของพื้นที่ ประเทศ (สัดส่วนพื้นที่ป่าธรรมชาติ ร้อยละ ๓๕ สัดส่วนพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ร้อยละ ๑๕ สัดส่วนพื้นที่สีเขียว ในเขตเมืองและชนบท ร้อยละ ๕)

(๑.๓.๒) สัดส่วนที่ดินที่มีการใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสมกับศักยภาพ และ สมรรถนะของที่ดิน (ลดลง)

๒.๓.๑๐ ร่างนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ
พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) เป้าประสงค์

(๑) เพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้มีสัดส่วน ร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ

(๒) ที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศมีการนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน

เป็นฐานในการพัฒนาประเทศ

(๓) ประชาชนผู้ยากไร้มีที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย รวมทั้งมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

(๔) มีกลไกเครื่องมือองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

ของประเทศที่มีประสิทธิภาพ

๒) ยุทธศาสตร์หลัก ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

๒.๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การรักษาความสมดุลทางธรรมชาติการอนุรักษ์ที่ดิน

และทรัพยากรดินอย่างยั่งยืน

๒.๑.๑) กลยุทธ์

(๑) การอนุรักษ์สงวนหวงห้ามและคุ้มครองพื้นที่ต้นน้ำลำธาร

เพื่อรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ

(๒) การกำกับควบคุมการจัดการที่ดินในพื้นที่ต้นน้ำลำธาร

พื้นที่ป่าไม้และที่ดินของรัฐ

(๓) การสร้างกลไกการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ป่าพรุ ฝายชะลอน้ำ พื้นที่

ป่าไม้ที่ดินของรัฐ

๒.๑.๒) ตัวชี้วัด

(๑) สัดส่วนของพื้นที่ป่าที่คงสภาพป่าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

ทั้งหมด

(๒) สัดส่วนของพื้นที่ป่าที่คงสภาพป่าในพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ

(๓) สัดส่วนของพื้นที่ป่าไม้ที่คงสภาพต่อพื้นที่ประเทศไทย

(๔) สัดส่วนของพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมที่ได้รับการฟื้นฟูให้ฟื้นคืน

เป็นป่าสมบูรณ์

(๕) สัดส่วนของพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่มีการจัดทำแนวเขตที่ชัดเจน

๒.๒) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๒.๒.๑) กลยุทธ์

(๑) การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐและ

เอกชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

(๒) การเสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรกรรมให้เข้มแข็ง

และยั่งยืนเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร

(๓) การปรับตัวและจัดการเมืองอย่างสมดุลและยั่งยืนในพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทชุมชนและประเภทอุตสาหกรรม

(๔) การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเล แม่น้ำ และปากแม่น้ำอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่

(๕) การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

(๖) การเตรียมความพร้อมในการปรับตัวด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรดินต่อผลกระทบและภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พื้นที่ที่ได้รับความเสี่ยงจากการเกิดภัยธรรมชาติที่อาจเกิดขึ้น

๒.๒.๒) ตัวชี้วัด

(๑) สัดส่วนของที่ดินที่มีการใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินและสมรรถนะของดินลดลง

(๒) สัดส่วนของที่ดินที่ถูกทิ้งร้างหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์ลดลง

(๓) สัดส่วนของที่ดินที่มีปัญหาได้รับการฟื้นฟูคุณภาพเพื่อนำมาใช้ประโยชน์มากขึ้น

(๔) สัดส่วนของพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการเกษตรหรือได้รับการพัฒนาระบบชลประทานได้รับการคุ้มครองเพื่อทำการเกษตรได้อย่างยั่งยืน (ร้อยละ)

(๕) สัดส่วนของพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาชลประทานในพื้นที่เสี่ยงภัยจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทั้งหมด (ร้อยละ)

(๖) สัดส่วนของพื้นที่เกษตรกรรมที่มีการทำการเกษตรตามแนวทางเกษตรอย่างยั่งยืน (ร้อยละ)

(๗) มีการกำหนดเขตเกษตรเศรษฐกิจ (Zoning) ที่เหมาะสมกับสถานการณ์และแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๒.๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การจัดที่ดินให้ประชาชนผู้ยากไร้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

๒.๓.๑) กลยุทธ์

๑) การจัดหาพัฒนาพื้นที่ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อจัดให้ประชาชนผู้ยากไร้มีที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย

๒) การสร้างกลไกเครื่องมือในการขับเคลื่อนนโยบายการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน

๒.๓.๒) ตัวชี้วัด

๑) ผลการจัดที่ดินทำกินให้ประชาชน

๒) จำนวนผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ดินทำกินลดลง

๓) สัดส่วนของผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ดินทำกินที่ได้รับการจัดที่ดิน

๒.๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

๒.๔.๑) กลยุทธ์

(๑) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินให้มีประสิทธิภาพ

(๒) การพัฒนาเครื่องมือเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นธรรม

(๓) การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการที่ดิน และทรัพยากรดิน

๒.๔.๒) ตัวชี้วัด

(๑) มีการจัดตั้งองค์กรระดับนโยบายทำหน้าที่กำหนดนโยบายประสานและบูรณาการการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินในภาพรวมของประเทศ

(๒) มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่ดินและทรัพยากรดิน

(๓) มีการพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับที่ดินและทรัพยากรดิน

(๔) มีการพัฒนามาตรการทางการเงินการคลังเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

(๕) มีการพัฒนาปรับปรุงกฎหมายระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

(๖) มีการส่งเสริมการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

๒.๓.๑๑ ร่างแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) เป้าประสงค์ เพื่อเป็นแนวทางการบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศในการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาด้านที่ดินและทรัพยากรดินที่ผ่านมาได้อย่างเป็นรูปธรรม ใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรดินเป็นฐานทรัพยากรการผลิต โดยประยุกต์แนวทางตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการของการพัฒนาอย่างสมดุล และยั่งยืน กระจ่ายการเข้าถึงการใช้ที่ดินอย่างเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

	๒) ยุทธศาสตร์หลัก ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่
เพื่อความสมดุลทางธรรมชาติ	๒.๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สงวนและคุ้มครองพื้นที่ต้นน้ำลำธารและอนุรักษ์ป่าไม้
	๒.๑.๑) กลยุทธ์
สมดุลทางธรรมชาติ	(๑) การสงวนและคุ้มครองพื้นที่ต้นน้ำลำธารเพื่อรักษาความ
เพื่อการอนุรักษ์และยั่งยืน	(๒) การป้องกันรักษาพื้นที่ป่าที่เหลือให้คงอยู่และทวงคืนผืนป่า
	(๓) การส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ
	๒.๑.๒) ตัวชี้วัด
พื้นที่ประเทศ	(๑) มีพื้นที่ป่าไม้เป็นสัดส่วน ร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ
	(๒) มีพื้นที่ป่าไม้ในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์เป็นสัดส่วน ร้อยละ ๒๕ ของ
สัดส่วน ร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่ประเทศ	(๓) มีพื้นที่ป่าไม้ในเขตพื้นที่ป่าเศรษฐกิจและพื้นที่เอกชนเป็น
	(๔) พื้นที่ป่าไม้มีแนวเขตที่ชัดเจนสามารถแก้ไขปัญหาการบุกรุก
	๒.๒) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ บริหารจัดการที่ดินของรัฐด้วยธรรมาภิบาล
	๒.๒.๑) กลยุทธ์
	(๑) การแก้ไขปัญหาแนวเขตและการบุกรุกที่ดินของรัฐ
	(๒) การบริหารจัดการที่ดินของรัฐด้วยธรรมาภิบาล
	๒.๒.๒) ตัวชี้วัด
สำคัญครบถ้วนทั่วประเทศ	(๑) แปลงที่ดินของรัฐที่ได้รับการสำรวจและออกหนังสือ
	(๒) มีการนำแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐ (One Map) มาประกาศใช้
	(๓) ที่ดินของรัฐได้รับการแก้ไขปัญหาการบุกรุก
	(๔) ที่ดินของรัฐได้นำมาใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
และยั่งยืน	๒.๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาและเสริมสร้างการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีคุณภาพ
	๒.๓.๑) กลยุทธ์
เอกชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด	(๑) การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐและ
เกษตรกรรมที่ยั่งยืนเพื่อสร้างความมั่นคง	(๒) การคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดีเสริมสร้างสังคม
	(๓) การบริหารจัดการเมืองและชุมชนอย่างสมดุลและยั่งยืน

(๔) การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลแม่น้ำและปากแม่น้ำอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่

(๕) การเตรียมความพร้อมในการปรับตัวด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรดินต่อผลกระทบและภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ

๒.๓.๒) ตัวชี้วัด

(๑) มีการสำรวจและออกโฉนดที่ดินครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ
(๒) มีแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ
(๓) พื้นที่เกษตรกรรมที่ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพิ่มมากขึ้น
(๔) ที่ดินที่มีปัญหาคุณสมบัติและคุณภาพดินได้รับการพัฒนาและฟื้นฟูเพื่อนำมาใช้ประโยชน์มากขึ้น

(๕) ที่ดินที่ถูกทิ้งร้างหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์ได้รับการพัฒนาและนำมาใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้น

(๖) สัดส่วนพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชนของประเทศเพิ่มมากขึ้น

(๗) ที่ดินที่ประสบปัญหาการกัดเซาะตามแนวชายฝั่งทะเล ได้รับการป้องกันและแก้ไขปัญหา

๒.๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ

๒.๔.๑) กลยุทธ์

(๑) การบูรณาการเพื่อกำหนดพื้นที่เพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ
(๒) การพัฒนาและบริหารจัดการตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วยธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

๒.๔.๒) ตัวชี้วัด

(๑) มีข้อมูลสารสนเทศแผนรวมการพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐที่มีผลกระทบต่อการใช้ที่ดินของประเทศ

(๒) การพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐมีการกำหนดแนวทางการจัดการพื้นที่และมาตรการการใช้ที่ดินเพื่อรองรับการพัฒนาในอนาคตที่เหมาะสม

(๓) การพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐมีการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์เพื่อสร้างความยั่งยืนทั้งในมิติเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม

(๔) การพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐได้รับการยอมรับ

๒.๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๕ จัดที่ดินทำกินให้ประชาชนเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

๒.๕.๑) กลยุทธ์

(๑) การบูรณาการจัดการปัญหาที่ดินทำกินให้ประชาชนและเกษตรกรผู้ยากไร้ได้รับการจัดที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน

(๒) การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพและรายได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(๓) การพัฒนาเครื่องมือและกลไกในการติดตามและขับเคลื่อนนโยบายการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน

(๔) การพัฒนาและส่งเสริมความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยและพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มผู้มีรายได้น้อย

๒.๕.๒) ตัวชี้วัด

(๑) ที่ดินของรัฐที่จัดหามาเพื่อจัดที่ดินทำกินให้ประชาชน

(๒) ร้อยละของที่ดินทำกินที่จัดให้ประชาชนที่ดำเนินการส่งมอบให้ประชาชนแล้วเสร็จ

(๓) จำนวนประชาชน/ครัวเรือนที่ได้รับการจัดที่ดิน

(๔) จำนวนประชากร/ครัวเรือนที่ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ

(๕) คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

(๖) จำนวนที่อยู่อาศัยที่จัดให้กับผู้ที่มีรายได้น้อย

๒.๖) ยุทธศาสตร์ที่ ๖ บูรณาการขับเคลื่อนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๖.๑) กลยุทธ์

(๑) การพัฒนาองค์กรและกลไกการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

(๒) การพัฒนาเครื่องมือเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นธรรม

(๓) การพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมแบบบูรณาการ

(๔) การมีส่วนร่วมและประชาสัมพันธ์เพื่อพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

๒.๖.๒) ตัวชี้วัด

- พ.ศ. มาบังคับใช้
- (๑) มีการออกพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ
 - (๒) มีการจัดตั้งหน่วยงานและพัฒนาองค์กรที่เกี่ยวข้องกับที่ดินและทรัพยากรดิน
 - (๓) มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่ดินและทรัพยากรดิน
 - (๔) มีการพัฒนาปรับปรุงกฎหมายระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
 - (๕) มีการพัฒนามาตรการทางการเงินการคลังเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
 - (๖) มีการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

๒.๓.๑๒ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน – SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS (SDGS)

เป้าหมายที่ ๑๕ ปกป้อง ป่าฟื้นฟู และส่งเสริมการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน การบริหารจัดการป่าไม้ที่ยั่งยืน การต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย หยุดยั้งการเสื่อมโทรมของดิน และฟื้นฟูสภาพดิน และหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

๑๕.๑ สร้างหลักประกันว่าจะมีการอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ระบบนิเวศบนบกและในน้ำจืดในแผ่นดินรวมทั้งบริการทางระบบนิเวศอย่างยั่งยืน เฉพาะอย่างยิ่ง ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ ภูเขาและเขตแห้งแล้ง โดยเป็นไปตามข้อบังคับภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

๑๕.๒ ส่งเสริมการดำเนินการด้านการบริหารจัดการป่าไม้ทุกประเภทอย่างยั่งยืน หยุดยั้งการตัดไม้ทำลายป่า ฟื้นฟูป่าที่เสื่อมโทรม และเพิ่มการปลูกป่าและฟื้นฟูป่าทั่วโลก ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

๑๕.๓ ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย ฟื้นฟูแผ่นดินที่เสื่อมโทรม รวมถึงแผ่นดินที่ได้รับผลกระทบจากการกลายสภาพเป็นทะเลทราย ความแห้งแล้ง และอุทกภัย และพยายามที่จะบรรลุถึงโลกที่ไร้ความเสื่อมโทรมของที่ดิน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

๑๕.๔ สร้างหลักประกันว่าจะมีการอนุรักษ์ระบบนิเวศภูเขาและความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศเหล่านั้น เพื่อจะเพิ่มพูนขีดความสามารถของระบบนิเวศเหล่านั้นที่จะให้ผลประโยชน์อันสำคัญต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

๑๕.๕ ปฏิบัติการที่จำเป็นและเร่งด่วนเพื่อลดการเสื่อมโทรมของถิ่นที่อยู่ตามธรรมชาติ หยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จะปกป้องและป้องกันการสูญพันธุ์ของชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม

๑๕.๖ สร้างหลักประกันว่าจะมีการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ประโยชน์
ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม และส่งเสริมการเข้าถึงทรัพยากรเหล่านั้นอย่างเหมาะสม

๑๕.๗ ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อจะยุติการล่าและการขนย้ายชนิดพันธุ์พืชและสัตว์
คุ้มครอง และแก้ปัญหาทั้งอุปสงค์และอุปทานต่อผลิตภัณฑ์สัตว์ป่าที่ผิดกฎหมาย

๑๕.๘ นำมาตรการมาใช้เพื่อป้องกันการนำเข้าและลดผลกระทบของชนิดพันธุ์ต่างถิ่น
ที่รุกรานในระบบนิเวศบกและน้ำและควบคุมหรือขจัด priority species ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

๑๕.๙ บูรณาการมูลค่าของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพเข้าไปสู่การวางแผน
กระบวนการพัฒนา ยุทธศาสตร์การลดความยากจน และบัญชีทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ ภายใน
ปี พ.ศ. ๒๕๖๓

๒.๔ นโยบายรัฐบาลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๔.๑ นโยบายรัฐบาล (คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา เมื่อวันที่
๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒)

๑) นโยบายหลัก ๑๒ ด้าน

๑.๑) ด้านที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย

๕.๓.๖ ส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ โดยการสนับสนุนพันธุ์
กล้าไม้ และให้ความรู้ในการบริหารจัดการเชิงพาณิชย์อย่างเหมาะสม ทั้งในด้านการปลูก บำรุงรักษา ดูแล
และการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรอีกทางหนึ่ง

๑.๒) ด้านที่ ๑๐ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโต
อย่างยั่งยืน

๑๐.๑ ปกป้อง รักษา ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า โดยให้ความสำคัญ
กับการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ เพื่อสร้างสมดุลทางธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ
อย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ ป่าชายเลน และป่าชุมชน รวมทั้งเพิ่มพื้นที่สีเขียวใน
เขตเมือง หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าอย่างจริงจัง รวมถึงเร่งฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรม
แก้ไขกฎหมายป่าไม้ที่ซ้ำซ้อน เร่งคืนพื้นที่ป่า โดยการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ให้ประชาชนสามารถ
อยู่ร่วมกับป่าและสามารถทำกิน ได้อย่างเหมาะสม นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการพื้นที่เสี่ยงต่อ
การถูกบุกรุก และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมบทบาทของทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) พร้อมทั้งรณรงค์สร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้กับ
เยาวชน ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

๑๐.๒ ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครอง
ที่ดิน โดยจัดสรรที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้แก่ราษฎรที่ยากไร้และเกษตรกรตามหลักการของ
คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ การกระจายสิทธิการถือครองให้แก่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่ได้รื้อกล้า และ
มีมาตรการป้องกันการเปลี่ยนมือไปอยู่ในครอบครองของผู้ที่มีใช้เกษตรกรและผู้ยากจน จัดทำระบบ

ฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการที่ดิน จัดทำหลักฐานการถือครองที่ดินของรัฐทุกประเภท จัดทำแผนที่แสดง
แนวเขตที่ดินของรัฐให้ชัดเจน และเร่งแก้ไขปัญหาเขตที่ดินทับซ้อน และแนวเขตพื้นที่ป่าที่ไม่ชัดเจน
เพื่อลดข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ

๑๐.๓ ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และทะเล
โดยเชื่อมโยงกับแผนบริหารจัดการน้ำ ๒๐ ปีของประเทศ เพิ่มผลิตผลในการจัดการและการใช้น้ำ
ทุกภาคส่วนจัดให้มีน้ำสะอาดใช้ทุกครัวเรือนในชุมชนชนบท ในปริมาณ คุณภาพ และราคาที่เข้าถึงได้
มีระบบการจัดการน้ำชุมชนที่เหมาะสม พร้อมทั้งส่งเสริม พันธุ์ อนุรักษ์ พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่พักน้ำ
แหล่งน้ำธรรมชาติ แอ่งน้ำบาดาล การระบายน้ำชายฝั่ง เพิ่มผลิตภาพของน้ำ ทั้งระบบ และสร้าง
มูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมระดับสากล ดูแลภัยพิบัติจากน้ำ พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำ
ทั้งระบบ และเพิ่มพื้นที่ชลประทานเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างระบบจัดสรรน้ำที่เป็นธรรม รวมทั้ง
ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการน้ำในชุมชนตามแนวพระราชดำริ

๒) นโยบายเร่งด่วน ๑๒ เรื่อง

เรื่องที่ ๑ การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน “...จัดทำแนวทาง
การกำหนดสิทธิและการจัดการสิทธิในที่ดินของเกษตรกรที่เหมาะสม...”

๒.๔.๒ นโยบายกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑.๒.๑ นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) การน้อมนำแนวพระราชดำริ มาเป็นกรอบการดำเนินงานของ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๑) ขยายผลโครงการพระราชดำริ โดยเน้นโครงการที่ดำเนินการใน
พื้นที่ที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรับผิดชอบ

(๒) นำกลไกจิตอาสาพระราชทานมาเป็นเครือข่ายการปฏิบัติงาน
ร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๓) เร่งรัดดำเนินโครงการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในพิธีบรมราชาภิเษก
(โครงการปลูกป่าและต้นไม้ และโครงการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ไม้มีค่าเพื่อประโยชน์ของแผ่นดินเฉลิม
พระเกียรติฯ และโครงการอื่น ๆ)

๑.๒.๒ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้อง

๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๕: การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็น
มิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๑.๑) การจัดการสิ่งแวดล้อม

(๑) เร่งรัดการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ
ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล (ไม่ให้มีผลกระทบต่อสุขภาพ และอนามัยของประชาชน)

(๒) ควบคุมและส่งเสริมการจัดการคุณภาพอากาศ (ไฟป่า/
หมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) มีระบบแจ้งเตือนและป้องกันเมื่อเผชิญเหตุ

๑.๒) การบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติ

(๑) การหยุดยั้งการทำลายป่าและฟื้นฟูป่า

- การขับเคลื่อนและจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการที่มีการบูรณาการของหน่วยป้องกันของ อส. ปม. ทช. สป.ทส. จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ใช้กลไกคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าแห่งชาติ (คปป.) และศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ ๔ กอ.รมน. เพื่อดำเนินการ

- นำภาพถ่ายดาวเทียมและระบบติดตามผ่านดาวเทียมรวมถึงอากาศยานไร้คนขับมาเพื่อการป้องกันและฟื้นฟูป่า

(๒) การบริหารจัดการชุมชนในพื้นที่ป่า (คนอยู่กับป่า)

- ขับเคลื่อนการจัดทำกินให้ชุมชนด้วยกลไกคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) มีการสนับสนุนงบประมาณของ คทช. จังหวัดให้สามารถดำเนินการได้

- เร่งรัดสำรวจการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าทุกประเภทของชุมชนให้ครบถ้วน การพิสูจน์การบุกรุกใหม่ (หลังปี ๒๕๕๗) ของราษฎร

- เร่งรัดการพิสูจน์และนำข้อมูลจาก One map มาใช้ในการจัดการเพื่อแก้ปัญหาการทับซ้อนของพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่ป่าภายในกระทรวงให้แล้วเสร็จ

(๓) การเพิ่มพื้นที่ป่าและพื้นที่สีเขียว

- จัดทำแผนการปลูกฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรม โดยเฉพาะในพื้นที่ยึดคืนจากนายทุน หรือพื้นที่คทช. (พื้นที่ส่วนกลางของชุมชน)

- ส่งเสริมการปลูกป่าในพื้นที่สาธารณะในเมืองหรือชุมชน

- ส่งเสริมเอกชนและประชาชนในการปลูกไม้มีค่าและการสร้างเศรษฐกิจจากป่าปลูก หรือมีการลงทุนอุตสาหกรรมจากป่าปลูก

- ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ และจิตสำนึกให้ประชาชนร่วมปลูกต้นไม้ และอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวในหมู่บ้าน / ชุมชนตนเอง

(๔) ส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน

- จัดตั้งและต่ออายุโครงการป่าชุมชนตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

- การจัดทำแผนที่ขอบเขต ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาแผนและกิจกรรมการดำเนินงานในอนาคตเป็นรายป่าชุมชน

๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๖: การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

(๑) ส่งเสริมและจัดการระบบ และบูรณาการงานในการสร้างการรับรู้ความเข้าใจ โดยการประชาสัมพันธ์ การสร้างสื่อและช่องทางการนำเสนอให้ถึงประชาชนโดยเฉพาะผู้นำชุมชน และราษฎรอาสาสมัคร

(๒) ส่งเสริมและสร้างความร่วมมือ (การมีส่วนร่วม) โดยให้ความสำคัญ
เครือข่ายจิตอาสาพระราชทานฯ เครือข่าย และภาคี เช่น อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) ราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) อาสาสมัครพิทักษ์ทะเล (อส.ทล.) เป็นต้น
รวมถึงการสร้างความศรัทธาของเครือข่ายและภาคีดังกล่าว เพื่อจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๓) การใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ โดยเฉพาะพัฒนา
รูปแบบการให้บริการของกรมฯ และกองฯ ใน สป.ทส. เช่น แอปพลิเคชัน หรือเทคโนโลยีดิจิทัลอื่น ๆ มาใช้

(๔) พัฒนาระบบ Big Data พัฒนาขีดความสามารถสมรรถนะสูง
ด้วยการสนับสนุนเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ทันสมัย และมีบริการที่เปิดกว้างและยืดหยุ่นทันต่อสถานการณ์
และการเปลี่ยนแปลง

(๕) การสนับสนุนการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมเพิ่มศักยภาพเจ้าหน้าที่
ระดับอำนวยการและปฏิบัติงาน รวมถึงการพัฒนาบุคลากรเพื่อการเติบโต มีความก้าวหน้า ในสายอาชีพ
(Career Path)

(๖) เร่งรัดการสร้างจิตสำนึก แนวคิด และพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่
โดยสร้างวัฒนธรรม ค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริต ถูกต้อง และชอบธรรม หน่วยงานพัฒนาการบริหาร
จัดการป้องกันปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นระบบแบบบูรณาการ/ มีมาตรการควบคุม กำกับ และติดตาม

๓) ยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๒: การสร้างความสามารถในการแข่งขัน
(โดยการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น)

(๑) สนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

(๒) สร้างและส่งเสริมการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC)
และพื้นที่สำคัญอื่น ๆ ให้เติบโตอย่างยั่งยืนและเป็นเศรษฐกิจสีเขียว

ส่วนที่ ๓

สาระสำคัญแผนปฏิบัติการกรมป่าไม้
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ส่วนที่ ๓

สาระสำคัญแผนปฏิบัติการกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

๓.๑ ภาพรวม

กรมป่าไม้เป็นหน่วยงานหลักของประเทศที่มีบทบาทหน้าที่ในการป้องกันรักษาป่าไม้ให้มีความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ด้านป่าไม้ได้อย่างสมดุลและยั่งยืน มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและป่าไม้ประเภทอื่น ๆ ในความรับผิดชอบจำนวน ๖๕ ล้านไร่ คิดเป็น ร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่ประเทศ (๓๒๓ ล้านไร่) โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและทุกภาคส่วน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๓ ๕๐ ๕๗ ๕๘ และ ๗๒ กำหนดให้บุคคลมีสิทธิและหน้าที่ในการบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยต้องให้ความร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์และคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและรัฐต้องอนุรักษ์คุ้มครอง บริหารจัดการให้มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งดำเนินการตามแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่ให้มีมาตรการกระจายการถือครองที่ดินให้ประชาชนสามารถมีที่ทำกินได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

และเพื่อให้การดำเนินงานด้านป่าไม้บรรลุตามเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ด้านที่ ๕ การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ให้มีพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่สีเขียวไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕๕ ของพื้นที่ประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ แผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติ กำหนดให้เพิ่มสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ ลดอัตราการบุกรุก พื้นที่ป่าไม้ และเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคป่าไม้ของประเทศ และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเป้าหมายกรมป่าไม้นำความสุขของประชาชนบนฐานการจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างสมดุลและยั่งยืนเป็นตัวตั้ง และปรับโครงสร้างหน่วยงานให้มีความใกล้ชิดและทำงานกับประชาชนมากยิ่งขึ้น ภายใต้แนวความคิด “กรมป่าไม้รักป่า รักประชาชน” จึงนำมาประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการกรมป่าไม้ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ภารกิจ และแนวทางการพัฒนา มีรายละเอียดดังนี้

๓.๑.๑ วิสัยทัศน์ : “เป็นหน่วยงานที่มุ่งมั่นรักษาป่า ส่งเสริมไม้มีค่า ป่าชุมชน คนอยู่กับป่า เพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อความสุขของคนไทย”

- ๓.๑.๒ พันธกิจ :**
๑. ป้องกัน และรักษาพื้นที่ป่าไม้ให้คงอยู่
 ๒. เพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ สนับสนุนการเพิ่มพื้นที่สีเขียว และฟื้นฟูพื้นที่ป่าให้อุดมสมบูรณ์ตอบสนองความต้องการทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
 ๓. บริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้โดยการมีส่วนร่วม
 ๔. บริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม เพื่อให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและยั่งยืน
 ๕. วิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างนวัตกรรม และถ่ายทอดเทคโนโลยี ในการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้
 ๖. พัฒนาความสามารถเชิงรุกขององค์กรทั้งระบบ กลไก ข้อมูลสารสนเทศ และปรับปรุงกฎระเบียบให้ทันสมัยให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๓.๑.๓ ภารกิจ : กรมป่าไม้มีภารกิจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ สงวน คุ้มครอง ฟื้นฟู ดูแลรักษา ส่งเสริม ทำนุบำรุงป่า และการดำเนินการเกี่ยวกับการป่าไม้ การทำไม้ การเก็บหาของป่า การใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ และการอื่นเกี่ยวกับป่าและอุตสาหกรรมป่าไม้ ให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ด้วยกลยุทธ์การเสริมสร้างความร่วมมือของประชาชนเป็นหลัก เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของประเทศ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และมีภารกิจอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมป่าไม้ โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. ควบคุม กำกับ ดูแล ป้องกันการบุกรุก การทำลายป่า และการกระทำผิดในพื้นที่รับผิดชอบตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยสวนป่า กฎหมายว่าด้วยเชื้อเพลิงฟอสซิล กฎหมายว่าด้วยป่าชุมชน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
๒. ศึกษา วิจัย วางแผน และประสานงานเกี่ยวกับการปลูกป่าเพื่อการฟื้นฟูสภาพป่า และระบบนิเวศ
๓. ส่งเสริมการปลูกป่า การจัดการป่าชุมชน และการปลูกสร้างสวนป่าเชิงเศรษฐกิจ ในลักษณะสวนป่าภาคเอกชนและสวนป่าในรูปแบบอื่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนศึกษา วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์ป่าเศรษฐกิจของตลาดในประเทศและต่างประเทศ
๔. อนุรักษ์ คุ้มครอง ดูแลรักษา และจัดการให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ และการอนุญาต ที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากไม้ อุตสาหกรรมไม้ ที่ดินป่าไม้ และผลิตภัณฑ์ป่าไม้
๕. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้และผลิตภัณฑ์ป่าไม้ และที่เกี่ยวข้องกับไม้และผลิตภัณฑ์ไม้
๖. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๓.๑.๔ แนวทางการพัฒนา จำนวน ๖ เรื่อง ดังนี้

- ๑) ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้
- ๒) ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน
- ๓) การบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบ เป็นธรรมเพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและอย่างยั่งยืน
- ๔) ส่งเสริมการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมและเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ
- ๕) ส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท
- ๖) การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้

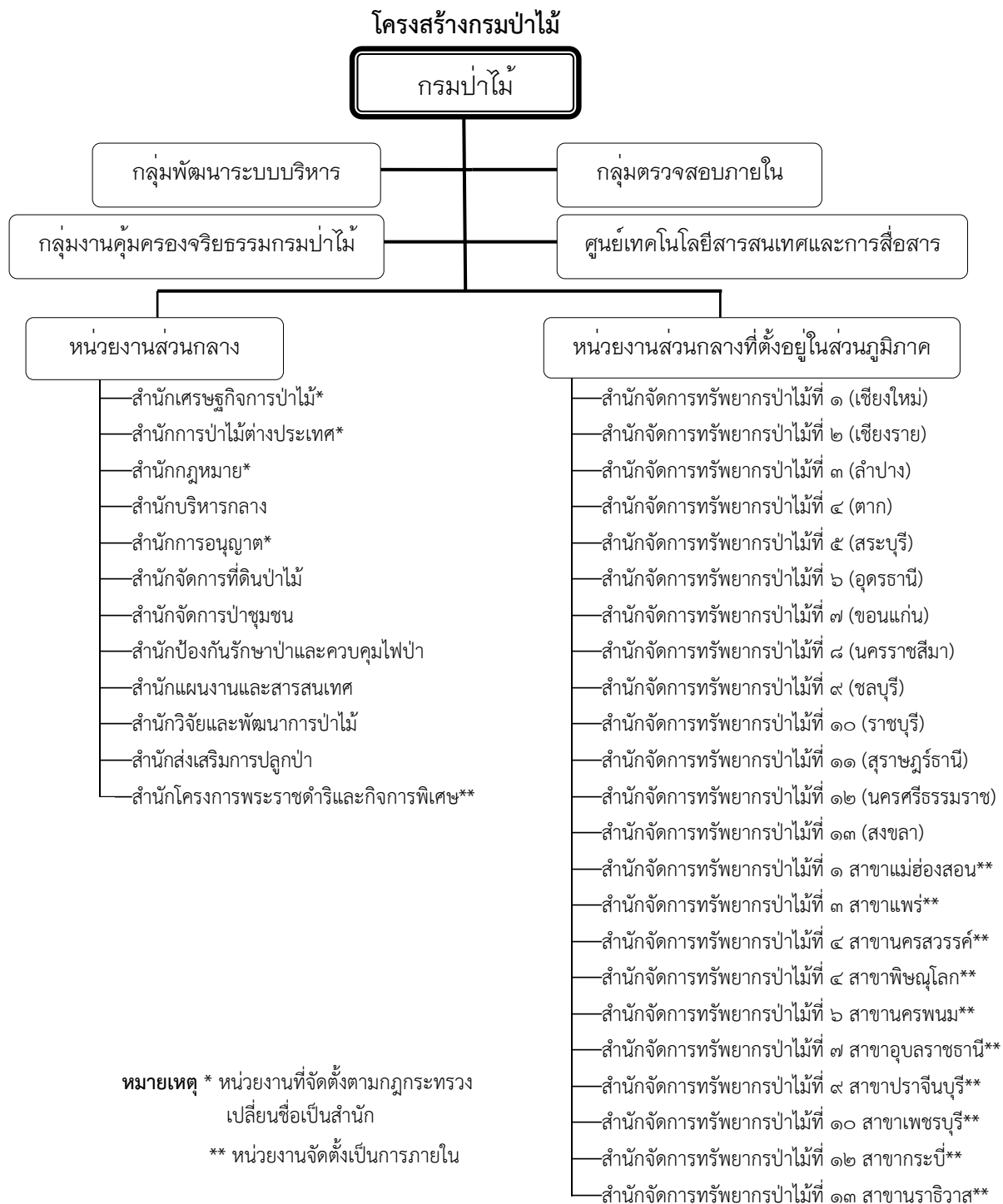
๓.๑.๕ อัตรากำลัง

กรอบอัตรากำลังปัจจุบัน (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓) จำนวนรวมทั้งสิ้น ๑๒,๐๕๔ อัตรา ประกอบด้วย ข้าราชการ จำนวน ๑,๙๕๐ อัตรา ลูกจ้างประจำ จำนวน ๑,๑๒๕ อัตรา พนักงานราชการ จำนวน ๖,๗๔๖ อัตรา พนักงานจ้างเหมา จำนวน ๒,๒๓๓ อัตรา

๓.๑.๖ หน่วยงานในกรมป่าไม้

- ๑) หน่วยงานส่วนกลางที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายกระทรวง จำนวน ๑๖ หน่วยงาน+
 - (๑) กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
 - (๒) กลุ่มตรวจสอบภายใน
 - (๓) กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมกรมป่าไม้
 - (๔) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
 - (๕) สำนักกฎหมาย
 - (๖) สำนักการป่าไม้ต่างประเทศ
 - (๗) สำนักบริหารกลาง
 - (๘) สำนักการอนุญาต
 - (๙) สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้
 - (๑๐) สำนักจัดการที่ดินป่าไม้
 - (๑๑) สำนักจัดการป่าชุมชน
 - (๑๒) สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า
 - (๑๓) สำนักแผนงานและสารสนเทศ
 - (๑๔) สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้
 - (๑๕) สำนักส่งเสริมการปลูกป่า
 - (๑๖) สำนักโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ

-
- ๒) หน่วยปฏิบัติงานในพื้นที่ จำนวน ๑,๒๒๗ หน่วย
- (๑) หน่วยปฏิบัติงานที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายกระทรวง
- (๑.๑) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑-๑๓ ๑๓ สำนัก
- (๒) หน่วยปฏิบัติงานที่จัดตั้งขึ้นภายใต้อำนาจการบริหารของกรมป่าไม้
- (๒.๑) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้สาขา ๑๐ สาขา
- (๒.๒) ศูนย์ป่าไม้จังหวัด ๗๖ จังหวัด
- (๒.๓) หน่วยป้องกันและพัฒนา ๓๒๙ หน่วย
- (๒.๔) หน่วยป้องกันรักษาป่า ๔๐๑ หน่วย
- (๒.๕) ศูนย์ส่งเสริมการควบคุมไฟป่า ๙ ศูนย์
- (๒.๖) หน่วยฝึกอบรมการป้องกันและควบคุมไฟป่า ๔ หน่วย
- (๒.๗) ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดไม้ และการสมสัทธิ ๒ ศูนย์
- (๒.๘) ด้านป่าไม้ ๒๔ ด้าน
- (๒.๙) ด้านป่าไม้กรุงเทพฯ ๔ ด้าน
- (๒.๑๐) ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ ๑๔ แห่ง
- (๒.๑๑) สถานีเพาะชำกล้าไม้ ๙๖ แห่ง
- (๒.๑๒) สวนป่า ๕ แห่ง
- (๒.๑๓) โครงการพัฒนาป่าไม้ทุ่งกุลาร้องไห้ ๑ โครงการ
- (๒.๑๔) ศูนย์วนวัฒนวิจัยภาค ๔ ศูนย์
- (๒.๑๕) สถานีวนวัฒนวิจัย ๔๐ สถานี
- (๒.๑๖) ศูนย์เมล็ดพันธุ์ไม้ภาค ๔ ศูนย์
- (๒.๑๗) ศูนย์วิจัยพลังงานจากไม้ ๑ ศูนย์
- (๒.๑๘) ศูนย์วิจัยผลิตผลป่าไม้ ๔ ศูนย์
- (๒.๑๙) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการป่าไม้ ๓ ศูนย์
- (๒.๒๐) ศูนย์และพัฒनावัดดูแลแทนไม้ ๔ ศูนย์
- (๒.๒๑) ศูนย์ส่งเสริมวนศาสตร์ชุมชน ๑๕ แห่ง
- (๒.๒๒) ศูนย์เรียนรู้วนศาสตร์ชุมชนกรมป่าไม้ จังหวัดเพชรบูรณ์ ๑ ศูนย์
- (๒.๒๓) โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและกิจการพิเศษ ๑๔๑ โครงการ
- (๒.๒๔) ศูนย์ฝึกอบรม ๒ ศูนย์

๓.๑.๗ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑) พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งกฎกระทรวง ฎีกา กำหนด ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้อง

มุ่งควบคุมการทำไม้หวงห้าม การเก็บหาของป่าหวงห้าม ตราประทับไม้ ควบคุม การนำไม้และของป่าเคลื่อนที่ การควบคุมการตั้งโรงงานแปรรูปไม้ การแปรรูปไม้ การมีไม้แปรรูปหรือ ไม้ท่อนไว้ในครอบครอง การบุกรุกยึดถือครอบครองป่า รับรองไม้ ถ่านไม้ และสิ่งประดิษฐ์ เพื่อการค้า หรือส่งออกป้อนราชอาณาจักร ทั้งนี้เพื่อสงวนและรักษาป่าไม้อันเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ

๒) พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้ง กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้อง

มุ่งเน้นการรักษาพื้นที่ป่าไม้ เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์สูงสุด โดยห้ามบุคคลใด ทำไม้หรือเก็บหาของป่าทุกประเภท (ทั้งหวงห้ามและไม่หวงห้าม) ห้ามบุกรุกหรือยึดครอบครองป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๑๔) และรัฐมีนโยบายช่วยเหลือราษฎรหรือ หน่วยงานของรัฐที่มีความจำเป็นในการใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ โดยมีการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ ป่าสงวนแห่งชาติได้ (มาตรา ๑๓/๑, มาตรา ๑๖, และมาตรา ๒๐)

๓) พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งกฎกระทรวง และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

กำหนดเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนสวนป่า การรับรองและคุ้มครองสิทธิของผู้ทำ สวนป่าในการทำไม้ที่ได้มาจากการปลูกสร้างสวนป่า การแปรรูปไม้ในสวนป่า ตลอดจนการเก็บหา ค้า มีไว้ในครอบครอง หรือนำเคลื่อนที่ซึ่งของป่าในสวนป่า และการออกใบสำคัญรับรองการจัดการป่าไม้ อย่างยั่งยืน เพื่อเป็นมาตรการในการส่งเสริมและจูงใจให้มีการปลูกสร้างสวนป่าควบคู่ไปกับการบริหาร จัดการพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ

๔) พระราชบัญญัติเลื่อยโซยนต์ พ.ศ. ๒๕๔๕ รวมทั้งกฎกระทรวง ระเบียบ และ ประกาศที่เกี่ยวข้อง

ควบคุมการมีเลื่อยโซยนต์ไว้ในครอบครอง และการนำเข้ามาในราชอาณาจักร การอนุญาตให้ครอบครองเลื่อยโซยนต์เพื่อเพิ่มมาตรการในการควบคุม ป้องกันและปราบปรามการบุกรุก ทำลายป่าตามนโยบายของรัฐบาล และเพื่อให้เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพที่ต้องใช้เลื่อยโซยนต์ โดยสุจริต

๕) พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมทั้งกฎกระทรวง ระเบียบ และ ประกาศที่เกี่ยวข้อง

มุ่งหมายให้บุคคลและชุมชนได้ประโยชน์จากป่าชุมชน เกิดเจตคติในการดูแล รักษาและจัดการป่าชุมชนร่วมกับรัฐ เพื่อป้องกันการตัดไม้โดยผิดกฎหมายและการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่า เพื่อรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพในป่าให้อยู่

ในสภาพที่สมบูรณ์และคงอยู่เป็นมรดกทางธรรมชาติของประเทศ และของมนุษยชาติสืบไป และมุ่งหมายเพื่อกำหนดสาระแห่งสิทธิของบุคคลและชุมชน ในการอนุรักษ์ ป่าไม้ จัดการ บำรุงรักษา ตลอดจนใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล และยั่งยืนตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยรับรอง

โดยมีคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน (มาตรา ๙) คณะกรรมการป่าชุมชน ประจำจังหวัด (มาตรา ๒๓) และคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน (มาตรา ๔๔) ซึ่งคณะกรรมการทั้ง ๓ ระดับ ทำหน้าที่ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการในการดำเนินการจัดการป่าชุมชนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของป่าชุมชนและแผนจัดการป่าชุมชนที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดอนุมัติ จนถึงระดับนโยบายเพื่อทำหน้าที่เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการทั้ง ๓ คณะ มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน และมีการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจของคณะกรรมการทั้ง ๓ คณะอีกด้วย และเป็นการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละพื้นที่

๓.๒ แผนปฏิบัติราชการกรมป่าไม้

๓.๒.๑ วัตถุประสงค์

๑) เพื่อป้องกันและหยุดยั้งการตัดไม้ทำลายป่า รวมถึงทวงคืนผืนป่าจากผู้บุกรุกครอบครอง ให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๒) เพื่อฟื้นฟูสภาพป่า มีพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ และพื้นที่สีเขียว ในพื้นที่เป้าหมายทั่วประเทศ ให้มีสภาพที่สมบูรณ์

๓.๒.๒ เป้าหมาย

๑) ป้องกันรักษาป่า พัฒนา และเพิ่มพื้นที่สีเขียว

๒) บริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม

๓.๒.๓ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑) เป้าหมายป้องกันรักษาป่า พัฒนา และเพิ่มพื้นที่สีเขียว

๑.๑) อัตราการลดลงของพื้นที่ป่าไม้และการทำลายทรัพยากรป่าไม้ไม่มากกว่าปีก่อนหน้า และมีแนวโน้มลดลง

๑.๒) พื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของราษฎร ในชุมชนไม่น้อยกว่า จำนวน ๖๔๐,๐๐๐ ไร่

๑.๓) พื้นที่ป่าเสื่อมสภาพ จำนวน ๓๘๐,๑๘๙ ไร่

๑.๔) ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ จำนวน ๕๓,๐๕๐ ไร่

๑.๕) พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบทเพิ่มขึ้น จำนวน ๑๖๑,๗๖๗ ไร่ และสนับสนุน กล้าไม้เพื่อส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียว จำนวน ๔๖.๒ ล้านกล้า

๑.๖) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน และประชาชนในการอนุรักษ์ และจัดการพื้นที่สีเขียวไม่น้อยกว่า จำนวน ๕๐ แห่ง

๒) เป้าหมายบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม

๒.๑) ราษฎรที่อยู่ในพื้นที่ป่าไม้ได้รับการจัดการให้อยู่อาศัย/ทำกินได้อย่างมั่นคงเป็นธรรมและยั่งยืน

๒.๒) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่มีราษฎรครอบครองหรือใช้ประโยชน์ได้รับการจัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งอย่างเป็นธรรมตามกฎหมาย จำนวน ๗๘๐,๘๐๐ ไร่

๓.๓ แนวทางการพัฒนาของกรมป่าไม้

๓.๓.๑ แนวทางการพัฒนาที่ ๑ ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้

ภายใต้การกำกับของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าแห่งชาติ (คปป.) ได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการพิทักษ์ป่า (ศปก.พป.) โดยมีอธิบดีกรมป่าไม้เป็นผู้บัญชาการศูนย์ เพื่อบูรณาการดำเนินงานชุดปฏิบัติการพิเศษ ปม. อส. และ ทช. ได้แก่ พยศไพร พญาเสือ เขียวดวง และฉลามขาว ดำเนินการป้องกันการบุกรุกทำลายป่าไม้ ร่วมกับทหาร ตำรวจ ฝ่ายปกครอง บก.ปทส. ศปป.๔กอ.รมน. ในการหยุดยั้ง การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า และทวงคืนผืนป่า จากผู้บุกรุกถือครอง พื้นที่ป่าไม้มีผลการดำเนินคดีในช่วง พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๒ ดำเนินการจับกุมผู้บุกรุกพื้นที่ป่า ๒๗,๑๑๔ คดี ผู้ต้องหา ๕,๕๗๗ คน พื้นที่ยึดคืน ๗๕๔,๙๘๓ ไร่ ทำให้ประเทศไทยในปัจจุบันมีเนื้อที่ป่าไม้คงเหลือ ๑๐๒.๔๘ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๖๘ ของพื้นที่ประเทศ จากข้อมูลสถิติป่าไม้พบว่าในช่วงปี พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๔๑ พื้นที่ป่าไม้ลดลงเฉลี่ย ปีละ ๒.๒๙ ล้านไร่ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๓-๒๕๕๗ พื้นที่ป่าไม้ลดลงเฉลี่ย ปีละ ๐.๒๙ ล้านไร่ และในปี พ.ศ.๒๕๕๗ ถึงปัจจุบันพื้นที่ป่าไม้เริ่มคงที่ มีแนวโน้มการบุกรุกทำลายป่าลดลง และมีเป้าหมายให้มีการบุกรุกทำลายป่าไม้อีกต่อไป พร้อมทั้งจะดำเนินงานทวงคืนผืนป่าด้วยความเข้มข้นและต่อเนื่อง โดยเฉพาะกับนายทุนให้ดำเนินคดีให้ถึงที่สุดและทำการปลูกฟื้นฟูในพื้นที่ทวงคืนให้กับเป็นป่าสมบูรณ์ดังเดิม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีตรวจติดตามการบุกรุกและนำทางเพื่อให้เข้าถึงพื้นที่เป้าหมายได้อย่างรวดเร็วเพื่อยุติและจับกุมผู้กระทำความผิดให้ได้ อย่างทันทั่วถึง และสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันรักษาป่า กรมป่าไม้ได้จัดทำโครงการราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) เป็นโครงการที่ร่วมดำเนินการกับกองทัพบก เพื่อสนองพระราชโอรสของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่มีพระราชประสงค์เปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของราษฎรจากผู้บุกรุกทำลายป่ามาเป็นผู้ดูแลรักษาและใช้ประโยชน์จากป่าได้อย่างยั่งยืน และเมื่อมีการจัดตั้งองค์กรในการดูแลรักษาป่าไม้อย่างเป็นรูปธรรมแล้วจะได้รับการพิจารณาให้เข้ารับพระราชทาน “ธงพิทักษ์ป่า เพื่อรักษาชีวิต”

การดำเนินงานด้านป้องกันและควบคุมไฟป่า กรมป่าไม้ได้ถ่ายโอนภารกิจตามแผนปฏิบัติการกระจายอำนาจให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) แล้ว และได้ประสานกับ อปท.เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการควบคุมไฟป่าทั่วประเทศ ในส่วนการปฏิบัติการดับไฟป่าของกรมป่าไม้ได้จัดชุดเฉพาะกิจ เคลื่อนที่เร็วควบคุมไฟป่า (เขียวไฟ) โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่า พร้อมกับสนธิกำลังพลดับไฟป่า และบังคับใช้กฎหมายกับผู้ฝ่าฝืนอย่างเคร่งครัด

-
- เป้าหมาย :** อัตราการลดลงของพื้นที่ป่าไม้และการทำลายทรัพยากรป่าไม้ไม่มากกว่าก่อนหน้านี้ และมีแนวโน้มลดลง
- แนวทางย่อย :**
๑. ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมมีส่วนร่วมในการป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า
 ๒. พัฒนาศักยภาพการป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า
 ๓. ปรับปรุงการบุกรุกทำลายป่า
- ตัวชี้วัด :**
๑. มีเครือข่ายฯ และจิตอาสาเข้ามามีส่วนร่วมในการหยุดยั้งและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้ เครือข่ายทั่วประเทศ ๖๑ เครือข่าย
 ๒. บุคลากรและหน่วยงานมีการพัฒนาศักยภาพและมีความพร้อมในการป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า ๑๐๐ %
 ๓. เป้าหมายพื้นที่ยึดคืนพื้นที่ป่า ๑๐๐,๐๐๐ ไร่ ในแต่ละปี
- วิธีการ :**
๑. **ประชาสัมพันธ์ เสริมสร้างการมีส่วนร่วม**
แนวทางการดำเนินงาน
 - ๑.๑ ประชาสัมพันธ์และถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และจัดการที่ดินป่าไม้ ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน รวมทั้งประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนสาขาต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวางครอบคลุมทั่วถึงและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
 - ๑.๒ กำหนดพื้นที่เป้าหมายในการป้องกันรักษาป่าเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดตั้งเครือข่ายในการป้องกันรักษาป่า และควบคุมไฟป่า ร่วมกับทุกภาคส่วน
 ๒. **สร้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่าย**
แนวทางการดำเนินงาน
 - ๒.๑ ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ดินป่าไม้ระดับพื้นที่ เช่น การเชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นคณะที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการบริหารพื้นที่ป่าในระดับท้องถิ่น การประสานและขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - ๒.๒ ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการสมัครเป็นสมาชิกเครือข่ายป่าไม้ ในรูปแบบของสัญลักษณ์ร่วม หรือการมอบโล่รางวัล และการประกาศเชิดชูเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ

๒.๓ สร้างเครือข่ายป่าไม้ โดยรวบรวมเครือข่ายเดิม เช่น เครือข่ายราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าเครือข่ายไฟฟ้า เครือข่ายป่าชุมชน เครือข่ายปลูกป่า เครือข่ายนักวิจัยและสร้างเครือข่ายใหม่เพื่อให้ครอบคลุมทั่วถึงทุกมิติและเกิดการบูรณาการในการทำงานร่วมกัน

๓. ส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่าย

แนวทางการดำเนินงาน

๓.๑ ประสานงาน สนับสนุน ส่งเสริม เพื่อเตรียมความพร้อมและเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและองค์กรท้องถิ่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

๓.๒ ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างแนวร่วมหรือเครือข่ายการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่เข้มแข็งทั้งภาคประชาชน ภาครัฐ และภาคเอกชน

๓.๓ ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างปฏิสัมพันธ์ของเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้และบูรณาการการทำงานร่วมกัน

๓.๔ สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันรักษาป่า โดยสร้างจิตสำนึกเพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรมของราษฎรในการอยู่ร่วมกับป่าอย่างพึ่งพาอาศัยกันอย่างยั่งยืน

๓.๕ บูรณาการความร่วมมือและส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนในการปฏิบัติงานป้องกันรักษาป่า

๔. เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานป้องกันรักษาป่า

แนวทางการดำเนินงาน

๔.๑ พัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ความสามารถในการสร้างเครือข่ายและพันธมิตรในการป้องกันรักษาป่า รวมทั้ง การส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และจัดการที่ดิน ป่าไม้และการบังคับใช้กฎหมาย

๔.๒ จัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่หน่วยป้องกันและพัฒนาป่าไม้ให้มีความรู้เกี่ยวกับแนวทางการป้องกันรักษาป่าหรือหยุดยั้งการทำลายป่า และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๔.๓ มีการทดสอบและเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้มีสมรรถภาพพร้อมปฏิบัติงาน

๔.๔ สร้างขวัญกำลังใจ และพัฒนาศักยภาพพนักงานเจ้าหน้าที่ในแต่ละระดับอย่างเป็นระบบ ให้มีความรู้และวินัย เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๔.๕ จัดสวัสดิการให้เจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าให้ได้อย่างเหมาะสม

๔.๖ จัดตั้งหน่วย หรือด่านตรวจเพิ่มเติมในพื้นที่ที่มีความเสี่ยง หรือต่อแหลมต่อการลักลอบ หรือบุกรุกพื้นที่ป่าของประเทศ

๔.๗ เสริมสร้างสมรรถนะให้หน่วยปฏิบัติงานมีความพร้อม ในการปฏิบัติงานทุกสถานการณ์

๔.๘ นำเทคโนโลยี การติดตามการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่า (GISTDA) เพื่อแจ้งเตือนและใช้ในการป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้

๔.๙ เพิ่มประสิทธิภาพการลาดตระเวนทั้งทางบกและทางอากาศ อย่างเข้มข้น เช่น การใช้อากาศยานไร้คนขับ (UVA) ใช้เทคโนโลยี การลาดตระเวนโดยประยุกต์ใช้ระบบ GPS & GIS เป็นต้น

๔.๑๐ กำหนดพื้นที่เสี่ยงต่อการทำลายทรัพยากรป่าไม้และ จัดทำฐานข้อมูลพื้นที่รับผิดชอบในด้านต่าง ๆ

๔.๑๑ กำหนดและมอบหมายผู้รับผิดชอบทั้งหน่วยงาน ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในการกำกับดูแลพื้นที่ป่าไม้เชิง บูรณาการไม่ให้มีการบุกรุกทำลาย

๔.๑๒ พัฒนาและขยายผลระบบลาดตระเวนเชิงคุณภาพ (Smart patrol) มาใช้ในการป้องกันรักษาพื้นที่ป่าไม้

๔.๑๓ หยุดยั้งและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ รอบกันชน

๕. เพิ่มศักยภาพในการป้องกันและควบคุมไฟป่า

แนวทางการดำเนินงาน

๕.๑ การประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ โดยจัดโครงการณรงค์ ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน ประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ จัดนิทรรศการ ให้ความรู้แก่ประชาชน นักเรียน นักศึกษา

๕.๒ ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีความเข้มแข็ง ในการป้องกันและควบคุมไฟป่า โดยกรมป่าไม้ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง ในการให้ความรู้ด้านวิชาการและฝึกทักษะ

๕.๓ ฝึกอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการป้องกันและควบคุมไฟป่าให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครป้องกันและควบคุมไฟป่า

๕.๔ สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการป้องกันและควบคุมไฟป่าเพื่อบูรณาการทำงานร่วมกันในรูปแบบประชารัฐ

๕.๕ สนธิกำลังในการควบคุมไฟป่าโดยการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕.๖ จัดการเชื้อเพลิงโดยการทำแนวกันไฟและลดปริมาณเชื้อเพลิงโดยจัดตั้งธนาคารกิ่งไม้ใบไม้

๕.๗ นำเทคโนโลยีและสารสนเทศที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการป้องกันและควบคุมไฟป่า

๕.๘ บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

๖. สร้างความเข้มแข็งของระบบสารสนเทศทรัพยากรป่าไม้ระดับชาติ

แนวทางการดำเนินงาน

๖.๑ จัดตั้งศูนย์ข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติที่มีภารกิจเกี่ยวกับการป้องกันรักษาป่าระดับชาติ โดยปฏิบัติภารกิจที่เกี่ยวข้องให้บรรลุผลสัมฤทธิ์

- บูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานป้องกันรักษาป่า

- ติดตามตรวจสอบและสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง รวดเร็วและทันเหตุการณ์

- เป็นศูนย์กลางในการควบคุม สั่งการ การปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- เป็นศูนย์กลางในการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันรักษาป่ากับประชาชน

- พัฒนาระบบติดตามและตรวจสอบพื้นที่ป่าไม้อย่างถูกต้องและทันเหตุการณ์

- สร้างระบบฐานข้อมูลที่ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวก

๖.๒ บูรณาการระบบสารสนเทศทรัพยากรป่าไม้ระดับชาติ โดยดำเนินการกิจที่เกี่ยวข้องให้บรรลุผลสัมฤทธิ์

- พัฒนาและสร้างความเข้มแข็งของระบบการสำรวจทรัพยากรป่าไม้ระดับชาติ (National Forest Inventory)

-
- นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมมาใช้ในการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรป่าไม้ให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน
 - จัดทำฐานข้อมูลที่ดินป่าไม้โดยเชื่อมโยงข้อมูลทรัพยากรป่าไม้กับทรัพยากรอื่น เช่น ดิน น้ำ ธรรณี และข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคม โดยบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
 - ติดตามและตรวจสอบสภาพป่าไม้โดยใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ บันทึกข้อมูลทรัพยากรป่าไม้ใกล้เคียงเวลาจริง (Near real time) และดำเนินการแสดงผลการเปลี่ยนแปลงอย่างทันท่วงที (๑ เดือนในพื้นที่เสี่ยงต่อการถูกบุกรุกและ ๓ เดือนในพื้นที่อื่น ๆ) ซึ่งต้องมีหน่วยงานที่มีภารกิจติดตามตรวจสอบและสนับสนุนการใช้ประโยชน์ฐานข้อมูลสถานภาพทรัพยากรป่าไม้ ในการกำกับดูแลพื้นที่ไม่ให้มีการบุกรุกทำลายอย่างมีประสิทธิภาพรวมถึงมีฐานข้อมูลทรัพยากรป่าไม้ใกล้เคียงเวลาจริง (Near real time) ตลอดจนมีการใช้ประโยชน์ฐานข้อมูลฯ เพื่อกำกับดูแลพื้นที่ป่าไม้ไม่ให้ถูกทำลาย

๗. ยึดคืนพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุก

แนวทางการดำเนินงาน

- ๗.๑ วิเคราะห์/จำแนกพื้นที่ที่มีความเสี่ยงหรืออ่อนแอต่อการลักลอบหรือบุกรุกพื้นที่ป่าของประเทศ
- ๗.๒ จัดทำฐานข้อมูลคดีป่าไม้ที่เชื่อมโยงกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้มีการเร่งรัดการบังคับคดีตามกฎหมายโดยเคร่งครัด
- ๗.๓ ดำเนินคดีพื้นที่ที่ถูกบุกรุกโดยมีเอกสารสิทธิ์ทางราชการที่มีขอบด้วยกฎหมาย
- ๗.๔ เร่งตรวจสอบดำเนินคดีพื้นที่ป่าไม้ที่ถูกบุกรุกทำลายจากนายทุนที่ผิดกฎหมาย
- ๗.๕ เพิ่มประสิทธิภาพในการสืบสวนและดำเนินคดี
- ๗.๖ ดำเนินการรื้อถอน รีสอร์ตหรือฟาร์มปศุสัตว์ในพื้นที่ที่ถูกบุกรุก และฟื้นฟูให้คืนสภาพป่าดั้งเดิม
- ๗.๗ กำหนดมาตรการป้องกันการลักลอบตัดไม้ในพื้นที่ป่าเป็นกรณีพิเศษในพื้นที่ป่าที่อยู่ใกล้โรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้ไม้เป็นปัจจัยการผลิต เช่น โรงกลั่นสุรา โรงไฟฟ้าชีวมวล เป็นต้น

๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน

เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนได้ร่วมกับรัฐในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลได้ผลักดัน พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้มีกฎหมายรองรับการบริหารจัดการป่าชุมชนโดยชุมชน อนุญาตให้ประชาชนที่ดูแลรักษาป่าได้ใช้ประโยชน์จากป่าอย่างถูกกฎหมาย สร้างแรงจูงใจให้พี่น้องประชาชนในการอนุรักษ์ฟื้นฟู จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้อย่างสมดุลและยั่งยืน มีโครงสร้างการบริหารในรูปแบบคณะกรรมการ ๓ ระดับ เพื่อถ่วงดุลตรวจสอบการใช้อำนาจซึ่งกันและกัน ได้แก่ คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน มีรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายเป็นประธาน มีอำนาจในการพิจารณาจัดตั้งป่าชุมชนในพื้นที่จังหวัด และ คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนเป็นผู้ขอจัดตั้ง ควบคุม ดูแล และกำหนดกฎกติกาการใช้ประโยชน์ป่าชุมชน

โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น ๒ เขต คือเขตเพื่อการอนุรักษ์และเขตเพื่อการใช้ประโยชน์ได้ทั้งการเก็บหาของป่า การศึกษาเรียนรู้และสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน และการใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชน พื้นที่ที่สามารถนำมาขอจัดตั้งเป็นป่าชุมชน ได้แก่ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ใกล้พื้นที่ชุมชน พื้นที่ป่าเสื่อมโทรมที่ชุมชนร่วมกันดูแลรักษาและปลูกฟื้นฟูขึ้นมาใหม่ รวมทั้งพื้นที่อื่นของรัฐหรือพื้นที่สาธารณะประโยชน์ที่ชุมชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน เป็นต้น กรมป่าไม้มีเป้าหมายดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชนทั่วประเทศที่อยู่โดยรอบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ในรัศมีไม่เกิน ๕ กิโลเมตร เนื้อที่ประมาณ ๑๐ ล้านไร่ จำนวน ๑๕,๐๐๐ ป่าชุมชน โดยชุมชนมีส่วนร่วม ๑๘,๐๐๐ หมู่บ้าน ซึ่งป่าชุมชนที่ดำเนินการจัดตั้งแล้ว และมีอายุโครงการเป็นไปตามพระราชบัญญัติ ป่าชุมชน พ.ศ.๒๕๖๒ ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒ มีเนื้อที่ ๕ ล้านไร่ จำนวน ๗,๒๑๓ ป่าชุมชน โดยชุมชนมีส่วนร่วม ๘,๔๒๐ หมู่บ้าน

เป้าหมาย : พื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของราษฎรในชุมชน

แนวทางย่อย :

๑. ส่งเสริมการจัดตั้งป่าชุมชน
๒. พัฒนาและเสริมศักยภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชุมชน
๓. สร้างเครือข่ายภาคประชาชน เอกชน และประชาสังคมมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและดูแลรักษาพื้นที่สีเขียว
๔. อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

ตัวชี้วัด :

๑. พื้นที่ได้รับการส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชนโดยมีส่วนร่วมของราษฎรในชุมชนไม่น้อยกว่า ๖๔๐,๐๐๐ ไร่
๒. พื้นที่ป่าชุมชนที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพบริหารจัดการเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนไม่น้อยกว่า ๖๔๐,๐๐๐ ไร่
๓. เครือข่ายป่าชุมชนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพจำนวน ๖๘ เครือข่าย (จังหวัด)
๔. ฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ป่าไม้ ๑ แห่ง

วิธีการ :

๑. ส่งเสริมจัดตั้งและการบริหารจัดการป่าชุมชนโดยมีส่วนร่วมของราษฎรในชุมชน

แนวทางการดำเนินงาน

- ๑.๑ ส่งเสริมประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมโครงการ
- ๑.๒ ส่งเสริมเตรียมการจัดตั้งป่าชุมชนตาม พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒
- ๑.๓ ส่งเสริมการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชนตาม พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒
- ๑.๔ การจัดทำแนวเขตและแบ่งบริเวณการใช้ประโยชน์ป่าชุมชน
- ๑.๕ ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าโดยการสนับสนุนจากภาครัฐ

๒. ส่งเสริมและพัฒนาแล้วมีการบริหารจัดการโดยมีส่วนร่วม

แนวทางการดำเนินงาน

- ๒.๑ พัฒนาป่าชุมชนที่ได้รับการจัดตั้งและส่งเสริมแล้ว
- ๒.๒ จัดทำแปลงสาธิตป่าพื้นบ้านอาหารชุมชน
- ๒.๓ ส่งเสริมเทคโนโลยีด้านการจัดการป่าชุมชน
- ๒.๔ การพัฒนาป่าชุมชนเพื่อก้าวสู่วิสาหกิจชุมชน
- ๒.๕ พัฒนาป่าชุมชนเป็นแหล่งพันธุกรรมพืชเพื่อผลิตเมล็ดไม้พันธุ์ดี
- ๒.๖ ส่งเสริมการปลูกป่ากันชน รวมทั้งพัฒนาและขยายผลเพื่อควบคุมการขยายพื้นที่ของราษฎรที่ครอบครองทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้

๓. ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจตาม พ.ร.บ.ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

แนวทางการดำเนินงาน

- ๓.๑ ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒
- ๓.๒ ประชุมคณะกรรมการ ตาม พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

๓.๓ สร้างความรู้ความเข้าใจ พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒
ให้กับเจ้าหน้าที่รัฐและชุมชน

๓.๔ จัดทำฐานข้อมูลป่าชุมชน ตามพ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

๓.๕ จัดทำบัตรประจำตัวกรรมการป่าชุมชน เจ้าหน้าที่ป่าชุมชน
และพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

๔. ประเมินการกักเก็บคาร์บอน

แนวทางการดำเนินการ

๔.๑ ศึกษาการกักเก็บคาร์บอนในป่าชุมชนตามข้อตกลง
Paris Agreement เพื่อเตรียมรับการเปลี่ยนแปลงสภาวะ
ภูมิอากาศ

๔.๒ การจัดทำองค์ความรู้ ภูมิปัญญาป่าชุมชน

๔.๓ การศึกษาและประเมินมูลค่าป่าชุมชน

๕. ส่งเสริมปลูกสมุนไพรรักษาโรค

แนวทางการดำเนินงาน

๕.๑ ส่งเสริมการปลูกสมุนไพรรักษาโรคในป่าชุมชน

๕.๒ พัฒนาการใช้ประโยชน์สมุนไพรรักษาโรคในป่าชุมชน

๖. พัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนที่สอดคล้องกับทรัพยากรท้องถิ่น และเกื้อกูลธรรมชาติอย่างเหมาะสม

แนวทางการดำเนินงาน

๖.๑ สาธิตและส่งเสริมระบบวนเกษตร เกษตรธรรมชาติหรือ
เกษตรเชิงอนุรักษ์

๖.๒ กำหนดมาตรการหรือแนวทางการใช้ประโยชน์จากป่า
ที่เหมาะสมของประชาชน

๖.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมทางเลือกเพื่อเสริมรายได้
ให้ชุมชน เช่น กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์, สวนป่า, ส่งเสริม
การจ้างงานประชาชนในท้องถิ่นหน่วยงานด้านการบริหารจัดการ
ทรัพยากรป่าไม้ เป็นต้น

๖.๔ จัดทำเส้นทางศึกษาธรรมชาติในป่าชุมชน

๗. ส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

แนวทางการดำเนินงาน

๗.๑ สร้างเครือข่ายป่าชุมชน องค์กรและราษฎรในการอนุรักษ์
ทรัพยากรป่าไม้

๗.๒ พัฒนาป่าไม้ร่วมกับองค์กรและเครือข่ายแบบบูรณาการ

๗.๓ จัดทำโครงการพุทธรูทยาน โดยมีพระสงฆ์และ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และ
จัดทำรายละเอียดขอบเขตที่พักระสงฆ์

๗.๔ ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ภาคีเครือข่ายภาครัฐและ
เอกชน

๘. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายป่าชุมชน

แนวทางการดำเนินงาน

๘.๑ จัดทำระบบฐานข้อมูลเครือข่ายป่าชุมชน รวมถึงสำรวจ
และจัดทำฐานข้อมูลป่าชุมชนที่มีศักยภาพในการพัฒนาต่อยอด
การบริหารจัดการป่าชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อประสานองค์กร
ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมในการสนับสนุนการบริหาร
จัดการป่าชุมชน

๘.๒ พัฒนาป่าชุมชนให้เป็นฐานในการสร้างกลุ่มหรือ
เครือข่ายความร่วมมือด้านต่าง ๆ ในชุมชน

๘.๓ สร้างเครือข่ายป่าชุมชนของประเทศเพื่อประสาน
ความร่วมมือและถ่ายทอดองค์ความรู้ระหว่างป่าชุมชน
ทั้งเครือข่ายป่าชุมชนระดับอำเภอ เครือข่ายป่าชุมชนระดับ
จังหวัด และระดับภาคและระดับประเทศ

๘.๔ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้นำเครือข่ายป่าชุมชนทุกระดับ

๘.๕ พัฒนาและสร้างป่าชุมชนต้นแบบในแต่ละภูมิภาคหรือ
ให้ครอบคลุมตามความหลากหลายของระบบนิเวศป่าไม้
ของประเทศ และดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลป่าชุมชน
ต้นแบบที่มีผลงานดีเด่นในระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค และ
ระดับประเทศ ประชาสัมพันธ์ป่าชุมชนต้นแบบให้เป็นที่รู้จัก
อย่างกว้างขวาง ส่งเสริมและสนับสนุนป่าชุมชนต้นแบบ
ให้สามารถพัฒนาอย่างยั่งยืน

๙. อนุรักษ์และพัฒนาด้านความหลากหลายทางชีวภาพป่าไม้

แนวทางการดำเนินงาน

๙.๑ สำรวจความหลากหลายทางชีวภาพป่าไม้ วิจัยและพัฒนา
ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้

๙.๒ ส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ
ในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพและ
สร้างเครือข่ายการอนุรักษ์ คุ่มครอง พื้นฟู และใช้ประโยชน์
ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑๐. ลดการสูญเสียถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติของชนิดพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์และชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น

แนวทางการดำเนินงาน

๑๐.๑ อนุรักษ์ชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น หายากและใกล้สูญพันธุ์

๑๐.๒ ศึกษาวิจัยและติดตามการเปลี่ยนแปลงชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์

๑๐.๓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ให้ความรู้และสร้างความตระหนักให้กับชุมชนในด้านการอนุรักษ์ ปันฟูและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะชนิดพันธุ์ที่มีความสำคัญสูง

๑๑. จัดทำคลังข้อมูลทรัพยากรชีวภาพ

แนวทางการดำเนินงาน

๑๑.๑ มีฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพป่าไม้เพื่อการจัดการ

๑๑.๒ พัฒนาฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพป่าไม้ให้เป็นมาตรฐานสากล

๑๑.๓ เชื่อมโยงระบบข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑๒. ส่งเสริมมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ

แนวทางการดำเนินงาน

๑๒.๑ เสนอแนะแนวทางในการนำมาตรการทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการจัดทำนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ

๑๒.๒ ศึกษาและวิจัยเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ที่เหมาะสมกับการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

๑๒.๓ ขับเคลื่อนและดำเนินงานตามนโยบายแผน มาตรการที่เกี่ยวกับการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพตามหลักการค่าบริการเชิงนิเวศ (PES: Payment for Ecosystem Service)

๓.๓.๓ แนวทางการพัฒนาที่ ๓ การบริหารจัดการที่ดินป่าไม่อย่างเป็นระบบ เป็นธรรม เพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและอย่างยั่งยืน

เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและลดความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ เกี่ยวกับปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐที่มีมาอย่างยาวนาน สร้างความเท่าเทียมกันในสังคม และเปิดโอกาสให้ประชาชนที่อยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ของรัฐได้อย่างถูกกฎหมาย โดยในพื้นที่รับผิดชอบของกรมป่าไม้มีพื้นที่ถึง ๑๒.๕ ล้านไร่ รัฐบาลได้จัดทำ พ.ร.บ. คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ (คทช.) เพื่อให้มีการบริหารจัดการที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด สมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน ซึ่งกรมป่าไม้ได้นำแนวทางการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน (คทช.) มาดำเนินการแก้ไขปัญหาราษฎรอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ก่อนมติ ครม. ๓๐ มิ.ย. ๔๑ ในพื้นที่ลุ่มน้ำ ชั้นที่ ๓,๔,๕ ซึ่งกฎหมายอนุญาตให้ขอใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติได้ มีพื้นที่เป้าหมาย ๓.๙ ล้านไร่ นำเข้าสู่กระบวนการจัดที่ดินให้ชุมชนแล้ว ๑.๒๑ ล้านไร่ มีเป้าหมายจะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๖๕

ตามโครงการ คทช. ได้จัดตั้งคณะกรรมการมาขับเคลื่อนการดำเนินงาน ๓ คณะ ประกอบด้วย **คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นประธาน และอธิบดีกรมป่าไม้ เป็นกรรมการและเลขาฯ ทำหน้าที่จัดที่ดินของรัฐเพื่อส่งให้ **คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นประธาน และอธิบดีกรมที่ดิน เป็นกรรมการและเลขาฯ มีหน้าที่จัดคนที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดลงในแปลงที่ดิน และ **คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน และอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นกรรมการและเลขาฯ ทำหน้าที่ส่งเสริมพัฒนาอาชีพ การตลาด และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในโครงการ ดังนั้นความสำเร็จของโครงการนี้ ต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและการอนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดินพื้นที่ป่าไม้นั้น

ในปัจจุบันการพิจารณาอนุญาตเป็นอำนาจของคณะกรรมการฯ โดยมี ปกท.ทส. เป็นประธาน มีผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นคณะกรรมการฯ โดยการอนุญาตจะยึดหลัก อนุญาตให้เท่าที่จำเป็นตามความเหมาะสมของศักยภาพพื้นที่ ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและประชาชน และคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประเทศชาติเป็นสำคัญ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีนโยบายเชิงรุกให้มีการจัดตั้ง “ชุดปฏิบัติการ คทช.อำเภอ ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ” ขึ้น ให้เป็นหน่วยปฏิบัติงานสร้างความเข้าใจกับพี่น้องประชาชนในการนำมาตรการไปสู่การปฏิบัติ และเร่งรัดดำเนินการจัดที่ดินทำกินเพื่อแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติให้ประสบความสำเร็จ ได้ตามเป้าหมาย ต่อไป

โดยในส่วนของพื้นที่ที่เหลืออีก ๘.๖ ล้านไร่ กรมป่าไม้ได้ดำเนินการตามกรอบมาตรการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าไม้ (ทุกประเภท) ตามมติ ครม. ๒๖ พ.ย. ๖๑ ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๓, ๔, ๕ ที่อยู่หลัง มติ ครม. ๓๐ มิ.ย. ๔๑ และพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑, ๒ ก่อนคำสั่ง คสช.ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗ ทั้งนี้ประชาชนต้องให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการป้องกันรักษาป่า ไม่มีการบุกรุกป่าเพิ่ม รวมทั้งต้องปลูกต้นไม้รอบขอบแปลงที่ดิน ในจำนวนที่กำหนดตามสภาพความลาดชันของแต่ละพื้นที่ ตามเงื่อนไขที่กำหนดให้ปฏิบัติในการอยู่อาศัย

ทำกินในพื้นที่ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย หากมีการบุกรุกพื้นที่เพิ่มเติมหลังจากนี้จะจับกุมดำเนินคดีให้ถึงที่สุดทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นประชาชนทั่วไปหรือนายทุน

พร้อมทั้งได้น้อมนำศาสตร์พระราชามาแก้ไขปัญหาและฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ และได้ดำเนินโครงการ “สร้างป่า สร้างรายได้” ซึ่งเป็นโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงพระราชทานหลักการในการฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธารในลักษณะผสมผสานกิจกรรมการปลูกป่าควบคู่กับการปลูกไม้เศรษฐกิจ ลักษณะการปลูกไม้หลายระดับหลายชั้นเรือนยอดลดหลั่นกันไปจนถึงไม้ระดับพื้นล่างเป็นการปรับเปลี่ยนลักษณะการปลูกพืชของราษฎรจากเกษตรเชิงเดี่ยวเป็นการปลูกป่าและไม้เศรษฐกิจเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศ

- เป้าหมาย :**
๑. ราษฎรที่อยู่ในพื้นที่ป่าไม้ได้รับการจัดการให้อยู่อาศัย/ทำกินได้อย่างมั่นคงเป็นธรรมและยั่งยืน
 ๒. กำหนดแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติและขอบเขตพื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ที่ชัดเจนและถูกต้อง
 ๓. พัฒนาการฐานข้อมูลที่ดินป่าไม้เพื่อการใช้ประโยชน์และกำกับดูแลพื้นที่ป่าไม้อย่างมีประสิทธิภาพ

- แนวทางย่อย :**
๑. จัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้
 ๒. จำแนกที่ดินป่าไม้ให้เหมาะสมและจัดทำแนวเขตป่าไม้ให้ชัดเจนบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน
 ๓. การสำรวจทรัพยากรป่าไม้และจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรที่ดินและป่าไม้
 ๔. สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ที่เหมาะสมในแต่ละภูมิสังคม
 ๕. ตรวจสอบและออกหลักฐานการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

- ตัวชี้วัด :**
๑. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่มีราษฎรครอบครองหรือใช้ประโยชน์ได้รับการจัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งอย่างเป็นธรรมตามกฎหมาย ๗๘๐,๘๐๐ ไร่
 ๒. มีแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติและเครื่องหมายแสดงแนวเขตที่ชัดเจนเป็นที่รับทราบและยอมรับของประชาชน
 ๓. มีหลักเขตพื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ อาทิ ป่าชุมชน พื้นที่อนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ ฯลฯ

-
-
๔. มีแผนที่แสดงแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติและขอบเขตพื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ตามหลักสากล และเอกสารค่าการรังวัด
 ๕. การตรวจสอบเอกสารสิทธิ์และการบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ
 ๖. มีฐานข้อมูลสถานภาพทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่รับผิดชอบของกรมป่าไม้
 ๗. ผลการวิจัยที่ได้ตามเป้าหมาย
 ๘. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ได้รับการตรวจสอบและออกหลักฐานการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ ในโครงการจัดหาที่ดินทำกินให้ชุมชนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

วิธีการ :

๑. **จัดทำแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ระดับพื้นที่**
แนวทางการดำเนินงาน

เพื่อจำแนกสถานะพื้นที่ในระดับหมู่บ้าน เพื่อนำกรอบมาตรการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ไปปฏิบัติ โดยมีการทำการประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทำการสำรวจขอบเขตและการใช้ที่ดิน จัดทำขอบเขตหมู่บ้าน จำแนกกลุ่มการนำมาตรการไปปฏิบัติ ดังนี้

๑.๑ ชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในลุ่มน้ำชั้น ๓, ๔, ๕ ก่อนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ สำรวจรังวัดแปลงที่ดินให้กับราษฎร (ตามมติ ครม. ๓๐ มิ.ย. ๔๑) เพื่อนำมาอนุญาตให้ถูกต้องตามกฎหมายโดยจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.)

๑.๒ ชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในลุ่มน้ำชั้น ๓, ๔, ๕ หลังมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และต้องปฏิบัติตามคำสั่ง คสช. ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ โดยการสำรวจการใช้ที่ดินของราษฎรเพื่อนำข้อมูลไปดำเนินการปลูกป่าเศรษฐกิจต่อไป

๑.๓ ชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในลุ่มน้ำชั้น ๑, ๒ ก่อนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ สำรวจรังวัดแปลงที่ดินให้ราษฎร (ตามมติ ครม. ๓๐ มิ.ย. ๔๑) เพื่อการควบคุมพื้นที่ และดำเนินการจัดระเบียบการใช้ที่ดินตามมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ

๑.๔ ชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในลุ่มน้ำชั้น ๑, ๒ หลังมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และต้องปฏิบัติตามคำสั่ง คสช. ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ โดยการสำรวจการใช้ที่ดิน เพื่อนำข้อมูลไปดำเนินการปลูกป่าแบบมีส่วนร่วม โดยร่วมกับราษฎรในการออกแบบคัดเลือกพันธุ์ไม้เพื่อฟื้นฟูสภาพป่า

๒. จัดทำฐานข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินของราษฎรตามแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ระดับพื้นที่เพื่อใช้ในการติดตามและประเมินผล

แนวทางการดำเนินงาน

๒.๑ จัดทำฐานข้อมูลผู้ครอบครองและใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ที่เป็นระบบ ชัดเจน และสะดวกในการตรวจสอบโดยการเชื่อมโยงข้อมูลผู้ครอบครองและใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้กับข้อมูลบุคคล คือ การนำหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก มาใช้เป็นฐานข้อมูลในการครอบครองและใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ทุกประเภท

๒.๒ ตรวจสอบและติดตามการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ของราษฎร ตามแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ระดับพื้นที่

๓. จำแนกที่ดินป่าไม้ให้เหมาะสมและจัดทำแนวเขตป่าไม้ให้ชัดเจนบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน

แนวทางการดำเนินงาน

๓.๑ จัดหาเครื่องมือการรังวัดให้ทันสมัย อาทิ กล้องรังวัด Total Station เครื่องรับสัญญาณดาวเทียมชนิด ๒ ความถี่

๓.๒ สำรวจ/รังวัดจัดทำแนวเขตที่ดินป่าไม้ทุกประเภท/พื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ให้ชัดเจนและยั่งยืน โดยให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน/หน่วยงานของรัฐอื่นและเป็นที่รับทราบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการปรับปรุงและจำแนกแนวเขต เช่น ชีตแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ในระวางแผนที่และภาพถ่ายทางอากาศ มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ และ ๑ : ๔,๐๐๐ การใช้ค่าพิกัดดาวเทียมที่ได้จากหมุดหลักฐานแผนที่ เป็นต้น

๓.๓ จัดทำเครื่องหมายแสดงแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ในภูมิประเทศจริงที่ถาวร เช่น หลักเขต รั้วสีเขียว (Green Belt Project)

ชุดคันคู สร้างทางตรวจการณ์ ฯลฯ, จัดทำหลักเขต/ป้ายหรือ
เครื่องหมายแสดงเขตพื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้

๓.๔ จัดทำแผนที่แสดงเขตที่ดินมาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐ และ
๑ : ๕๐,๐๐๐ หรือมาตราส่วนอื่นที่เหมาะสม ในรูปแบบเอกสาร
และดิจิทัล และจัดทำค่าการรังวัดเป็นเอกสารและข้อมูลดิจิทัล
๓.๕ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถพิสูจน์สิทธิการ
ครอบครอง ที่ดินในเขตพื้นที่ป่าไม้ได้โดยผ่านกระบวนการที่ทาง
ราชการกำหนด

๓.๖ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ แนวทาง ขั้นตอน และผล
การปฏิบัติงานให้สังคมรับทราบ และตรวจสอบได้และจัดเก็บ
แผนที่อ้างอิงแนวเขตที่ชัดเจนไว้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่เกี่ยวข้อง

๔. ประเมินและจำแนกเขตพื้นที่ป่าไม้

แนวทางการดำเนินงาน

๔.๑ สำรวจและจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้

๔.๒ จัดทำฐานข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกำลังผลิตของป่า

๕. จัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรที่ดินและป่าไม้

แนวทางการดำเนินงาน

๕.๑ รวบรวมข้อมูลที่ดินป่าไม้ทุกประเภท แบ่งหมวดหมู่
เพื่อจัดทำข้อมูลในระบบดิจิทัล

๕.๒ สร้างความเชื่อมโยงข้อมูลที่มีกับหน่วยงานภายในและ
ภายนอก

๕.๓ สำรวจ วิเคราะห์ ปรับปรุงข้อมูลที่มีอยู่และเกี่ยวข้อง
เพื่อให้ฐานข้อมูลมีความทันสมัย และใช้ประโยชน์ในการ
บริหารจัดการด้านการป่าไม้

๕.๔ พัฒนาแอปพลิเคชัน และเผยแพร่ให้สามารถเข้าถึงและ
ใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง

๖. สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการใช้ ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ที่เหมาะสมในแต่ละภูมิสังคม

แนวทางการดำเนินงาน

๖.๑ ศึกษาวิจัยชนิดไม้ที่เหมาะสมกับภูมิประเทศและ
ภูมิอากาศ

๖.๒ ศึกษาวิจัยรูปแบบการปลูกและการจัดการสวนป่าอย่าง
ครบวงจร

๖.๓ ศึกษาผลตอบแทนทางเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม

๖.๔ วิจัยพัฒนาการจัดการและการใช้ประโยชน์ป่าไม้ให้เหมาะสมกับภูมิสังคมอย่างครบวงจร

๗. ตรวจสอบและออกหลักฐานการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

แนวทางการดำเนินงาน

๗.๑ จังหวัดและสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่ส่งเรื่องราวคำขอให้กรมป่าไม้พิจารณา

๗.๒ พิจารณาและประมวลเรื่องเสนอคณะอนุกรรมการกลั่นกรองการอนุญาตให้ใช้พื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

๗.๓ ประมวลเรื่องเสนอคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

๗.๔ ออกหนังสืออนุญาตตามแบบ ป.ส.๒๓

๗.๕ ตรวจสอบติดตามการปฏิบัติตามเงื่อนไข

๓.๓.๔ แนวทางการพัฒนาที่ ๔ ส่งเสริมการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมและเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ

ตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๒๕๖๑-๒๕๘๐) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม กำหนดให้ประเทศไทยต้องมีพื้นที่สีเขียว ๕๕ % หรือ ๑๗๗.๙๔ ล้านไร่ โดยแบ่งเป็นพื้นที่สีเขียวที่เป็นป่าธรรมชาติ ๓๕ % พื้นที่สีเขียวเพื่อการใช้ประโยชน์ ๑๕ % และพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ/เพื่อการเรียนรู้ ๕ % (ภายในปี ๖๕ พื้นที่สีเขียวที่เป็นป่าธรรมชาติ ๓๒ % พื้นที่สีเขียวเพื่อการใช้ประโยชน์ ๑๐ % และพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ/เพื่อการเรียนรู้ ๒ %)

การเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นป่าธรรมชาติ ในส่วนของกรมป่าไม้ รับผิดชอบพื้นที่สีเขียวที่เป็นป่าธรรมชาติเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าชุมชน ภายใต้การดำเนินการเรื่อง **การป้องกันและปราบปราม การบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้** เป็นการดูแลป้องกันพื้นที่ที่มีสภาพป่า และปราบปรามการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่ามิให้มีการบุกรุกเพิ่ม ดำเนินการเรื่อง **การส่งเสริมการสร้างป่าชุมชน** เป็นการดูแลพื้นที่ป่าไม้ที่อยู่ใกล้ชุมชนเพื่อรักษาพื้นที่ป่ามิให้มีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน ดำเนินการเรื่อง **การจัดการที่ดินป่าไม้** เป็นการควบคุมพื้นที่ป่าไม้โดยกำหนดเขตการใช้ประโยชน์การอนุรักษ์ เพื่อการบริหารจัดการ รวมถึงการกำหนดพื้นที่ฟื้นฟู เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นป่าธรรมชาติ

การเพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อการใช้ประโยชน์ ในส่วนของกรมป่าไม้ รับผิดชอบพื้นที่สวนป่าเศรษฐกิจ สร้างกลไกและส่งเสริมให้มีการเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจในที่ดินกรรมสิทธิ์ และเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ในกลุ่มน้ำชั้น ๓, ๔, ๕ ตามโครงการ คทช. ภายใต้การดำเนินการเรื่อง **การส่งเสริมป่าเศรษฐกิจ (ไม่มีค่า)**

กรมป่าไม้ดำเนินการผลักดัน พ.ร.บ. ป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ ยกเลิกไม้หวงห้ามในที่ดินกรรมสิทธิ์ให้ประชาชนสามารถตัดไม้มาใช้สอยและค้าขายได้โดยไม่ต้องขออนุญาตและให้ประชาชนที่ปลูกต้นไม้ในที่ดินที่ได้รับอนุญาตจากรัฐนำไม้มาใช้สอยได้ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการปลูก

ไม้เศรษฐกิจทั้งในที่ดินเอกสารสิทธิ์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน และที่ดินที่รัฐอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ เช่น สปก. ที่นิคม ที่ราชพัสดุ คทช. เป็นต้น

กรมป่าไม้ได้จัดตั้งสำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ เพื่อเป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการร่วมกับภาครัฐ เอกชน และชุมชน เพื่อส่งเสริมการปลูกและการค้าไม้อย่างครบวงจร และผลักดันการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจจากไม้ป่าปลูก รวมถึงส่งเสริมให้มีการใช้ไม้จากป่าปลูกมากยิ่งขึ้น โดยร่วมกับภาคเอกชนพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัย คงทนและสวยงาม และพัฒนากล้าไม้พันธุ์ดี เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกสร้างสวนป่าเศรษฐกิจ พร้อมทั้งผลักดันการส่งออกไปขายยังต่างประเทศ ทั้งใน EU และจีน เพื่อสร้างรายได้ให้กับประเทศ โดยจะดำเนินการทบทวนกฎหมาย มติ ครม. และระเบียบที่เกี่ยวข้องที่เป็นอุปสรรคต่อการส่งออกไม้และการค้าไม้ พัฒนาระบบการรับรองไม้ให้ได้มาตรฐานสากล และเชื่อมโยงกับระบบ NSW

นอกจากนี้ยังมีการอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีงานวิจัยด้านป่าไม้กับประชาชนทั่วไปและกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ต่าง ๆ ด้วย

จะพบว่าข้อมูลจากกรมที่ดิน ในปัจจุบันที่ดินประเทศไทยที่เอกชนถือกรรมสิทธิ์ มีเนื้อที่ ๑๓๘ ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๒.๗๔ ของพื้นที่ประเทศ และมากกว่าร้อยละ ๗๐ ของพื้นที่ดังกล่าวถูกปล่อยให้รกร้างว่างเปล่าไม่ได้ใช้ประโยชน์หรือใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็มที่ หลังจากที่ได้มีการปรับแก้กฎหมายให้ประชาชนสามารถปลูกและตัดไม้ได้โดยสะดวกไม่กระทบสิทธิ์และไม่เพิ่มภาระให้แก่ประชาชนแล้ว หากภาครัฐโดยกรมป่าไม้ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจซึ่งเป็นวัตถุดิบของอุตสาหกรรมป่าไม้ทั้งระบบจะเป็นการอาชีพ ทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นเกิดธุรกิจและอุตสาหกรรมไม้จากป่าปลูก มีไม้ไว้ใช้สอยในประเทศอย่างเพียงพอลดการนำเข้าไม้จากต่างประเทศ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจด้านการส่งออกไม้ไปต่างประเทศ ทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น และเป็นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวของประเทศได้อีกทางหนึ่งด้วย

เป้าหมาย : ๑. พื้นฟูป่าเสื่อมสภาพ

๒. ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ

แนวทางย่อย : ๑. ปลูกฟื้นฟูป่าในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม โดยกรมป่าไม้ (พื้นที่ที่ดินของรัฐ)

๒. ส่งเสริมการสร้างป่าในพื้นที่ราษฎรถือครองในรูปแบบสร้างป่าสร้างรายได้

๓. ส่งเสริมการปลูกตามเงื่อนไข คทช.

๔. พื้นที่ตรวจยึดดำเนินคดี/ทวงคืนผืนป่า

๕. พัฒนานองค์ความรู้ด้านการป่าไม้สู่ชุมชน

๖. ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมจากป่าปลูกแบบครบวงจร

๗. บริหารจัดการและพัฒนางานวิจัย

-
-
๘. พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน
 ๙. สนับสนุนการดำเนินการวิจัยที่ใช้ผลผลิตจากป่าไม้และสมุนไพรอย่างครบวงจร
 ๑๐. สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนาและสร้างนวัตกรรมการใช้ประโยชน์ผลผลิตจากป่าไม้และการจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจร

ตัวชี้วัด :

๑. พื้นที่ป่าสมบูรณ์/ป่าคืนสภาพ จำนวน ๓๘๐,๑๘๙ ไร่
๒. พื้นฟูพื้นที่ป่าสงวนเสื่อมโทรม ๓๘๐,๑๘๙ ไร่
๓. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ราษฎรถือครองได้รับการปรับเปลี่ยนจากปลูกพืชเกษตรเชิงเดี่ยวมาเป็นปลูกป่าผสมผสาน ๓๗,๕๐๐ ไร่
๔. พื้นฟูพื้นที่ป่าลุ่มน้ำ ชั้นที่ ๑, ๒ (คทช.)
๕. พื้นที่ตรวจยึดดำเนินคดี/ทวงคืนผืนป่า ๑,๗๗๐ ไร่
๖. ชุมชนที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการป่าไม้ ๑๐ ชุมชน
๗. พื้นที่ป่าเศรษฐกิจในที่ดินของรัฐ ๓๓,๘๕๐ ไร่
 - พื้นที่ คทช. ลุ่มน้ำชั้น ๓, ๔, ๕ ก่อนมติ ครม. ๓๐ มิ.ย. ๔๑
 - พื้นที่ คทช. ลุ่มน้ำชั้น ๓, ๔, ๕ หลังมติ ครม. ๓๐ มิ.ย. ๔๑
 - พื้นที่ สปก. และส่วนราชการอื่น ๒๓,๘๕๐ ไร่พื้นที่ป่าเศรษฐกิจในที่ดินเอกชน ๑๙,๒๐๐ ไร่
 - ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมจากพื้นที่เอกสารสิทธิ์ ๑๙,๒๐๐ ไร่
 - พื้นที่สวนป่าเศรษฐกิจและปริมาณผลิตภัณฑ์ไม้ที่ได้รับการรับรองเพิ่มขึ้น
๘. ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานและบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการปฏิบัติงานราชการและงานวิจัยด้านการป่าไม้ภายในระยะเวลาที่กำหนด
๙. ชุมชนที่ได้รับการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้งานวิจัยด้านการป่าไม้ ๑๐ ชุมชน
๑๐. ผลการวิจัยที่ได้ตามเป้าหมาย ๒๖ เรื่อง

วิธีการ :

๑. พื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

แนวทางการดำเนินงาน

๑.๑ การจัดทำฐานข้อมูลระดับพื้นที่

๑.๒ จัดทำแผนฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมในพื้นที่เป้าหมายโดยกำหนดเป็นแผนระยะยาว เพื่อให้การดำเนินงานฟื้นฟูป่าไม้มีความต่อเนื่อง และสร้างกลไกในการติดตามและประเมินผล โดยการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ

๑.๓ จำแนกพื้นที่และจัดทำแผนที่ป่าเสื่อมโทรมและภูเขาหัวโล้นเพื่อการฟื้นฟูทั่วประเทศ

๑.๔ น้อมนำแนวพระราชดำริ และหลักวิชาการมาใช้ให้เหมาะสมกับภูมิสังคมของแต่ละพื้นที่

๑.๕ ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ ในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินป่าไม้ และที่ดินของรัฐให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๖ ฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่เป้าหมาย

๑.๗ จัดทำแปลงสาธิต แปลงวิจัย เพื่อเป็นแปลงปลูกป่าตัวอย่างที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่

๒. ส่งเสริมและสนับสนุนทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรม

แนวทางการดำเนินงาน

๒.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนชุมชนและทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม

๒.๒ ปรับทัศนคติชุมชนในเขตป่าและใกล้เคียงให้เข้ามามีส่วนร่วม

๒.๓ สนับสนุนภาคเอกชนให้มีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility ; CSR) ในรูปแบบประชารัฐ

๒.๔ อนุญาตให้เอกชนหรือประชาชนเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมเพื่อปลูกสร้างสวนป่า หรือดำเนินกิจกรรมการฟื้นฟูป่าไม้

๓. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและปลูกจิตสำนึก

แนวทางการดำเนินงาน

๓.๑ พัฒนาและเพิ่มศักยภาพบุคลากรในรูปแบบครูป่าไม้ (ด้านการฟื้นฟู)

๓.๒ ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ เช่น หน่วยป่าไม้เคลื่อนที่ ครูป่าไม้ เป็นต้น

๔. เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการฟื้นฟูป่าตามแนวเขตชายแดน

แนวทางการดำเนินงาน

๔.๑ ร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการปลูกฟื้นฟูตามแนวชายแดน โดยจัดตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัดระดับอำเภอ

๔.๒ ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะกรรมการจัดการเขตแดนร่วม (JBC)

๕. ส่งเสริมการสร้างป่าในพื้นที่ราษฎรถือครองในรูปแบบสร้างป่าสร้างรายได้

แนวทางการดำเนินงาน

การดำเนินงานตามโครงการสร้างป่า สร้างรายได้ฯ เป็นการดำเนินงานไปพร้อมกันทั้ง ๓ ด้าน ดังนี้

๕.๑ ด้านการส่งเสริมให้ราษฎรร่วมรักษาป่าที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์มิให้ถูกทำลาย โดยราษฎรต้องมีการเรียนรู้เกิดความเข้าใจและยอมรับในข้อตกลงของชุมชนให้ความร่วมมือและปฏิบัติเพื่อสร้างจิตสำนึกให้ราษฎรเป็นผู้รักษาป่าสามารถยังชีพอยู่กับป่าอย่างกลมกลืนแบบมีส่วนร่วม

๕.๒ ด้านการฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธารที่ถูกทำลายจนเสื่อมโทรมให้คืนสภาพอุดมสมบูรณ์ โดยให้มีทั้งไม้ป่าที่เป็นไม้ดั้งเดิมของพื้นที่และไม้เกษตรที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ราษฎรเพื่อให้ได้ป่าที่มีสภาพใกล้เคียงป่าธรรมชาติ

๕.๓ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรในพื้นที่ให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้นตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมลดรายจ่าย สร้างรายได้ จัดกระบวนการให้ราษฎรมีความรู้จัดการผลผลิตจากโครงการฯ

๖. ส่งเสริมการปลูกตามเงื่อนไข คทช.

แนวทางการดำเนินงาน

๖.๑ ฟื้นฟูพื้นที่ป่าลุ่มน้ำชั้นที่ ๑, ๒ (คทช.)

๖.๒ วิจัยและส่งเสริมการใช้ประโยชน์สมุนไพรและของป่า

๗. พื้นที่ตรวจยึดดำเนินคดี/ทวงคืนผืนป่า

แนวทางการดำเนินงาน

๗.๑ ส่งเสริมให้ราษฎรที่อยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ที่ปรับเปลี่ยนการใช้ประโยชน์จากการปลูกพืชเกษตรเชิงเดี่ยว มาเป็นปลูกป่าผสมผสาน และให้ราษฎรที่เข้าร่วมมีรายได้ อย่างต่อเนื่อง และสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน

๗.๒ พื้นฟูป่า

๘. พัฒนาศักยภาพความรู้ด้านการป่าไม้

แนวทางการดำเนินงาน

๘.๑ เพิ่มองค์ความรู้ในการผลิตกล้าไม้สายพันธุ์ดีให้กับชุมชน เกษตรกรผู้ประกอบการและประชาชนทั่วไป

๘.๒ เพิ่มองค์ความรู้การจัดการไม้สวนป่าเพื่อเพิ่มมูลค่า การใช้ประโยชน์ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ให้กับชุมชนเกษตรกร ผู้ประกอบการและประชาชนทั่วไป

๘.๓ เพิ่มองค์ความรู้การเพิ่มมูลค่าการใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็ก และของป่าจากการจัดการพื้นที่ป่า คทช. ๑-๒

๘.๔ จัดทำฐานข้อมูลวิชาการป่าไม้จากการสำรวจการจัดการ พื้นที่ป่าเสื่อมสภาพในพื้นที่ คทช. ๑-๒

๙. พัฒนาและปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการส่งเสริมไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจร

แนวทางการดำเนินงาน

๙.๑ ปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมาย กฎระเบียบ มติ ครม. ที่เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มพื้นที่สวนป่าเศรษฐกิจรวมถึง เงื่อนไขการปลูกไม้เศรษฐกิจ จากหน่วยงานต่าง ๆ

๙.๒ พัฒนากฎหมายใหม่เพื่อการส่งเสริมการปลูกไม้ เศรษฐกิจแบบครบวงจร โดยเฉพาะพื้นที่นอกเขตป่ารวมถึง พระราชบัญญัติเกี่ยวกับการปลูกไม้เศรษฐกิจเป็นทุนระยะยาว

๙.๓ พัฒนาหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันด้านไม้เศรษฐกิจให้กับผู้ประกอบการและ เกษตรกร เช่น ลดขั้นตอนการอนุญาต การตัดไม้ การขนส่งไม้ การขอตั้งโรงงานแปรรูปไม้ ฯลฯ

๑๐. จัดเตรียมพื้นที่รองรับการส่งเสริมไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจร

แนวทางการดำเนินงาน

๑๐.๑ กำหนดเขตพื้นที่ส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจของประเทศ โดยมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศภูมิศาสตร์ เพื่อกำหนดเขตพื้นที่ส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจของประเทศที่เหมาะสม

๑๐.๒ ประเมินความเหมาะสมของพื้นที่ส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจสำหรับพื้นที่ปลูกไม้โตเร็วในระยะแรกพิจารณาพื้นที่ปลูกใกล้โรงไฟฟ้าเดิมที่มีเชื้อเพลิงไม่เพียงพอ

๑๐.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มสวนป่าเศรษฐกิจในที่ดินเอกชน

๑๐.๔ ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มสวนป่าเศรษฐกิจ โดยอนุญาตให้ใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเสื่อมโทรม (ลุ่มน้ำ ชั้น ๓, ๔, ๕) และพื้นที่ที่ได้อนุญาตในโครงการของ คทช.

๑๐.๕ พัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับการปลูกไม้ในเขตส่งเสริมไม้เศรษฐกิจ

๑๐.๖ สร้างแรงจูงใจให้ประชาชนปลูกป่าเศรษฐกิจในที่ดินของตนเอง ด้านการบริหารจัดการสวนป่า ระเบียบกฎหมาย มาตรการลดหย่อนภาษี แหล่งรับซื้อไม้ และรวมถึงนวัตกรรม

๑๐.๗ สนับสนุนกล้าไม้คุณภาพแก่ผู้ปลูกสวนป่า โดยชนิด ปริมาณ สอดคล้องกับความต้องการ และกลไกของตลาด

๑๑. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการเพิ่มพื้นที่สีเขียว

แนวทางการดำเนินงาน

๑๑.๑ ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ

- สนับสนุนกล้าไม้คุณภาพแก่ผู้ปลูกสวนป่า โดยชนิด ปริมาณ สอดคล้องกับความต้องการ และกลไกของตลาด

- ส่งเสริมการปลูกต้นไม้ที่มีมูลค่าเพื่อเพิ่มปริมาณไม้ในประเทศ

- สนับสนุนการปลูกต้นไม้ที่มีมูลค่าภายใต้ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง หรือระบบวนเกษตร

- ส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจ และไม้มีค่า หายาก เช่น สัก พะยุง ตะเคียนทอง ฯลฯ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนและการอนุรักษ์

- เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับไม้โตเร็ว เช่น ยูคาลิปตัส สนประดิพัทธ์ สะเดา กระถินณรงค์ เป็นต้น

- ส่งเสริมการปลูกต้นไม้เพื่อป้องกันการแพร่กระจายดินเค็มในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- ส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมที่ใช้ไม้เป็นวัตถุดิบในการผลิตทั้งภายในประเทศและการส่งออก

- ถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการในการเพิ่มผลผลิตและรายได้ แก่ผู้ปลูกป่าเศรษฐกิจ

๑๑.๒ สนับสนุนกล้าไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจและพื้นที่สีเขียว

- เพาะชำกล้าไม้คุณภาพแจกจ่ายประชาชน หน่วยงานภาคเอกชน หน่วยงานภาครัฐ และผู้สนใจ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการปลูกต้นไม้เพื่อพื้นที่สีเขียวทั้งไม้โตเร็วและไม้โตช้า

- เพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถในการผลิตกล้าไม้

- ติดตามและประเมินผลการแจกจ่ายกล้าไม้และการปลูกต้นไม้ ตามหลักสถิติ รวมทั้งการจัดทำฐานข้อมูลและใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

๑๒. วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจร

แนวทางการดำเนินงาน

๑๒.๑ ส่งเสริมและพัฒนางานวิจัย

- วิจัยเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วม

- พัฒนาและต่อยอดงานวิจัยด้านป่าไม้สู่เชิงพาณิชย์

- สนับสนุน ส่งเสริมการวิจัย และสร้างวัฒนธรรมการวิจัย

แบบบูรณาการ

๑๒.๒ พัฒนาศักยภาพการวิจัยด้านป่าไม้

- พัฒนากลไกและบูรณาการงานวิจัยด้านป่าไม้

- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานงานวิจัย (Infrastructure)

เครื่องมือ และเทคโนโลยี การวิจัยให้เหมาะสมและทันสมัย

- เสริมสร้างและสนับสนุนผลงานวิจัยให้มีมาตรฐาน

- ผลงานวิจัยสามารถนำไปขอรับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

- พัฒนาระบบติดตามและประเมินผล

- พัฒนาศักยภาพนักวิจัย และสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่

- พัฒนานอกระบบการวิจัยและพัฒนาการป่าไม้

ระดับชาติ

- ประสานความร่วมมือการวิจัยด้านป่าไม้ทั้งในและต่างประเทศ

๑๒.๓ พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีผลการวิจัยด้านป่าไม้

- จัดทำข้อมูลสารสนเทศงานวิจัยด้านป่าไม้และให้บริการข้อมูลผ่านระบบเครือข่าย (Network)

- เผยแพร่ผลงานวิจัยด้านป่าไม้

- บริการทางด้านวิชาการป่าไม้เชิงรุก โดยหน่วยปฏิบัติการเคลื่อนที่ (Mobile unit)

- ถ่ายทอดองค์ความรู้ผลงานวิจัยการป่าไม้เพื่อสร้างอาชีพรายได้ และต่อยอดเชิงพาณิชย์

- สร้างเครือข่ายผู้ใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยด้านป่าไม้

๑๓. เพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารงานเพื่อส่งเสริมไม้

เศรษฐกิจแบบครบวงจร

แนวทางการดำเนินงาน

๑๓.๑ พัฒนาบุคลากรในด้านการส่งเสริมไม้เศรษฐกิจ การเพาะชำกล้าไม้

๑๓.๒ ศึกษาและวิเคราะห์ชนิดไม้ที่มีมูลค่า รวมทั้งองค์ความรู้ในด้านการปลูก การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์และการตลาด

๑๓.๓ พัฒนาเทคนิคการใช้ประโยชน์ไม้ที่มีมูลค่า เทคนิคการเพาะชำกล้าไม้ เพื่อสนับสนุนการปลูกไม้เศรษฐกิจ

๑๓.๔ สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลการปลูกป่าเศรษฐกิจ

๑๓.๕ พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านป่าไม้

- จัดทำข้อมูลด้านพลังงานจากไม้และชีวมวล

- รวบรวมและจัดทำข้อมูลด้านป่าไม้เพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

- รวบรวมและจัดทำงานวิจัยสมุนไพรและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑๓.๖ พัฒนาระบบการให้บริการข้อมูลไม้เศรษฐกิจแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (one stop service) รวมถึงช่องทางการเข้าถึงข้อมูลและการรับบริการ

๑๔. พัฒนามาตรการทางการคลัง การเงิน และระบบตลาด เพื่อสร้างแรงจูงใจปลูกไม้เศรษฐกิจ

แนวทางการดำเนินงาน

๑๔.๑ พัฒนาระบบและกลไกมาตรการทางการคลังและการเงิน เพื่อส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจรจัดตั้งกองทุนส่งเสริมไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจร รวมถึง มาตรการต่าง ๆ เพื่อจูงใจให้ประชาชนปลูกไม้เศรษฐกิจมากขึ้น

๑๔.๒ จัดหาและสนับสนุนแหล่งเงินทุน ในการปลูกป่าเศรษฐกิจรูปแบบต่าง ๆ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว

๑๔.๓ ประสานเพื่อขอความร่วมมือหน่วยงานภาคเอกชน ที่ดำเนินการส่งเสริมการปลูกหรือรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร ให้ส่งเสริมการปลูกหรือรับซื้อผลผลิตที่ผลิตในที่ดินที่มีการใช้ประโยชน์อย่างถูกกฎหมาย

๑๔.๔ ส่งเสริมบทบาทธุรกิจภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ

๑๔.๕ พัฒนาระบบและกลไกทางการตลาดไม้เศรษฐกิจ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถด้านการแข่งขันทั้งในและต่างประเทศ

๑๔.๖ สนับสนุนการตั้งวิสาหกิจชุมชน ผลิตเชื้อเพลิงชีวมวลไม้โตเร็ว

๑๕. พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและผู้ประกอบการไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจร

แนวทางการดำเนินงาน

๑๕.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายผู้ปลูกป่าที่เข้มแข็ง

๑๕.๒ สร้างเกษตรกรและผู้ประกอบการไม้เศรษฐกิจต้นแบบ

๑๕.๓ สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายผู้ปลูกป่า

๑๕.๔ เชื่อมโยงเครือข่ายผู้ปลูกป่าต่าง ๆ และแหล่งรับซื้อไม้ เพื่อประโยชน์ในด้านบริการจัดการสวนป่าการส่งเสริมการลงทุนด้านการตลาด

๑๕.๕ ส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจสำหรับเกษตรกรรายย่อย

๑๕.๖ ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านไม้เศรษฐกิจสู่เกษตรกรและผู้ประกอบการ

๑๕.๗ ผลักดันไม้เศรษฐกิจสู่การพัฒนาอาชีพเกษตรกรและผู้ประกอบการ

๑๖. พัฒนาระบบการรับรองด้านป่าไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมายที่ได้มาตรฐานอย่างยั่งยืน (Forest Certification System)

แนวทางการดำเนินงาน

๑๖.๑ พัฒนา National Criteria & Indicators (C&I) และ Chain of Custody (CoC) ที่เหมาะสมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน โดยบูรณาการการมีส่วนร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๑๖.๒ ถ่ายทอดองค์ความรู้และเตรียมความพร้อมทุกภาคส่วนในการดำเนินการตามมาตรฐานการรับรองป่าไม้ (Forest certification) ของชาติ

๑๖.๓ ดำเนินการผลักดันมาตรฐานของชาติให้เป็นที่ยอมรับและเทียบเท่ามาตรฐานระดับสากล

๑๖.๔ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและผู้ประกอบการเพื่อยกระดับสู่มาตรฐานของชาติ

๑๖.๕ สนับสนุนอุตสาหกรรมที่ใช้ผลิตผลจากป่าไม้และสมุนไพรบวจร เพื่อให้มีการขยายตัวของอุตสาหกรรมที่ใช้ผลิตผลจากป่าไม้และสมุนไพร

๑๗. บริหารจัดการและพัฒนางานวิจัย

แนวทางการดำเนินงาน

๑๗.๑ พัฒนาและบูรณาการศูนย์และสถานีวิจัยที่มีอยู่แล้วเพื่อรองรับงานวิจัยทั้งหมดของกรมป่าไม้

๑๗.๒ พัฒนาและบูรณาการห้องปฏิบัติการงานวิจัยในทุก ๆ ด้านเพื่อให้เป็นมาตรฐานสากล

๑๗.๓ พัฒนาศักยภาพนักวิจัยและการวิจัยด้านการป่าไม้เพื่อมาตรฐานสากล

๑๗.๔ พัฒนาและบูรณาการแหล่งรวมพันธุ์กรรมพืชที่ใช้ในการทดลองวิจัยและจัดเก็บเมล็ดไม้พันธุ์ดี

๑๗.๕ ส่งเสริมและสนับสนุนกล้าไม้สายพันธุ์ดีสู่ชุมชน

๑๗.๖ ส่งเสริมและสนับสนุนเครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อการวิจัยสู่มาตรฐานสากล

-
-
- ๑๗.๗ ส่งเสริมและสนับสนุนแปลงปลูกป่าเพื่อการวิจัย
- ๑๗.๘ ส่งเสริมและบำรุงรักษาแปลงปลูกป่าเพื่อการวิจัย
- ๑๘. พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน**
- แนวทางการดำเนินงาน**
- ๑๘.๑ ส่งเสริมและถ่ายทอดองค์ความรู้งานวิจัยสู่ชุมชนเพื่อเพิ่มมูลค่างานวิจัยให้มีประสิทธิภาพ
- ๑๘.๒ สนับสนุนองค์ความรู้ในการพัฒนาสวนป่าเศรษฐกิจและการใช้ประโยชน์จากไม้สวนป่าเศรษฐกิจให้มีประสิทธิภาพสูงสุด
- ๑๘.๓ ส่งเสริมและถ่ายทอดนวัตกรรมต่าง ๆ ในการปลูกและการใช้ประโยชน์จากไม้สวนป่าเศรษฐกิจในพื้นที่ของเกษตรกรหรือชุมชน
- ๑๘.๔ ส่งเสริมและพัฒนาศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านป่าไม้ทั้ง ๔ ภาค เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน
- ๑๘.๕ ส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สาธารณะในรูปแบบต่าง ๆ
- ๑๘.๖ พัฒนาระบบฐานข้อมูลงานวิจัยด้านป่าไม้และระบบสารสนเทศ
- ๑๘.๗ สัมมนาและฝึกอบรมองค์ความรู้งานวิจัยสู่ชุมชน
- ๑๘.๘ บริหารจัดการงานวิจัยด้านป่าไม้เพื่อขอรับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา
- ๑๘.๙ ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากไม้และของป่า
- ๑๘.๑๐ พัฒนาศูนย์ส่งเสริมพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่าทั้ง ๒ ศูนย์
- ๑๘.๑๑ จัดตั้งกลุ่มส่งเสริมพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่า ๑๐ กลุ่ม
- ๑๘.๑๒ ส่งเสริมและจัดทำ การเพาะชำกล้าของป่าเพื่อชุมชน

๑๙. สนับสนุนการดำเนินการวิจัยที่ใช้ผลผลิตจากป่าไม้และสมุนไพรอย่างครบวงจร

แนวทางการดำเนินงาน

- ๑๙.๑ ศึกษาวิจัยการอนุรักษ์พันธุ์พืชสมุนไพรจากป่า การปลูกในถิ่นกำเนิดและนอกถิ่นกำเนิด
- ๑๙.๒ ศึกษาและสำรวจปริมาณและความหนาแน่นของพืชสมุนไพรในป่า

๑๙.๓ ศึกษาสาระสำคัญในพืชสมุนไพรหายากหรือใกล้สูญพันธุ์ที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ

๑๙.๔ จัดทำฐานข้อมูลองค์ความรู้ของพืชสมุนไพรในรูปแบบศูนย์เรียนรู้เพื่อถ่ายทอดสู่ชุมชน

๑๙.๕ จัดตั้งศูนย์รวมพันธุ์เพื่อการเรียนรู้พืชสมุนไพรหายากในแต่ละท้องถิ่น

๑๙.๖ ศึกษาวิจัยการอนุรักษ์และพัฒนาพันธุ์พืชสมุนไพรที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ

๑๙.๗ ศึกษาและสำรวจพันธุ์พืชสมุนไพรที่มีศักยภาพทางยา

๒๐. สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนาและสร้างนวัตกรรมการใช้ประโยชน์ผลผลิตจากป่าไม้และการจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจร

แนวทางการดำเนินงาน

๒๐.๑ การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างฐานความรู้ในงานด้านป่าไม้

- พัฒนานวัตกรรมวัสดุทดแทนไม้เพื่อเสริมสร้างผลิต

ภาพของชุมชน

- วิจัยและพัฒนาไม้และของป่าในสวนป่าเชิงพาณิชย์

เพื่อเพิ่มมูลค่าและการใช้ประโยชน์

- วิจัยและพัฒนาคุณภาพของการบูรเพื่อการใช้

ประโยชน์

- ศึกษาการสกัดดีเอ็นเอจากชิ้นไม้สกุล Hopea และไม้

สกุล Shorea

- ศึกษาการใช้ประโยชน์จากการเปลี่ยนสวนยางพารา

เป็นป่ายาง แบบยั่งยืน : หลักฐานจากวิธีการทดลองทางเลือกในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย

๒๐.๒ การวิจัยและพัฒนาสวนป่าไม้

- พัฒนาสายพันธุ์ลูกผสมพันธุ์ไม้สกุลอะคาเซีย

เพื่อสวนป่าและอุตสาหกรรม

- ศึกษาการจัดการสวนป่าสักอย่างยั่งยืนเพื่อเกษตรกร

(ระยะที่สอง)

- ศึกษาการใช้ประโยชน์สีเสียดเปลือกและสีเสียดแก่น

- ศึกษาการใช้ประโยชน์ไม้ตามศักยภาพการใช้

- วิจัยและพัฒนาวัตถุดิบไม้เพื่อเศรษฐกิจชุมชน

- ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแมลงและเห็ดราในระบบนิเวศป่าสนและการใช้ประโยชน์เนื้อไม้สน

- ศึกษาและทดสอบความเพิ่มพูนทางพันธุ์ของสัก

๒๐.๓ เพิ่มศักยภาพงานวิจัยด้านป่าไม้ให้เป็นมาตรฐานสากล

๒๐.๔ ศึกษาค้นคว้าข้อเท็จจริงและความสัมพันธ์ของป่าไม้เพื่อการเพิ่มมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์ป่าไม้ในขั้นพื้นฐาน

๒๐.๕ พัฒนาต่อยอดการนำเอาผลการวิจัยประยุกต์ไปใช้ทดลองแก้ไขปัญหาหรือนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ

๒๐.๖ ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่างนักวิจัยสถาบันการศึกษา สถาบันการวิจัยทั้งในและต่างประเทศ

๒๐.๗ ส่งเสริมการผลิตและพัฒนาบุคลากรวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของทุกภาคส่วน

๓.๓.๕ แนวทางการพัฒนาที่ ๕ ส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท

กรมป่าไม้เป็นหน่วยงานสนับสนุนในการขับเคลื่อนการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบทให้เป็นไปตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ โดยจะประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดูแลรักษาป่าไม้ในพื้นที่รับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน โดยจัดทำแผนที่ข้อมูลพื้นที่ป่าที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อประกอบการวางแผนการดูแลรักษาต่อไป พร้อมทั้งสนับสนุนองค์ความรู้ ในการดูแลรักษาต้นไม้ โดยจัดชุดปฏิบัติการรุกขกรไปสาธิตและฝึกอบรมวิธีการบำรุงรักษาต้นไม้ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการโดยเฉพาะต้นไม้ “ทรงปลูก” ตามพื้นที่ต่าง ๆ พร้อมทั้งจัดชุดครูป่าไม้ไปให้ความรู้และปลูกจิตสำนึกให้เกิดความรักและหวงแหนในต้นไม้และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเพื่อให้ประชาชนได้อยู่อาศัยในสิ่งแวดล้อมที่ดี

กรมป่าไม้จะสนับสนุนกล้าไม้ให้ประชาชนร่วมปลูกต้นไม้ในที่อยู่อาศัยและส่งเสริมให้อปท. เพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและสนับสนุนกล้าไม้ เพื่อเป็นแหล่งนันทนาการและการเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สามารถสร้างรายได้ให้กับประชาชนบริเวณใกล้เคียง โดยกรมป่าไม้เป็นหน่วยงานสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ และติดตามการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ในภาพรวมจากการแปลตีความจากภาพถ่ายดาวเทียมซึ่งปัจจุบันได้มีการสำรวจทุก ๆ ปี ต่อไป

-
- เป้าหมาย :**
๑. เพิ่มและพัฒนาพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท
 ๒. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในการอนุรักษ์และจัดการพื้นที่สีเขียว
- แนวทางย่อย :**
๑. จัดตั้งและพัฒนาพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบทในพื้นที่ของหน่วยงานกรมป่าไม้
 ๒. สนับสนุนกล้าไม้เพื่อส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียว
 ๓. ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท
 ๔. พัฒนาเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ตามแนวทางประชารัฐ
- ตัวชี้วัด :**
๑. พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบทเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๑๖๑,๗๖๗ ไร่
 ๒. สนับสนุนกล้าไม้เพื่อส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียว ๔๖.๒ ล้านกล้า
 ๓. จำนวนชุมชนที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และจัดการพื้นที่สีเขียวไม่น้อยกว่า ๕๐ แห่ง
 ๔. จำนวนศูนย์ปฏิบัติการรุกรป่าไม้ ๒๔ ศูนย์
- วิธีการ :**
๑. **เพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท**
แนวทางการดำเนินงาน
 - ๑.๑ สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่สีเขียวที่มีอยู่และพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาให้มีพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท
 - ๑.๒ กำหนดเป้าหมายสัดส่วนพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบทที่เหมาะสม
 - ๑.๓ จัดตั้งป่าในเมืองที่เป็นพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท
 - ๑.๔ ดูแล บำรุง รักษาพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท
 ๒. **พัฒนาพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบทที่มีศักยภาพเพื่อเป็นแหล่งนันทนาการ**
แนวทางการดำเนินงาน
 - ๒.๑ ประชุมแบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยรอบพื้นที่

๒.๒ สำรวจพื้นที่ วางผังบริเวณ แบ่งเขตการจัดการ และ
ประเมินศักยภาพพื้นที่

๒.๓ พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการเป็นแหล่ง
นันทนาการ

๒.๔ กำหนดพัฒนากิจกรรมนันทนาการ

๓. ส่งเสริมและสนับสนุนกล้าไม้

แนวทางการดำเนินงาน

๓.๑ สำรวจความต้องการการกล้าไม้ของประชาชน/หน่วยงาน
ท้องถิ่น

๓.๒ สนับสนุนกล้าไม้ เพื่อนำไปปลูกเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขต
เมืองและชุมชน

๓.๓ สนับสนุนกล้าไม้แก่หน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน
รัฐวิสาหกิจ วัด โรงเรียน และประชาชนทั่วไปเพื่อเพิ่มพื้นที่
สีเขียว

๓.๔ ติดตามและประเมินผลการนำกล้าไม้ไปปลูกเพื่อเพิ่ม
พื้นที่สีเขียว

๓.๕ สร้างและพัฒนาเครื่องมือในการติดตามและการเข้าร่วม
การปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว

๓.๖ พัฒนาและส่งเสริมกล้าไม้ประจำท้องถิ่น

๓.๗ พัฒนากล้าไม้พันธุ์ดี

๔. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเพิ่มพื้นที่สีเขียว

แนวทางการดำเนินงาน

๔.๑ สร้างความร่วมมือและสนับสนุนหน่วยงานทั้งภาครัฐ
ประชาชน และเอกชนในการเพิ่มและพัฒนาพื้นที่สีเขียวใน
เขตเมืองและเขตชนบท

๔.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท

๔.๓ เสริมสร้างองค์ความรู้ให้กับชุมชนในการจัดการป่าในเมือง

๔.๔ สร้างแรงจูงใจในการปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว

๕. ส่งเสริมและพัฒนางานด้านรุกขกร

แนวทางการดำเนินงาน

๕.๑ จัดตั้งศูนย์ประสานงานชุดปฏิบัติการงานด้านรุกขกร
กรมป่าไม้

๕.๒ สร้างเครือข่ายรุกขกรในพื้นที่ทั่วประเทศ

๕.๓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านรุกรกรให้แก่
หน่วยงานทั้งภายในและภายนอก

๕.๔ พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติทั่วประเทศเพื่อให้
เป็นมาตรฐานสากล

๕.๕ พัฒนาระบบฐานข้อมูลงานรุกรกร และการจัดการด้านรุกรกร

๓.๓.๖ แนวทางการพัฒนาที่ ๖ การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้

- เป้าหมาย :
๑. ปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมและทันสมัย
 ๒. ระบบบริหารงานมีประสิทธิภาพ
 ๓. บุคลากรมีสมรรถนะสูง
 ๔. เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
 ๕. มีระเบียบกฎหมายที่ทันสมัย
 ๖. บูรณาการความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ และ
เป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการป่าไม้อาเซียน

- แนวทางย่อย :
๑. ปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการบริหารจัดการ
ทรัพยากรป่าไม้
 ๒. พัฒนาการบริหารจัดการงานป่าไม้ โดยจัดทำแผนพัฒนาทุกด้าน
เพื่อรองรับการพัฒนางานป่าไม้
 ๓. พัฒนากฎหมายว่าด้วยการป่าไม้
 ๔. การพัฒนาความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ
 ๕. การให้บริการการอนุญาตและการรับรองด้านการป่าไม้
 ๖. ตรวจสอบรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ป่าไม้และตรวจพิสูจน์ไม้

- ตัวชี้วัด :
๑. ระบบสารสนเทศได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้สอดคล้องกับ
สถานการณ์ปัจจุบัน
 ๒. มีการสรรหาและบริหารบุคลากรตามหลักธรรมาภิบาล
 ๓. ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานที่ได้รับการพัฒนาด้านการปฏิบัติ
ราชการตามแผนงานภายในระยะเวลาที่กำหนด
 ๔. มีการจัดสวัสดิการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ผู้พิทักษ์ป่า
 ๕. ระดับความพึงพอใจต่อการรับบริการของผู้ใช้บริการ
 ๖. กฎหมาย และกฎหมายลำดับรอง ได้รับการปรับปรุงและ
แก้ไข ให้มีประสิทธิภาพตามหลักนิติธรรมและหลัก
ประชาธิปไตยทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและเป็นไป
ตามมาตรฐานสากล

-
-
๗. มีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนา กฎหมาย
 ๘. ร้อยละโครงการความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ ประสบความสำเร็จ
 ๙. การบริการด้านการอนุญาตและรับรองด้านการป่าไม้ได้รับการบริหารจัดการ
 ๑๐. ร้อยละ ๘๐ ของผู้มาขอรับการบริการได้รับใบรับรองชนิดและคุณภาพไม้ที่ถูกต้องตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กรมป่าไม้ กำหนด

วิธีการ :

๑. ปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมและทันสมัย

แนวทางการจัดการ

- ๑.๑ เชื่อมโยงฐานข้อมูลทั้งองค์กร
- ๑.๒ เชื่อมโยงฐานข้อมูลกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ๑.๓ เพิ่มช่องทางการเข้าถึงบริการการใช้ข้อมูล
- ๑.๔ พัฒนานวัตกรรมการให้บริการสารสนเทศ เช่น AI เป็นต้น
- ๑.๕ สร้างหน้าจอแสดงผล (DASH BOARD) สรุปสำหรับผู้บริหาร
- ๑.๖ การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการป่าไม้
- ๑.๗ พัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมในด้านการรวบรวม จัดเก็บ ข้อมูล และการเรียกใช้ข้อมูล
- ๑.๘ พัฒนาอุปกรณ์สารสนเทศให้พอเพียงกับการใช้งานของเจ้าหน้าที่

๒. พัฒนาการบริหารจัดการงานป่าไม้

แนวทางการดำเนินงาน

- ๒.๑ พัฒนาศักยภาพการบริหารองค์กรในทุกระดับ ทั้งด้าน โครงสร้าง ระบบงาน และการบริหารบุคคล
- ๒.๒ พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างองค์กรเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ในด้านต่าง ๆ ตามบริบทของการพัฒนาประเทศ
- ๒.๓ พัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรในทุกระดับ เพื่อรองรับ การพัฒนางานในทุกด้าน
- ๒.๔ พัฒนาและส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศในการ บริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ และปฏิบัติตามพันธกรณี ด้านการป่าไม้ ระหว่างประเทศ
- ๒.๕ พัฒนาระบบสารสนเทศให้ทันต่อสถานการณ์เพื่อรองรับ การบริหารงานป่าไม้

๓. การปรับปรุงและแก้ไขกฎหมาย และกฎหมายลำดับรอง

แนวทางการดำเนินงาน

๓.๑ วิเคราะห์และทบทวน กฎหมายและระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการจัดการป่าไม้ทุกระดับ

๓.๒ เสนอขอพัฒนากฎหมายและระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการจัดการป่าไม้ที่จำเป็นต่อสถานการณ์ปัจจุบันให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินการเกี่ยวกับการป่าไม้

๔. พัฒนาด้านความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ

แนวทางการดำเนินงาน

๔.๑ การบูรณาการความร่วมมือด้านการป่าไม้ กับอาเซียน และนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐ และองค์กรที่มีใช้ภาครัฐ

๔.๒ รองรับการอนุวัติตามพันธกรณีด้านการป่าไม้ที่เกี่ยวข้องในความร่วมมือระหว่างประเทศ ที่ประเทศไทยเป็นสมาชิก

๔.๓ ผลักดันให้มีการดำเนินการตามข้อตกลงและพันธกรณีด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ

๔.๔ นำกลไกความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ มาดำเนินการให้เกิดเป็นรูปธรรม

๔.๕ ผลักดันให้มีการดำเนินการตามแผนและข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรป่าไม้ภายใต้ประชาคมอาเซียน

๔.๖ ส่งเสริมศักยภาพให้กับบุคลากรของกรมป่าไม้ให้มีความพร้อม / มีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ

๔.๗ เสริมสร้างความร่วมมือและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ

๕. ด้านการอนุญาต

แนวทางการดำเนินงาน

๕.๑ ให้บริการการอนุญาตด้านอุตสาหกรรมไม้ / ไม้และของป่า / ใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้ / การนำไม้และของป่าเคลื่อนที่

๕.๒ ดำเนินการตาม พ.ร.บ. เลื่อยโซยนต์

๕.๓ ติดตามตรวจสอบการให้บริการหลังการอนุญาต

๕.๔ เพิ่มศักยภาพการอนุญาตด้านการป่าไม้

๕.๕ พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการอนุญาต

๖. ด้านการรับรอง

แนวทางการดำเนินงาน

๖.๑ พัฒนาระบบรับประกันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้

๖.๒ ตรวจสอบรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ป่าไม้และตรวจพิสูจน์ไม้

๗. ตรวจสอบรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ป่าไม้และตรวจพิสูจน์ไม้

แนวทางการดำเนินงาน

๗.๑ ตรวจสอบและให้การรับรองมาตรฐานไม้และผลิตภัณฑ์ป่าไม้เพื่อให้เป็นที่ยอมรับตามมาตรฐานสากล

๗.๒ ออกใบรับรองชนิด (ชื่อวิทยาศาสตร์) และคุณสมบัติไม้เพื่อใช้ประกอบการตรวจสอบตามชนิดไม้ทั้งตามกฎหมายในประเทศและตามข้อตกลงหรืออนุสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวกับการค้าไม้

๗.๓ การพัฒนาบุคลากรให้มีองค์ความรู้ตามหลักวิชาการด้านการตรวจพิสูจน์เนื้อไม้เพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานของกรมป่าไม้ในการดำเนินคดีด้านป่าไม้

๗.๔ พัฒนาเทคโนโลยีโดยการใช้โปรแกรมซอฟต์แวร์ในการตรวจพิสูจน์ไม้

๗.๕ จัดตั้งห้องปฏิบัติการในการจัดทำฐานข้อมูล DNA ของไม้

สรุปกรอบแผนปฏิบัติการกรมป่าไม้
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

กรอบแผนปฏิบัติการราชการกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

1) ป้องกันรักษาป่าและพัฒนา 39.78 ล้านไร่ เพิ่มพื้นที่สีเขียว 0.43 ล้านไร่
(ป้องกันรักษาพื้นที่ที่มีสภาพป่า 39.78 ล้านไร่ + พื้นฟูป่าเสื่อมโทรม 0.38 ล้านไร่ + เพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ 0.05 ล้านไร่)

2) บริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม 0.78 ล้านไร่

แนวทางการพัฒนา / เป้าหมาย	ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้	ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน	การบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบ เป็นธรรมเพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและอย่างยั่งยืน	ส่งเสริมการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมและเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ	ส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท	การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้
	อัตราการลดลงของพื้นที่ป่าไม้และการทำลายทรัพยากรป่าไม้ไม่มากกว่าปีก่อนหน้าและมีแนวโน้มลดลง	พื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของราษฎรในชุมชน	1. ราษฎรที่อยู่ในพื้นที่ป่าไม้ได้รับการจัดการให้อยู่อาศัย/ทำกินได้อย่างมั่นคงเป็นธรรมและยั่งยืน 2. กำหนดแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติและขอบเขตพื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ที่ชัดเจนและถูกต้อง 3. พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่ดินป่าไม้เพื่อการใช้ประโยชน์และกำกับดูแลพื้นที่ป่าไม้อย่างมีประสิทธิภาพ	1. ฟื้นฟูป่าเสื่อมสภาพ 2. ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ	1. เพิ่มและพัฒนาพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท 2. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน และประชาชนในการอนุรักษ์และจัดการพื้นที่สีเขียว	1.ปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมและทันสมัย 2. ระบบบริหารงานมีประสิทธิภาพ 3. บุคลากรมีสมรรถนะสูง 4. เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 5. มีระเบียบกฎหมายที่ทันสมัย 6. บูรณาการความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ และเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการป่าไม้อาเซียน
	1.ส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันรักษาป่า และควบคุมไฟป่า 2. พัฒนาศักยภาพการป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า 3. ปราบปรามการบุกรุกทำลายป่า	1. ส่งเสริมการจัดตั้งป่าชุมชน 2. พัฒนาและเสริมศักยภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชุมชน 3. สร้างเครือข่ายภาคประชาชน เอกชน และประชาสังคมมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและดูแลรักษาพื้นที่สีเขียว 4. อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน	1. จัดระเบียบและแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งเกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ 2. จำแนกที่ดินป่าไม้ให้เหมาะสมและจัดทำแนวเขตป่าไม้ให้ชัดเจนบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน 3. การสำรวจทรัพยากรป่าไม้และจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ 4. สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ที่เหมาะสมในแต่ละภูมิสังคม 5. ตรวจสอบและออกหลักฐานการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	1. ปลูกฟื้นฟูป่าในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมโดยกรมป่าไม้ (พื้นที่ฟื้นฟูของรัฐ) 2. ส่งเสริมการสร้างป่าในพื้นที่ราษฎรถือครองในรูปแบบสร้างป่าสร้างรายได้ 3. ส่งเสริมการปลูกตามเงื่อนไข คทช. 4. พื้นที่ตรวจยึดดำเนินคดี/ทางคดีผืนป่า 5. พัฒนาคองค์ความรู้ด้านการป่าไม้สู่ชุมชน 6. ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมจากป่าปลูกแบบครบวงจร 7. บริหารจัดการและพัฒนางานวิจัย 8. พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน 9. สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยที่ใช้ผลผลิตจากป่าไม้และสมุนไพรอย่างครบวงจร 10. สนับสนุนการค้าไม้เศรษฐกิจและสร้างนวัตกรรมการใช้ประโยชน์ผลผลิตจากป่าไม้และการจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจร	1. จัดตั้งและพัฒนาพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบทในพื้นที่ของหน่วยงานกรมป่าไม้ 2. สนับสนุนกล้าไม้เพื่อส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียว 3. ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท 4. พัฒนาเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ตามแนวทางพระราชู์	1. ปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ 2. พัฒนาระบบบริหารจัดการงานป่าไม้ โดยจัดทำแผนพัฒนาทุกด้านเพื่อรองรับการพัฒนางานป่าไม้ 3. พัฒนากฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ 4. การพัฒนาด้านความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ 5. การให้บริการอนุญาตและการรับรองด้านการป่าไม้ 6. ตรวจสอบรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ป่าไม้และตรวจพิสูจน์ไม้
	1. มีเครือข่ายฯ และจิตอาสาเข้ามามีส่วนร่วมในการหยุดยั้งและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้ เครือข่ายทั่วประเทศ 61 เครือข่าย 2. บุคลากรและหน่วยงานมีการพัฒนาศักยภาพและมีความพร้อมในการป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า 100 % 3. เป้าหมายพื้นที่ยึดคืนพื้นที่ป่า 100,000 ไร่ในแต่ละปี	1. พื้นที่ได้รับการส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของราษฎรในชุมชนไม่น้อยกว่า 640,000 ไร่ 2. พื้นที่ป่าชุมชนที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพบริหารจัดการเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนไม่น้อยกว่า 640,000 ไร่ 3. เครือข่ายป่าชุมชนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพจำนวน 68 เครือข่าย (จังหวัด) 4. ฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ป่าไม้จำนวน 1 แห่ง	1. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่มีราษฎรครอบครองหรือใช้ประโยชน์ได้รับการจัดระเบียบและแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งอย่างเป็นธรรมตามกฎหมาย 780,800 ไร่ 2. - มีแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติและเครื่องหมายแสดงแนวเขตที่ชัดเจนเป็นที่รับทราบและยอมรับของประชาชน - มีหลักเขตพื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ อาชีพป่าชุมชน พื้นที่อนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ ฯลฯ - มีแผนที่แสดงแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติและขอบเขตพื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ตามหลักสากลและเอกสารค่าการรังวัด - การตรวจสอบเอกสารสิทธิ์และการบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ 3. มีฐานข้อมูลสถานภาพทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ที่รับผิดชอบของกรมป่าไม้ 4. ผลการวิจัยที่ได้ตามเป้าหมาย 5. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ได้รับการตรวจสอบและออกหลักฐานการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ ในโครงการจัดทำที่ดินทำกินให้ชุมชนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม	พื้นที่ฟูป่าเสื่อมโทรม 380,189 ไร่ 1. - พื้นที่ป่าสมบูรณ์/ป่าคินสภาพ จำนวน 380,189 ไร่ - พื้นฟูพื้นที่ป่าสงวนเสื่อมโทรม 380,189 ไร่ 2. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ราษฎรถือครองได้รับการปรับเปลี่ยนจากปลูกพืชเกษตรเชิงเดี่ยวมาเป็นปลูกป่าผสมผสาน 37,500 ไร่ 3. พื้นที่พื้นที่ป่าคุ้มครอง ชั้นที่ 1, 2 (คทช.) 4. พื้นที่ตรวจยึดดำเนินคดี/ทางคดีผืนป่า 1,770 ไร่ 5. ชุมชนที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการป่าไม้ 10 ชุมชน ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ 53,050 ไร่ 6. พื้นที่ป่าเศรษฐกิจในพื้นที่ของรัฐ 33,850 ล้านไร่ - พื้นที่ คทช. กลุ่มน้ำชั้น 3, 4, 5 กลุ่มคดี คทช. 30 มิ.ย. 41 - พื้นที่ คทช. กลุ่มน้ำชั้น 3, 4, 5 หลังมติ คทช. 30 มิ.ย. 41 - พื้นที่ สปก. และส่วนราชการอื่น 23,850 ไร่ พื้นที่ป่าเศรษฐกิจในพื้นที่เอกชน 19,200 ไร่ - ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมจากพื้นที่ที่เอกสารสิทธิ์ 19,200 ไร่ - พื้นที่สวนป่าเศรษฐกิจและปริมณฑลผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองเพิ่มขึ้น 7. ร้อยละ 80 ของหน่วยงานและบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการปฏิบัติงานราชการและงานวิจัยด้านการป่าไม้ภายในระยะเวลาที่กำหนด 8. ชุมชนที่ได้รับการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้งานวิจัยด้านการป่าไม้ 10 ชุมชน 9-10. ผลการวิจัยที่ได้ตามเป้าหมาย 26 เรื่อง	1. พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบทเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 161,767 ไร่ 2. สนับสนุนกล้าไม้เพื่อส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียว 46.2 ล้านกล้า 3. จำนวนชุมชนที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และจัดการพื้นที่สีเขียวไม่น้อยกว่า 50 แห่ง 4. จำนวนศูนย์ปฏิบัติการรุกรูปป่าไม้ 24 ศูนย์	1. ระบบสารสนเทศได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน 2. - มีการสรรหาและบริหารบุคลากรตามหลักธรรมาภิบาล - ร้อยละ 80 ของหน่วยงานที่ได้รับการพัฒนาด้านการปฏิบัติราชการตามแผนงานภายในระยะเวลาที่กำหนด - มีการจัดสวัสดิการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ผู้พิทักษ์ป่า - ระดับความพึงพอใจต่อการรับบริการของผู้ใช้บริการ 3. - กฎหมาย และกฎหมายย้าตัวรับรอง ได้รับการปรับปรุงและแก้ไข ให้มีประสิทธิภาพผลผลิตดีและผลกปรชาชยโดยทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเป็นไปตามมาตรฐานสากล - มีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนากฎหมาย 4. ร้อยละโครงการความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศประสบความสำเร็จ 5. การบริการด้านการอนุญาตและรับรองด้านการป่าไม้ได้รับการบริหารจัดการ 6. ร้อยละ 80 ของผู้มาขอรับบริการได้รับใบรับรองชนิดและคุณภาพไม้ที่ถูกต้องตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กรมป่าไม้กำหนด
ตัวชี้วัดแนวทางการย่อย	1. กิจกรรมหลักส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันรักษาป่า 1.1 กิจกรรมประชาสัมพันธ์ส่งเสริมสร้างการมีส่วนร่วม - กิจกรรมประชาสัมพันธ์ป้องกันกาบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ (สำนักบริหารกลาง) 1.2 กิจกรรมสร้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่าย - กิจกรรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) - กิจกรรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) จบรูณาการ 2. กิจกรรมหลักพัฒนาศักยภาพการป้องกันรักษาป่า 2.1 กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานป้องกันรักษาป่า - กิจกรรมพัฒนาศักยภาพการป้องกันรักษาป่า - กิจกรรมชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจยึดคืนผืนป่า - กิจกรรมโครงการบริหารจัดการไม้ของกลางเพื่อสนับสนุนโครงการจัดสร้างพิทักษ์พื้นที่ไม้ค่า - กิจกรรมดำเนินงานเกี่ยวกับไม้ของกลางและหลักฐานในคดีป่าไม้ - กิจกรรมปฏิบัติการพิเศษในการป้องกัน ทำลายทรัพยากรป่าไม้ 2.2 กิจกรรมเพิ่มศักยภาพในการป้องกันและควบคุมไฟป่า - กิจกรรมป้องกันไฟป่าและควบคุมหมอกควัน - กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า - กิจกรรมจัดทำแผนการป้องกันรักษาป่าร่วมกับชุมชนภาคเหนือ 3. กิจกรรมหลักปราบปรามการบุกรุกทำลายป่า 3.1 กิจกรรมยึดคืนพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุก - กิจกรรมดูแลรักษาและจัดเก็บไม้ของกลางป่าละเวิน - กิจกรรมป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้	1. กิจกรรมหลักส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน 1.1 กิจกรรมส่งเสริมจัดตั้งและการบริหารจัดการป่าไม้ชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของราษฎรในชุมชน - กิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน 2. กิจกรรมหลักพัฒนาและเสริมศักยภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชุมชน 2.1 กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาแล้วมีการบริหารจัดการโดยการมีส่วนร่วม - กิจกรรมพัฒนาความรู้ชุมชน 2.2 กิจกรรมส่งเสริมความรู้ความเข้าใจตามพ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. 2562 - กิจกรรมการดำเนินงานตาม พร.บ. ป่าชุมชน 2.3 กิจกรรมพัฒนาป่าชุมชนเมืองเพื่อลดผลกระทบ - กิจกรรมพัฒนาป่าชุมชนเมืองเพื่อลดผลกระทบ 2.4 กิจกรรมปลูกสมุนไพรร - กิจกรรมส่งเสริมปลูกสมุนไพรในป่าชุมชน - กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์สมุนไพรรจากป่าอย่างยั่งยืน 2.5 กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนที่สอดคล้องกับทรัพยากรท้องถิ่นและเกื้อกูลธรรมชาติอย่างเหมาะสม - กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต 3. กิจกรรมหลักสร้างเครือข่ายภาคประชาชนเอกชน และประชาสังคมมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและดูแลรักษาพื้นที่สีเขียว 3.1 กิจกรรมส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ - กิจกรรมพัฒนาป่าไม้ร่วมกับองค์กรและเครือข่ายแบบบูรณาการ (แห่ง) 3.2 กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายป่าชุมชน - กิจกรรมพัฒนาเครือข่ายป่าชุมชนพิทักษ์ป่า พัฒนาชาติ (ราย) - กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายป่าชุมชน (จังหวัด) 4. อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน 4.1 กิจกรรมหลักพัฒนาระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ - กิจกรรมจัดทำฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ	1. กิจกรรมหลักจัดระเบียบและแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งเกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ 1.1 กิจกรรม แผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ระดับพื้นที่ - กิจกรรม โครงการจัดทำแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ระดับพื้นที่ - กิจกรรมจัดการที่ดินป่าไม้ - กิจกรรมสำรวจทรัพยากรที่ดินและป่าไม้เพื่อจัดทำข้อมูลที่ดินและแผนที่ขอบเขตที่ดิน ในพื้นที่ป่าไม้ถาวร - กิจกรรมตรวจสอบพื้นที่เพื่อจัดทำที่ดินทำกินให้ชุมชนในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และการบริการด้านการอนุญาตในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ - กิจกรรมจัดระเบียบเพื่อจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ - กิจกรรมโครงการบริหารจัดการที่ดินป่าไม้ทั้งระบบ - กิจกรรมจัดการทรัพยากรป่าไม้เพื่อสนับสนุนโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 1.2 กิจกรรมจัดทำฐานข้อมูลการกใช้ประโยชน์ที่ดินของราษฎรตามแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ระดับพื้นที่เพื่อใช้ในการติดตามและประเมินผล - กิจกรรมโครงการทรัพยากรป่าไม้เพื่อสนับสนุนโครงการหลวง 2. กิจกรรมหลักจำแนกที่ดินป่าไม้ให้เหมาะสมและจัดทำแนวเขตป่าไม้ให้ชัดเจนบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน - กิจกรรมจัดการแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ - กิจกรรมจัดทำพิกัดหลักฐานแผนที่โดยระบบดาวเทียม - กิจกรรมประชาสัมพันธ์ร่างกฎกระทรวงป่าสงวนแห่งชาติ ภายหลังจากการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการมาตราส่วน 1:4,000 (One Map) เพื่อประกาศเป็นกฎหมาย 3. กิจกรรมหลักสำรวจทรัพยากรป่าไม้และจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ 3.1 โครงการจัดการป่าสงวนแห่งชาติ 3.2 กิจกรรมจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ - กิจกรรมที่ 1 สำรวจและวิเคราะห์ทรัพยากรป่าไม้ 4. ตรวจสอบและออกหลักฐานการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ - กิจกรรมตรวจสอบเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อการจัดหาที่ดินทำกินให้ชุมชน - กิจกรรมตรวจสอบและออกหลักฐานการอนุญาต ให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	1. กิจกรรมหลักปลูกฟื้นฟูป่าในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมโดยกรมป่าไม้ (พื้นที่ฟื้นฟูของรัฐ) 1.1 กิจกรรมฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่ป่าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล - กิจกรรมบำรุงรักษาป่า - กิจกรรมโครงการปลูกป่าต้นน้ำเสื่อมสภาพบนพื้นที่สูงชัน (หญ้าแฝก) - กิจกรรมโครงการฟื้นฟูระบบนิเวศในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (ไร่) - กิจกรรมปลูกป่าในพื้นที่โครงการฟื้นฟูป่าตามมาตรา 25 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และพื้นที่ที่ถูกบุกรุก (ไร่) - กิจกรรมสร้างเขายัดน้ำในพื้นที่ป่าต้นน้ำ 2. กิจกรรมหลักส่งเสริมการสร้างป่าในพื้นที่ราษฎรถือครองในรูปแบบสร้างป่าสร้างรายได้ 2.1 กิจกรรมส่งเสริมและขยายผลการพัฒนาป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ - กิจกรรมสร้างป่าสร้างรายได้ - กิจกรรมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ ตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี - กิจกรรมโครงการแก้ไขปัญหาคเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมดุลระหว่างคนและช้างป่าตามแนวพระราชดำริ 3. กิจกรรมหลักพื้นที่ตรวจยึดดำเนินคดี/ทางคดีผืนป่า - กิจกรรมปลูกป่าในพื้นที่โครงการฟื้นฟูป่าตามมาตรา 25 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และพื้นที่ที่ถูกบุกรุก 4. กิจกรรมหลักส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมจากป่าปลูกแบบครบวงจร 4.1 กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการเพิ่มพื้นที่สีเขียว - กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาการปลูกไม้เศรษฐกิจ - กิจกรรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของเครือข่ายเกษตรกรอาชีพปลูกสวนป่า - โครงการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจในพื้นที่ปลูกไม้เกษตรและพื้นที่ที่เกษตรกรรม - กิจกรรมโครงการส่งเสริมการปลูกไม้โตเร็ว - กิจกรรมโครงการสนับสนุนการปลูกไม้เศรษฐกิจ - กิจกรรมเพาะชำกล้าไม้เพื่อส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นเงินออมและเงินมรดกในพื้นที่สวนยางพารา - กิจกรรมโครงการส่งเสริมการปลูกไม้โตเร็ว - กิจกรรมโครงการส่งเสริมการปลูกไม้โตเร็วเพื่ออุตสาหกรรม 4.2 กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานเพื่อส่งเสริมไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจร - กิจกรรมเก็บรวบรวมข้อมูลไม้ สลักไม้ เพื่อสนับสนุนการรับรองถิ่นกำเนิด Rules of Origin (ROO) ตามกฎ AEC และการออก 4.3 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรและผู้ประกอบการไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจร - กิจกรรมส่งเสริมผู้ประกอบการ SME ด้านอุตสาหกรรมไม้ 4.4 พัฒนาระบบการรับรองด้านป่าไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมายทั้งในมาตรฐานอย่างยั่งยืน (Forest Certification System) - กิจกรรมจัดทำมาตรฐานรับรองการป่าไม้เพื่อรองรับ พรบ. สวนป่า และมาตรฐานอื่นๆ ในระดับสากล 5. กิจกรรมหลักบริหารจัดการและพัฒนางานวิจัย - กิจกรรมบริหารจัดการงานวิจัย 6. กิจกรรมหลักพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน - กิจกรรมพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ - กิจกรรมโครงการส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่สู่ไม้ป่าต้นน้ำเป็นพืชเศรษฐกิจ จังหวัดยะลา 7. กิจกรรมหลักสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยที่ใช้ผลผลิตจากป่าไม้และสมุนไพรอย่างครบวงจร - กิจกรรมวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชสมุนไพรเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	1. กิจกรรมหลักจัดตั้งและพัฒนาพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบทในพื้นที่ของหน่วยงานกรมป่าไม้ 1.1 กิจกรรมเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท - กิจกรรมเพิ่มพื้นที่ป่าต้นน้ำพื้นที่สีเขียว 2. กิจกรรมหลักสนับสนุนกล้าไม้เพื่อส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียว 2.1 กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนกล้าไม้ - โครงการอนุรักษ์พื้นที่นุกรรมพืชน้เนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี - กิจกรรมโครงการพัฒนาป่าไม้ยั่งยืนเนื่องจากพระราชดำริ - โครงการปิดทองหลังพระสืบสานแนวพระราชดำริ - กิจกรรมเพาะชำกล้าไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว - โครงการเพิ่มศักยภาพงานเพาะชำกล้าไม้ - กิจกรรมผลิตกล้าไม้ - กิจกรรมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์และพื้นที่สูงสิ่งแวดล้อมเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก - กิจกรรมโครงการศูนย์ประสานงานอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้กลุ่มป่าตะรุเตา 3. กิจกรรมหลักส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท 3.1 กิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเพิ่มพื้นที่สีเขียว - กิจกรรมมอบกล้าไม้พระราชทานให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างยั่งยืน - กิจกรรมโครงการพัฒนาป่าไม้ยั่งยืนเนื่องจากพระราชดำริ 4. กิจกรรมหลักพัฒนาเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ตามแนวทางพระราชู์ 4.1 กิจกรรมหลักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีส่วนร่วม - กิจกรรมรุกรุกท	1. กิจกรรมหลักปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการบริหารจัดการรักษาป่าไม้ 1.1 กิจกรรมปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมและทันสมัย - กิจกรรมพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 2. กิจกรรมหลักพัฒนาระบบการบริหารจัดการงานป่าไม้โดยจัดทำแผนพัฒนาทุกด้านเพื่อรองรับการพัฒนางานป่าไม้ 2.1 กิจกรรมพัฒนาระบบบริหารจัดการงานป่าไม้ - กิจกรรมอำนวยความสะดวกในการบริหารกลาง (สำนักบริหารกลาง) - โครงการเพิ่มศักยภาพการจัดการงานป่าไม้ - กิจกรรมพัฒนาระบบงานตรวจสอบภายใน - กิจกรรมส่งเสริมงานด้านต่างประเทศ - กิจกรรมการบริการประชาชน - กิจกรรมพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานราชการ - กิจกรรมบริหารจัดการงานนิติการ - กิจกรรมพัฒนาศักยภาพบุคลากร (สำนักบริหารกลาง) - กิจกรรมพัฒนาระบบสารสนเทศป่าไม้ - กิจกรรมบริหารงานคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ - กิจกรรมอำนวยความสะดวกประชาชนพื้นที่ (สำนักบริหารกลาง) - กิจกรรมบุคลากรกรมป่าไม้ 3. กิจกรรมหลักพัฒนาความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ 3.1 กิจกรรมพัฒนาด้านความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ - กิจกรรมข้อตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความมั่นคงใจ (FLEGT VPA) 4. กิจกรรมหลักการให้บริการอนุญาตและการรับรองด้านการป่าไม้ 4.1 กิจกรรมด้านการอนุญาต - กิจกรรมบริการด้านการอนุญาต - กิจกรรมดำเนินการตามพระราชบัญญัติเสียใบอนุญาต พ.ศ. 2545 - กิจกรรมตรวจสอบ ควบคุมและบริการป่าไม้หรือขอป่าเคลื่อนที่ 4.2 กิจกรรมด้านการรับรอง - กิจกรรมตรวจสอบและออกหนังสือรับรองไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้ และถ่านไม้ เพื่อส่งออกไปอนุกรมอาเซียน 5. กิจกรรมหลักตรวจสอบรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ป่าไม้และตรวจพิสูจน์ไม้ 6.1 กิจกรรมหลักบริการงานป่าไม้ - กิจกรรมตรวจสอบรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ป่าไม้และตรวจพิสูจน์ไม้
	สบก. สสป.	สบก. สสป.	สบก. สสป.	สบก. สสป.	สบก. สสป.	สบก. สสป.
	สบก. สสป.	สบก. สสป.	สบก. สสป.	สบก. สสป.	สบก. สสป.	สบก. สสป.

แผนปฏิบัติการกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564							
เป้าหมายหลักกรมป่าไม้ : 1) ป้องกันรักษาป่า พัฒนา และเพิ่มพื้นที่สีเขียว							
2) บริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม							
แนวทางการพัฒนาที่ 1 ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้							
เป้าหมายแนวทางการพัฒนา อัตรากาลดลงของพื้นที่ป่าไม้และการทำลายทรัพยากรป่าไม้ไม่มากกว่าปีก่อนหน้าและมีแนวโน้มลดลง							
แนวทางย่อย	ตัวชี้วัดของแนวทางย่อย	วิธีการ	โครงการ/กิจกรรม	ปี 64		หน่วยงานรับผิดชอบ	
				เป้าหมาย	วงเงิน		
1. ส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันรักษาป่า และควบคุมไฟป่า	ภายในปี พ.ศ. 2564 มีเครือข่าย และจิตอาสาเข้ามามีส่วนร่วมในการหยุดยั้งและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้ เครือข่ายทั่วประเทศ 23 รุ่น 52 เครือข่าย	1) ประชาสัมพันธ์ เสริมสร้างการมีส่วนร่วม	โครงการป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้	300 ครั้ง 61 เครือข่าย	4,728,200		
		(1) ประชาสัมพันธ์และถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และจัดการที่ดินป่าไม้ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน รวมทั้งประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนต่างๆ ได้อย่างกว้างขวางครอบคลุมทั่วถึง และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด		1. กิจกรรมหลักส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันรักษาป่า			
		(2) กำหนดพื้นที่เป้าหมายในการป้องกันรักษาป่าเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดตั้งเครือข่ายในการป้องกันรักษาป่า และควบคุมไฟป่า ร่วมกับทุกภาคส่วน		1.1 กิจกรรมประชาสัมพันธ์ เสริมสร้างการมีส่วนร่วม			
				- กิจกรรมประชาสัมพันธ์ป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้ (สำนักบริหารกลาง)	300 ครั้ง	408,800	สปก. (ส่วนประชาสัมพันธ์และเผยแพร่)
		2) สร้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่าย	1.2 กิจกรรมสร้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่าย				
		(1) ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ดินป่าไม้ระดับพื้นที่ เช่น การเชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นคณะที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการบริหารพื้นที่ป่าในระดับท้องถิ่น, การประสานและขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	- กิจกรรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสป.)	9 เครือข่าย	1,719,400	สปฟ.	
		(2) ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการสมัครเป็นสมาชิกเครือข่ายป่าไม้ ในรูปแบบของสัญลักษณ์ร่วมหรือการมอบโล่รางวัล และการประกาศเชิดชูเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ					
		(3) สร้างเครือข่ายป่าไม้ โดยรวบรวมเครือข่ายเดิม เช่น เครือข่ายราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า เครือข่ายไฟป่า เครือข่ายป่าชุมชน เครือข่ายปลูกป่า เครือข่ายนักวิจัยและสร้างเครือข่ายใหม่เพื่อให้ครอบคลุมทั่วถึงภูมิมิติและเกิดการบูรณาการในการทำงานร่วมกัน	- กิจกรรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสป.) ขบวนการ	52 เครือข่าย	2,600,000	สปฟ.	
		3) ส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่าย					
		(1) ประสานงาน สนับสนุน ส่งเสริม เพื่อเตรียมความพร้อมและเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและองค์กรท้องถิ่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้					
		(2) ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างแนวร่วมหรือเครือข่ายการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่เข้มแข็งทั้งภาคประชาชน ภาครัฐ และภาคเอกชน					
		(3) ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างปฏิสัมพันธ์ของเครือข่ายต่างๆ เพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้และบูรณาการการทำงานร่วมกัน					
		(4) สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันรักษาป่า โดยสร้างจิตสำนึกเพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรมของราษฎรในการอยู่ร่วมกับป่าอย่างพึ่งพาอาศัยกันอย่างยั่งยืน					
		(5) บูรณาการความร่วมมือและส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนในการปฏิบัติงานป้องกันรักษาป่า					

แนวทางการพัฒนาที่ 1 ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้						
เป้าหมายแนวทางการพัฒนา อัตราการลดลงของพื้นที่ป่าไม้และการทำลายทรัพยากรป่าไม้ไม่มากกว่าปีก่อนหน้าและมีแนวโน้มลดลง						
แนวทางย่อย	ตัวชี้วัดของแนวทางย่อย	วิธีการ	โครงการ/กิจกรรม	ปี 64		หน่วยงานรับผิดชอบ
				เป้าหมาย	จริง	
		2) เพิ่มศักยภาพในการป้องกันและควบคุมไฟป่า (1) การประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ โดยจัดโครงการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน ประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ จัดนิทรรศการ ให้ความรู้แก่ประชาชน นักเรียน นักศึกษา (2) ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีความเข้มแข็งในการป้องกันและควบคุมไฟป่า โดยกรมป่าไม้ ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงในการให้ความรู้ด้านวิชาการและฝึกทักษะ (3) ฝึกอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการป้องกันและควบคุมไฟป่าให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครป้องกันและควบคุมไฟป่า (4) สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการป้องกันและควบคุมไฟป่า เพื่อบูรณาการทำงานร่วมกันในรูปแบบพระราชรัฐ (5) สนธิกำลังในการควบคุมไฟป่าโดยการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (6) จัดการเชื้อเพลิงโดยการทำแนวกันไฟและลดปริมาณเชื้อเพลิงโดยจัดตั้งธนาคารกิ่งไม้ใบไม้ (7) นำเทคโนโลยีและสารสนเทศที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการป้องกันและควบคุมไฟป่า (8) บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด	2.2 กิจกรรมเพิ่มศักยภาพในการป้องกันและควบคุมไฟป่า - กิจกรรมป้องกันไฟป่าและควบคุมหน่อควั่น - กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า - กิจกรรมจัดทำแผนการป้องกันรักษาป่าร่วมกับชุมชนภาคเหนือ			
		3) สร้างความเข้มแข็งของระบบสารสนเทศทรัพยากรป่าไม้ระดับชาติ (1) จัดตั้งศูนย์ข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติที่มีการเกี่ยวกับการป้องกันรักษาป่าระดับชาติ โดยปฏิบัติภารกิจที่เกี่ยวข้องให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ - บูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานป้องกันรักษาป่า - ติดตามตรวจสอบและสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว และทันเหตุการณ์ - เป็นศูนย์กลางในการควบคุม สั่งการ การปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - เป็นศูนย์กลางในการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันรักษาป่ากับประชาชน - พัฒนาระบบติดตามและตรวจสอบพื้นที่ป่าไม่อย่างถูกต้องและทันเหตุการณ์ - สร้างระบบฐานข้อมูลที่ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวก (2) บูรณาการระบบสารสนเทศทรัพยากรป่าไม้ระดับชาติ โดยดำเนินการกิจที่เกี่ยวข้องให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ - พัฒนาและสร้างความเข้มแข็งของระบบการสำรวจทรัพยากรป่าไม้ระดับชาติ (National Forest Inventory) - นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมมาใช้ในการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรป่าไม้ให้เกิดประสิทธิภาพ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน - จัดทำฐานข้อมูลที่ดินป่าไม้โดยเชื่อมโยงข้อมูลทรัพยากรป่าไม้กับทรัพยากรอื่น เช่น ดิน น้ำ ธาตุ และข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคม โดยบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง - ติดตามและตรวจสอบสภาพป่าไม้โดยใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ บันทึกข้อมูลทรัพยากรป่าไม้ใกล้เวลาจริง (Near real time) และดำเนินการแสดงผลการเปลี่ยนแปลงอย่างทันที (1 เดือนในพื้นที่เสี่ยงต่อการถูกบุกรุก และ 3 เดือนในพื้นที่อื่นๆ) ซึ่งต้องมีหน่วยงานที่มีภารกิจติดตาม ตรวจสอบและสนับสนุนการใช้ประโยชน์ฐานข้อมูลสถานภาพทรัพยากรป่าไม้ในการกำกับดูแลพื้นที่ไม่ให้มีการบุกรุกทำลายอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงมีฐานข้อมูลทรัพยากรป่าไม้ใกล้เวลาจริง(Near real time) ตลอดจนมีการใช้ประโยชน์ฐานข้อมูลฯเพื่อการกำกับดูแลพื้นที่ป่าไม้ให้ถูกทำลาย**				
				39.78 หน่วย	297,158,200	
3.ปราบปรามการบุกรุกทำลายป่า	เป้าหมายพื้นที่ยึดคืนพื้นที่ป่า 100,000 ไร่ ในแต่ละปี	1) ยึดคืนพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุก (1) วิเคราะห์/จำแนกพื้นที่ที่มีความเสี่ยงหรือเสื่อมต่อการลักลอบหรือบุกรุกพื้นที่ป่าของประเทศ (2) จัดทำฐานข้อมูลคดีป่าไม้ที่เชื่อมโยงกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้มีการเร่งรัดการบังคับคดีตามกฎหมายโดยเคร่งครัด (3) ดำเนินคดีพื้นที่ที่ถูกบุกรุกโดยมีเอกสารสิทธิทางราชการที่มีชอบด้วยกฎหมาย (4) เร่งตรวจสอบดำเนินคดีพื้นที่ป่าไม้ที่ถูกบุกรุกจนนายทุนที่ผิดกฎหมาย (5) เพิ่มประสิทธิภาพในการสืบสวนและดำเนินคดี (6) ดำเนินการรื้อถอน วีรสรหรือพืชผลอาสินในพื้นที่ที่ถูกบุกรุก และฟื้นฟูให้คืนสภาพป่าดั้งเดิม (7) กำหนดมาตรการป้องกันกำลัการลักอบตัดไม้ในพื้นที่ป่าเปราะบางพิเศษในพื้นที่ป่าที่อยู่ใกล้โรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้ไม้เป็นปัจจัยการผลิต เช่น โรงกลั่นสุรา โรงไฟฟ้าชีวมวล เป็นต้น	3. กิจกรรมหลักปราบปรามการบุกรุกทำลายป่า 3.1 กิจกรรมยึดคืนพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุก - กิจกรรมดูแลรักษาและจัดเก็บไม้ของกลางป่าสาธารณะ - กิจกรรมป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้	21,855/100 ท่อน/แ่นม/เหลี่ยม/ร้อยละ	1,670,400	สปฟ.
				39.78	295,487,800	สปฟ.

[illegible]

เป้าหมายแนวทางการพัฒนา พื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของราษฎรในชุมชนไม่น้อยกว่า 10 ล้านไร่

แนวทางย่อย	ตัวชี้วัดของแนวทางย่อย	วิธีการ	โครงการ/กิจกรรม	ปี 64		หน่วยงานรับผิดชอบ
				เป้าหมาย	วงเงิน	
		สนับสนุนป่าชุมชนต้นแบบให้สามารถพัฒนาอย่างยั่งยืน				
				1 แห่ง	1,990,500	
4. อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน	ฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ ในพื้นที่ป่าไม้ จำนวน 1 แห่ง	1) อนุรักษ์และพัฒนาฐานความหลากหลายทางชีวภาพป่าไม้ (1) สำรวจความหลากหลายทางชีวภาพป่าไม้ วิจัยและพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ (2) ส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ ในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ และสร้างเครือข่ายการอนุรักษ์ คุ้มครอง ป่าทุ่ง และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	4. อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน 4.1 กิจกรรมหลักพัฒนาฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ - กิจกรรมจัดทำฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ			ส่วนวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพ
		2) ลดการสูญเสียถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติของชนิดพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์และชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น (1) อนุรักษ์ชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น หายากและใกล้สูญพันธุ์ (2) ศึกษาวิจัยและติดตามการเปลี่ยนแปลงชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ (3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ให้ความรู้และสร้างความตระหนักให้กับชุมชนในด้านการอนุรักษ์ ป่าทุ่ง และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะชนิดพันธุ์ที่มีความสำคัญสูง		1 แห่ง	1,990,500	ชีวภาพป่าไม้
		3) จัดทำคลังข้อมูลทรัพยากรชีวภาพ (1) มีฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพป่าไม้เพื่อการจัดการ (2) พัฒนาฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพป่าไม้ให้เป็นมาตรฐานสากล (3) เชื่อมโยงระบบข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน				สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้
		4) ส่งเสริมมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ (1) เสนอแนะแนวทางในการนำมาตราการทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการจัดทำนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ (2) ศึกษาและวิจัยเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ที่เหมาะสมกับการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ (3) ขับเคลื่อนและดำเนินตามนโยบาย แผน มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพตามหลักการค่าบริการเชิงนิเวศ (PES: Payment for Ecosystem Service)				

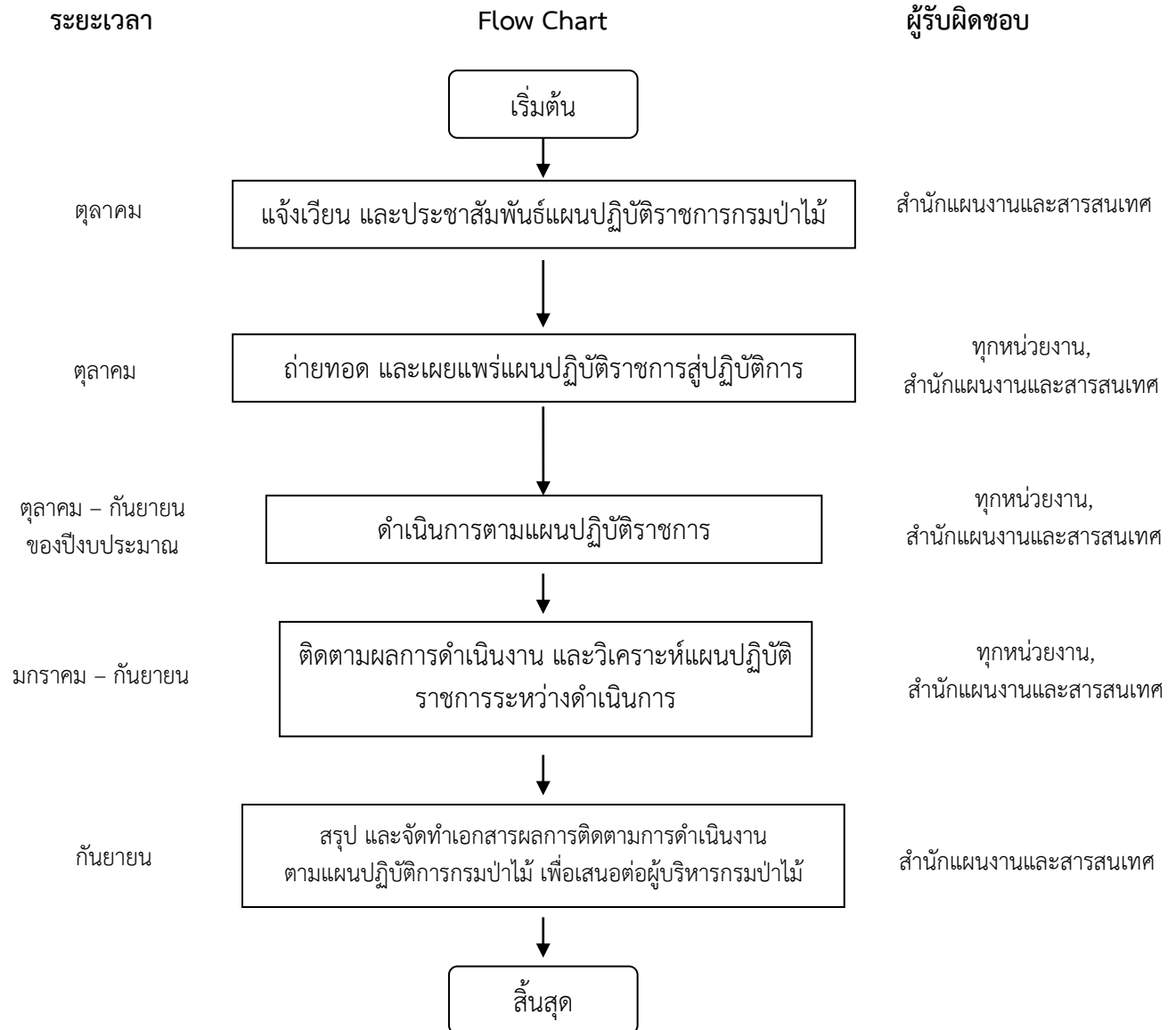
2) บริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม

เป้าหมายแนวทางการพัฒนา

	५			३१.६४	

แนวทางการพัฒนาที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้							
เป้าหมายแนวทางการพัฒนา		1. ปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมและทันสมัย 2. ระบบบริหารงานมีประสิทธิภาพ 3. บุคลากรมีสมรรถนะสูง 4. เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 5. มีระเบียบกฎหมายที่ทันสมัย 6. บูรณาการความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ และเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการป่าไม้อาเซียน					
แนวทางย่อย	ตัวชี้วัดของแนวทางย่อย	วิธีการ	โครงการ/กิจกรรม	ปี 64		หน่วยงานรับผิดชอบ	
				เป้าหมาย	วงเงิน		
				6 ครั้ง	1,044,000		
4. การพัฒนาด้านความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ	ร้อยละโครงการความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศประสบความสำเร็จ	1) พัฒนาความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ (1) การบูรณาการความร่วมมือด้านการป่าไม้ กับอาเซียน และนานาชาติ รวมถึงองค์การรัฐ และองค์กรที่มีบทบาทรัฐ (2) รองรับการอนุวัติตามพันธกรณีด้านการป่าไม้ที่เกี่ยวข้องในความร่วมมือระหว่างประเทศ ที่ประเทศไทยเป็นสมาชิก (3) เสริมสร้างให้มีการดำเนินงานสอดคล้องและพันธกรณีด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ (4) นำกลไกความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศมาดำเนินการให้เกิดเป็นรูปธรรม (5) เสริมสร้างให้มีการดำเนินโครงการตามแผนและข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรป่าไม้ภายใต้ประชาคมอาเซียน (6) ส่งเสริมศักยภาพให้กับบุคลากรของกรมป่าไม้ให้มีความพร้อมมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ (7) เสริมสร้างความร่วมมือและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ	4. กิจกรรมหลักการพัฒนาความสัมพันธ์ด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ 4.1 กิจกรรมพัฒนาความสัมพันธ์ด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ - กิจกรรมข้อตกลงเบื้องต้นส่วนด้วยความสมัครใจ (FLEGT VPA)	6 ครั้ง	1,044,000	สทผ.	
				28,500 ราย	584,843,400		
5. การให้บริการการอนุญาตและการรับรองด้านการป่าไม้	การบริการด้านการอนุญาตและรับรองด้านการป่าไม้ได้รับการบริหารจัดการ	1) ด้านการอนุญาต (1) ให้บริการการอนุญาตด้านอุตสาหกรรมไม้ / ไม้และของป่า / ใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ / การนำไม้และของป่าเคลื่อนที่ (2) ดำเนินการตาม พ.ร.บ. เติบโตขึ้นต้น (3) ติดตามตรวจสอบการให้บริการหลังการอนุญาต (4) เพิ่มศักยภาพการอนุญาตด้านการป่าไม้ (5) พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการอนุญาต 2) ด้านการรับรอง (1) พัฒนาระบบประกันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ (2) ตรวจสอบรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ป่าไม้และตรวจพิสูจน์ไม้	5. กิจกรรมหลักการให้บริการการอนุญาตและการรับรองด้านการป่าไม้ 5.1 กิจกรรมด้านการอนุญาต - กิจกรรมบริการด้านการอนุญาต - กิจกรรมดำเนินการตามพระราชบัญญัติเสื่อใช้ดิน พ.ศ. 2545 - กิจกรรมตรวจสอบ ควบคุมและบริการนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ 5.2 กิจกรรมด้านการรับรอง - กิจกรรมตรวจสอบและออกหนังสือรับรองไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้ และด่านไม้ เพื่อส่งออกป้อนตลาดภายนอก	17,500 ราย 11,000 ราย 20 หน่วยงาน	5,889,100 1,311,800 1,146,800	สำนักงานอนุญาต สำนักงานการอนุญาต สทผ.	
				ร้อยละ 80	1,971,700	สทผ.	
				250 ราย	745,300		
6. ตรวจสอบรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ป่าไม้และตรวจพิสูจน์ไม้	ร้อยละ 80 ของผู้มาขอรับบริการได้รับใบรับรองชนิดและคุณภาพไม้ที่ถูกต้องตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กรมป่าไม้กำหนด	(1) ตรวจสอบและให้การรับรองมาตรฐานไม้และผลิตภัณฑ์ป่าไม้เพื่อให้เป็นที่ยอมรับตามมาตรฐานสากล (2) ออกใบรับรองชนิดไม้ (ชีววิทยาศาสตร์) และคุณสมบัติไม้เพื่อใช้ประกอบการตรวจสอบตามชนิดไม้ ทั้งตามกฎหมายไทยและตามข้อตกลงหรือสนธิสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวกับการค้าไม้ (3) การพัฒนาศักยภาพให้มีองค์ความรู้ทางวิชาการด้านการตรวจพิสูจน์เนื้อไม้เพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานของกรมป่าไม้ในด้านการดำเนินคดีด้านป่าไม้ (4) พัฒนาเทคโนโลยีการใช้โปรแกรมซอฟต์แวร์ในการตรวจพิสูจน์ไม้ (5) จัดตั้งห้องปฏิบัติการในการจัดทำฐานข้อมูล DNA ของไม้	6. กิจกรรมหลักตรวจสอบรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ป่าไม้และตรวจพิสูจน์ไม้ 6.1 กิจกรรมหลักบริการด้านป่าไม้ - กิจกรรมตรวจสอบรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ป่าไม้และตรวจพิสูจน์ไม้	250 ราย	745,300	สวพ.	

การถ่ายทอดแผนปฏิบัติราชการสู่การปฏิบัติ

คณะผู้จัดทำ
แผนปฏิบัติการราชการกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ที่ปรึกษา

นายอรรถพล เจริญชันษา	อธิบดีกรมป่าไม้	ที่ปรึกษา
นายปรมินทร์ วงศ์สุวัฒน์	รองอธิบดีกรมป่าไม้	ที่ปรึกษา
นายสมศักดิ์ สรรพโกศลกุล	รองอธิบดีกรมป่าไม้	ที่ปรึกษา
นายจิระศักดิ์ ชูความดี	รองอธิบดีกรมป่าไม้	ที่ปรึกษา
นางวรารวรรณ ณะกิจรุ่งเรือง	ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและสารสนเทศ	ที่ปรึกษา

ผู้จัดทำ

นางวิสูตรา อินทองแก้ว	ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและงบประมาณ สำนักแผนงานและสารสนเทศ	ผู้จัดทำ
นายนิรุธ มโนรัตน์	นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ	ผู้จัดทำ
นางสาวจุฑารัตน์ บุญรัตน์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ	ผู้จัดทำ
นางสาวกรรริมา ปฏิปทาพรรค	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน	ผู้จัดทำ
นายพิสิฐ เทียนแก้ว	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน	ผู้จัดทำ

สำนักแผนงานและสารสนเทศ กรมป่าไม้
61 ถ.พหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร
กรุงเทพมหานคร 10900
โทร. 025614842